

HANDLEIDING VOOR GESPREKSLEIDING TIENERS

6

WAAR GAAN DEZE LESSEN OVER?

In deze lessen komt een aantal onderwerpen aan bod: Gods koninkrijk, hoe tieners vertegenwoordigers kunnen zijn voor zijn koninkrijk en de strijd tussen goed en kwaad. Als je een vertegenwoordiger van Gods koninkrijk wil zijn, moet je daar ook naar handelen. Geen woorden, maar daden!

De eerste les van ieder kwartaal staat in het teken van een gedeelte uit de Bergrede; "Christus' inauguratierede en de grondwet waarop zijn koninkrijk is gebaseerd." (The SDA Bible Commentary, deel 5, pag. 322.)

De overige 12 lessen gaan over een bepaalde uitdaging, voorrecht of verplichting waarmee wij, vertegenwoordigers van Gods koninkrijk, nu geconfronteerd worden.

Bij deze serie lessen hoort ook een website: www.realtimefaith.net. Hierop wordt o.a. aanvullend materiaal aangeboden dat u kunt gebruiken bij de voorbereiding van uw les. Tevens biedt de site volop gelegenheid aan zowel tieners als sabbatschoolleiders om met elkaar van gedachten te wisselen.

HOE MOET U DEZE STUDIEWIJZER GEBRUIKEN?

- >> **Stap 1:** Lees het hele voorbereidende gedeelte van de handleiding door om bekend te raken met de lesmethode. Een goede voorbereiding is immers al het halve werk.
- >> **Stap 2:** Lees de rest van het hoofdstuk uit de handleiding, inclusief de les voor de tieners. Bedenk alvast welke van de alternatieven die worden aangeboden u het best kan gebruiken om het thema van die week te verduidelijken.
- >> **Stap 3:** Maak uw keuze uit de alternatieven. Voor iedere les worden er meerdere mogelijkheden geboden. Maak een keuze, want u heeft geen tijd om ze allemaal te doen. Probeer wel alle onderdelen (Starten, Verbinden en Toepassen) aan bod te laten komen. Probeer de groep zoveel mogelijk actief te laten participeren in de les; met u als leider, maar zeker ook met elkaar.
- >> **Stap 4:** Bedenk van te voren hoe en wanneer u de werkbladen uitdeelt. Het studiemateriaal voor de tieners maakt een onmisbaar onderdeel uit van de les. Vanuit de handleiding wordt regelmatig naar deze werkbladen verwezen. Het is de bedoeling dat iedere week het desbetreffende hoofdstuk uit de ringband gehaald wordt en tijdens de sabbatschool wordt uitgedeeld. Desgewenst kan de les voor de volgende week ook mee naar huis genomen worden.
- >> **Stap 5:** Zorg dat het materiaal dat u nodig hebt tijdens de les binnen handbereik klaarstaat. Zoals gezegd, een goede voorbereiding is het halve werk en het scheelt u bovendien een hoop tijd tijdens de behandeling van de les.
- >> **Stap 6:** Bereid de tienerles voor. Maak voldoende kopieën van de werkbladen om uit te kunnen delen. Zorg voor voldoende reserve exemplaren, ook wanneer de tieners de lessen in de voorafgaande week mee naar huis hebben genomen.
- >> **Stap 7:** Verlies nooit het doel uit het oog. Zorg dat aan het einde van de les alle belangrijke onderdelen aan bod zijn gekomen. Sluit af met een korte samenvatting van het thema van die week.

INHOUDSOPGAVE

HANDLEIDING VOOR GESPREKSLEIDING TIENERS	1
1 ^E KWARTAAL 2009.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
WAAR GAAN DEZE LESSEN OVER?	2
HOE MOET U DEZE STUDIEWIJZER GEBRUIKEN?	3
INHOUDSOPGAVE	4
1 HET KONINKRIJK VAN DE SMALLE WEG	5
CHAUFFEURS GEVRAAGD	5
2 KIES BEWUST WAT JE LEEST	14
VERSLAAFD AAN FICTIE.....	14
3 LEVE DE BIJBEL	20
DE BIJBEL VAN DE BOUNTY	20
4 HET DRAGEN VAN DE NAAM 'CHRISTEN'	28
EEN ETIKET HEBBEN	28
5. EEN OPDRACHT IN DE WERELD.....	35
GA HEEN IN DE HELE WERELD	35
6 DE VERENIGING VAN GELOVIGEN EN ZENDING.....	43
ALLE HENS AAN DEK!.....	43
7 DIENSTBAARHEID EN DIENDEND LEIDERSCHAP	52
FEEST VAN DWAZEN	52
8 DE KERKELIJKE FAMILIE.....	58
EEN BRAVE JONGEN.....	58
9 DE KUNST VAN HET ONDERWIJZEN.....	66
WAAROM ONDERWIJZEN?	66
10. KEUZES MAKEN	73
WAT IS ER EIGENLIJK GEBEURD MET HENRY PLUMMER?.....	73
11. EEN GOED EVENWICHT.....	81
DE EVENWICHTSOEFENING.....	81
12 MEDIA EN AMUSEMENT, DEEL 1	89
WAT BINNENKOMT, BLIJFT BINNEN.	89
13. MEDIA EN AMUSEMENT, DEEL 2	96
HEB JIJ EEN GOEDE FILTER?	96

1 HET KONINKRIJK VAN DE SMALLE WEG

CHAUFFEURS GEVRAAGD

---

1. VOORBEREIDING

A. De Bijbel

Deuteronomium 30:15 •

'Vandaag geef ik je de keus tussen leven en dood, tussen geluk en ongeluk.'

Jozua 24:15 •

'Wil je dat niet, kies dan nu wie je wilt vereren, de goden van je voorouders aan de overzijde van de Eufraat of de goden van dit land, de goden van de Amorieten. Maar ik en mijn familie, wij vereren de Heer!'

Jeremia 21:8 •

En tegen het volk moest ik zeggen: 'Dit zegt de Heer: Ik geef je de keus tussen leven en dood.'

1 Koningen 18:21 •

'Elia liep op het samengestroomde volk toe en zei: 'Hoe lang blijven jullie nog op twee gedachten hinken? Als de Heer de ware God is, volg dan hem; is Baäl het, volg dan Baäl!' Maar de mensen zwegen.'

Sefanja 1:4-6 •

'Dreigend hef Ik mijn hand op tegen Juda, Ik keer me tegen de inwoners van Jeruzalem. Ik vernietig hen die Baäl daar nog vereren, zijn dienaars en zijn priesters; niemand zal hun naam nog kennen. Ik vernietig hen die neerknielen op de daken om de sterren van de hemel te aanbidden, die zweren bij Mij, de Heer, maar ook bij de god Milkom; die Mij, de Heer, de rug toekeren, die Mij niet zoeken en naar Mij niet vragen.'

Jesaja 30:19-21 •

'Bevolking van Jeruzalem, stad op de Sion, nooit zul je meer tranen storten. Als je hulpgeroep tot Hem doordringt, zal Hij zich je lot aantrekken; zodra Hij je hoort roepen, zal Hij naar je luisteren. Hij bezorgde jullie moeilijke tijden, karig was het voedsel, schaars het water. Maar Hij zal zich niet langer verbergen, met eigen ogen zullen jullie Hem zien, Hem, je leermeester. Als je naar rechts of naar links gaat, zul je achter je een stem horen: 'Dat is de weg, volg die.'

Jesaja 35:8-10 •

'Er komt een brede weg, Heilige Weg zal hij heten. Niet wie God ontrouw zijn, gaan over deze weg, maar alleen wie zijn vrijgekocht. God zelf gaat hen voor op deze weg, zelfs dwazen kunnen niet verdwalen. Leeuwen bevinden zich daar niet, roofdieren lopen er niet rond, men komt ze daar niet tegen. Wie door de Heer zijn bevrijd, keren juichend naar Sion terug.'

Zij stralen van vreugde, voor altijd; zij zijn vervuld van uitzinnige vreugde.
Alle leed is geleden, alle zorgen zijn verdwenen.'

Jeremia 6:16 •

Dit zegt de Heer:

'Ik heb mijn volk gewaarschuwd: Sta eens stil op de weg die je gaat, kijk eens naar wat je aan het doen bent, kijk eens naar wat je voorouders deden, vraag welke weg de goede is. Als je de goede weg volgt, zul je rust vinden.
Maar jullie zeiden: Dat doen we niet.'

Matteüs 20:16 •

'Zo zullen dus,' zei Jezus ten slotte, 'de laatsten de eersten zijn, en de eersten de laatsten.'

Matteüs 22:14 •

En Jezus besloot: 'Want velen zijn uitgenodigd, maar weinigen zijn uitverkoren.'

Lucas 13:22-30 •

'En Jezus trok verder door steden en dorpen, op weg naar Jeruzalem. En waar hij kwam, onderwees hij de mensen. Iemand vroeg Hem: 'Heer, is het aantal mensen dat gered wordt, klein?' En Hij antwoordde, hem en de anderen: 'Strijd ervoor om binnen te komen door de smalle deur, want Ik zeg u: velen zullen proberen binnen te komen maar zullen het niet kunnen. En vanaf het moment dat de heer des huizes is opgestaan om de deur te sluiten, zult u buiten moeten blijven. Dan zult u op de deur kloppen en roepen: Heer, doe ons open, maar hij zal antwoorden: Ik weet niet waar u vandaan komt. En u zult zeggen: Wij hebben nog wel met u gegeten en gedronken en u hebt in onze straten onderricht gegeven. En hij zal tot u zeggen: Ik weet niet waar u vandaan komt. Verdwijnt uit mijn ogen, u allen! U die altijd onrecht deed! U zult huilen en knarsetanden, als u ziet dat Abraham, Isaak en Jakob en alle profeten in het koninkrijk van God zijn, maar dat u buitengesloten bent! Er zullen mensen komen uit het oosten en uit het westen, uit het noorden en uit het zuiden, en in het koninkrijk van God een plaats aan tafel krijgen. Zo zijn er laatsten die de eersten zullen zijn en eersten die de laatsten zullen zijn.'

Matteüs 6:24 •

'Niemand kan twee heren dienen: of hij heeft een hekel aan de een en is op de ander zeer gesteld, of hij draagt de een op handen en minacht de ander. U kunt God en het geld niet tegelijk dienen.'

(Kijk voor aanvullend materiaal ook in de studiegids)

B. Waar gaat "Het koninkrijk van de smalle weg" over?

Een veelgehoorde mening vandaag de dag is dat er meerdere wegen zijn die tot God leiden. Iedere weg is geplaveid met persoonlijke voorkeuren, en alle wegen claimen tot God te leiden. Waar of niet waar?

Onzin! Christus laat er geen misverstand over bestaan; de enige weg tot het eeuwig leven is door Hem. Jezus' uitspraken in de bergrede maken ook duidelijk dat dit geen gemakkelijke weg is. Geloof niemand die je voorspiegelt dat het makkelijk is om Gods koninkrijk te bereiken; de kans is groot dat je bedrogen uitkomt.

De smalle weg wordt niet voor niets zo genoemd. Het is niet omdat iedereen deze weg neemt. Het heet de smalle weg, omdat slechts een paar mensen de uitdaging zijn aangegaan en er bewust voor gekozen hebben deze weg te volgen. Het doel van de les van deze week is om te laten zien wat die andere wegen zijn en daar de "smalle weg" tegenover te stellen. De termen 'levenshouding' of 'levensstijl' komen daarbij ook ter sprake. Iedereen heeft een eigen, unieke levenshouding, die hem of haar tot de persoon maakt die hij/zij is. Onze levenshouding laat zien welke weg wij hebben gekozen; de smalle weg of toch een

andere route. Waar staan wij voor; de snelweg of het smalle pad, de makkelijke manier of de uitdaging, de weg die iedereen gaat of de juiste weg?

C. Wat is het doel van deze les?

Na afloop van deze les zijn de tieners in staat om:

1. verschillende levenshoudingen (*lifestyles*) te herkennen en te benoemen;
2. in eigen woorden te vertellen wat 'de smalle weg' inhoudt;
3. een bewuste keuze te maken voor de weg die tot het koninkrijk leidt.

D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de rubriek *Start* •

Activiteit A: papier, pennen/potloden, kopieën van de bijlage op **bladz. ....¹**

Activiteit B: een heel brood (liefst ongesneden), beleg (pindakaas, jam, chocopasta, enz.), servetten, mes, papier, pennen of potloden.

Voor de rubriek *Dwarsverbanden* •

Bijbels, kopieën van het werkblad van deze week, flip-over of whiteboard.

Voor de rubriek *Toepassen* •

Bijbels, flip-over, viltstiffen.

2. OVERBRUGGEN

A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (zie werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid hun tekst uit het hoofd op te zeggen;
2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;
3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Waar gaat 'Het koninkrijk van de smalle weg' over?" uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending
- >> Nieuws van andere projecten.

3. START

---

¹ Let op pag.nr aanpassen

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Dwarsverbanden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *Start* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *Dwarsverbanden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *Toepassen* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief samenwerken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

A. Startactiviteit

Stap 1 •

Zorg dat u voldoende kopieën heeft van de bijlage op **bladz. ....**

Stap 2 •

Zorg dat u de quiz van te voren goed heeft bestudeerd. Probeer te anticiperen op mogelijke antwoorden van de groep. Verlies daarbij niet uit het oog dat er bij sommige vragen meerdere antwoorden mogelijk zijn.

Stap 3 •

Deel de quiz uit en laat iedereen de vragen individueel invullen. Nadat iedereen de vragen heeft beantwoord, kunt u de antwoorden in de groep bespreken.

Napraten • Vraag: Wie van jullie heeft er 'waar' geantwoord op de eerste vraag? Lees de vraag nogmaals voor en bespreek de verschillende mogelijkheden. Bespreek zo alle vragen en verwerk daarbij onderstaand commentaar.

Vertel in uw eigen woorden:

Deze stellingen zijn bewust enigszins controversieel opgesteld. Het gaat erom dat de tieners hun ideeën onder woorden kunnen brengen. Een goed voorbeeld hiervan is vraag 2. Het is waar dat Gods volgelingen vaak gelukkig zijn. Maar dat wil niet zeggen dat een blij gevoel leidend mag zijn bij het maken van de juiste keuze.

Probeer de kwestie 'waar' of 'niet waar' in de discussie zoveel mogelijk te vermijden. Op sommige stellingen zijn meerdere antwoorden mogelijk. Probeer de antwoorden zoveel mogelijk vanuit een rationeel en bijbels perspectief te benaderen. Hieronder volgt een handreiking bij de bespreking van de verschillende stellingen.

1. In een discussie zijn mensen er eerder op uit om hun eigen ideeën te verdedigen dan om de ideeën van iemand anders te aanvaarden. Praten en luisteren kan ertoe leiden dat mensen meer inzicht krijgen in het onderwerp. Maar dan moeten ze wel bereid zijn om te luisteren. Maar zodra mensen alleen maar hun eigen ideeën willen promoten, zal dit niet tot een beter wederzijds begrip leiden.
2. Dat wat mij blij en gelukkig maakt, hoeft niet persé hetzelfde te zijn als datgene dat mij heilig maakt en mij nader tot God brengt. Het kan gebeuren dat jij voor iets minder kiest, zodat anderen meer kunnen krijgen. In sommige landen worden Gods volgelingen vervolgd.
3. Wanneer iemand steelt of liegt, hebben zij vaak alleen maar oog voor de gevolgen op korte termijn. Maar oneerlijkheid heeft ook gevolgen op de lange termijn. Soms is het moeilijk om te bepalen hoe de toekomst er zal uitzien en welke invloed onze beslissingen op ons verdere leven zullen hebben.
4. Het hangt er vanaf: school, succes, populariteit, carrière, relaties. In het algemeen leven mensen in onze maatschappij erg in het "hier en nu".

5. Wanneer het gaat over kleding, muziek, amusement — dan is de stelling waarschijnlijk waar. Ondanks dat wij erg trots zijn op onze persoonlijke vrijheid, laten wij ons bij onze beslissingen vaak leiden door onze omgeving.
6. Wij leven ons eigen leven omdat iedereen uiteindelijk verantwoordelijk is voor zijn eigen leven. Echter, als het gaat om de hemel zijn er niet heel veel mogelijkheden — wij leven ons eigen leven of wij laten God bepalen hoe ons leven eruit ziet. Hoe deze keuzes in de praktijk uitpakken is uiteraard voor iedereen verschillend. Maar het soort keuzes dat wij maken, zal uiteindelijk erg lijken op de keuzes die anderen die voor dezelfde richting hebben gekozen, zullen maken.
7. In onze samenleving, op de TV en in de muziek gebruiken veel mensen het woord “spiritualiteit”. Maar wil dat nog niet automatisch betekenen dat wij daarmee een stap dichterbij God zijn gekomen. Iemand die verklaart een ‘spiritueel mens’ te zijn, hoeft daarom nog niet een betere christen te zijn, dan iemand die dat niet over zichzelf zegt.
8. Het is niet aan ons om nu te bepalen wie er wel en wie er niet in de hemel komen. God heeft deze beslissing niet aan de mensen overgelaten. Alleen God bepaalt wie er uiteindelijk gered zullen worden.
9. Het is soms lastig om van een afstandje te bepalen wie Gods oproep heeft aangenomen en wie niet. Paulus schrijft in zijn brief aan de Romeinen dat zij, die de wet niet kennen (= de Bijbel), door God geoordeeld zullen worden op basis van de manier waarop zij zijn liefde hebben beantwoord. Mensen die de Bijbel wel kennen, worden geoordeeld naar de maatstaven van de Bijbel. Uiteindelijk zullen wij God moeten vertrouwen. Alleen Hij kan in het hart van de mens kijken.
10. Het is arrogant om van jezelf te zeggen: “Ik zit goed en jullie doen het fout.” Echter, Christus laat soms in zijn verhalen duidelijk blijken dat er een scheiding is tussen de twee groepen en dat deze groepen van elkaar gescheiden worden zijn door een verschil in levenshouding.

B. Alternatieve startactiviteit

Stap 1 • Deze activiteit draait om het maken van een broodje gezond. (Uiteraard kunt u ook voor een andere combinatie kiezen. Pas in dat geval de ingrediënten aan.) Hiervoor heeft u een heel brood nodig (bij voorkeur ongesneden), een stuk kaas, een paar plakjes kipfilet, sla, tomaat, eventueel wat mayonaise, enz., een (brood)mes en een paar servetten. De tieners hebben pen en papier nodig om de instructies op te schrijven. U hebt de taak om de sandwich exact volgens hun instructies te maken. Sommigen zullen heel precies en eenduidig in hun aanwijzingen zijn, andere weer heel vaag en onduidelijk. Het eindresultaat dient een getrouwe weergave te zijn van de aanwijzingen die zij hebben gegeven.

Stap 2 • Geef iedereen een pen en papier. Geef hen de opdracht om stap voor stap te beschrijven hoe je een broodje gezond maakt. **Vertel: Beschrijf hoe je een broodje gezond maakt. Wees zo precies of zo vaag als je zelf wil.**

Nadat iedereen zijn recept heeft opgeschreven, kunnen de tieners hun recepten onderling vergelijken. Geef hen daarna nog een paar minuten om hun recept eventueel te veranderen.

Stap 3 • Laat iedereen zijn recept inleveren. Pak er willekeurig een aantal uit en laat zien wat voor soort sandwich zij hebben beschreven.

Napraten • Vraag: Verschillen de sandwiches van elkaar? Zo ja, op welke manier? Zouden zij allemaal in aanmerking komen voor de titel “broodje gezond”? Welke onderdelen van de sandwich waren onmisbaar in het recept? Was er ook ruimte voor variatie? Op welke manier kan je deze opdracht vergelijken met leven volgens Gods geboden?

C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Soms verbaas je je er wel eens over hoe een grote groep mensen zich zo eenvoudig kan laten misleiden. Je zou denken dat, hoe meer mensen er meedenken, des te groter de kans op een goed resultaat. Of niet soms? Op een sportevenement van een middelbare school gebeurde enkele jaren geleden iets waaruit blijkt dat ook een grote meerderheid misleid kan worden.

Gedurende de schoolkampioenschappen cross-country (hardlopen) kwamen de hardlopers voor een probleem te staan. Het parkoers was niet duidelijk gemarkeerd en ze moesten besluiten — of doorlopen op de straat waar ze zich bevonden of een andere weg inslaan. Beide paden leken goed. De hardlopers die op dat moment op kop liepen, maakten hun keuze en het gros van de hardlopers volgde hen. Maar er waren ook hardlopers die voor de andere route kozen, onder andere Mike Delcavo. Mike wist zeker dat de anderen de verkeerde weg waren ingeslagen en hij probeerde anderen over te halen om hem te volgen. Maar hij werd uitgelachen en er was maar een handjevol hardlopers dat hem wilde geloven.

Uiteindelijk kwam Mike met nog vier anderen over de streep. Van de 128 deelnemers hadden er 123 de verkeerde keus gemaakt.

Napraten • Vraag: Wat gebeurde er? Wat zou de reden geweest kunnen zijn dat het grootste gedeelte van de hardlopers de koplopers volgde? Waarom wist Mike de juiste route? Ken jij andere voorbeelden waarin de meerderheid het niet bij het juiste einde had? Heb jij wel eens meegemaakt dat je de grootste groep volgde en bedrogen uitkwam? En andersom?

4. DWARSVERBANDEN

A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel in uw eigen woorden:

Het is lastiger dan je op het eerste gezicht denkt om de weg naar het koninkrijk te kiezen. In eerdere lessen hebben we besproken hoe je met groepsdruk om kan gaan en je eigen route kan blijven varen. Maar het blijft een hele kunst om in moeilijke situaties bij je voornemen te blijven en je eigen weg te volgen. Voor veel jongeren is het omgaan met groepsdruk één van de moeilijkste dingen. In een grote groep is het voor vertegenwoordigers van Gods koninkrijk lastig om de aantrekkingskracht van de buitenwereld te weerstaan. Daarom is het belangrijk om je juist op deze momenten te bedenken dat het voor Gods vertegenwoordigers niet gaat om erkenning hier op aarde, maar om de beloning die ons in de hemel wacht. Als je ervoor gekozen hebt Jezus' voorbeeld te volgen, moet je er niet gek van opkijken als mensen je niet begrijpen. Er zullen situaties zijn dat je je alleen voelt of buitengesloten.

Maar dat is niet het laatste woord. Jezus heeft ons beloofd dat Hij bij ons zal zijn en ons zal steunen als wij besluiten ons leven in te richten volgens zijn wil. Door zijn voorbeeld te volgen, zal onze weg leiden tot een eeuwig leven.

Lees met elkaar **Matteüs 7:13,14**.

'Ga naar binnen door de nauwe poort. Want de poort en de weg die naar de ondergang leiden, zijn ruim en breed, en velen gaan die weg. Maar de poort en de weg die naar het leven leiden, zijn nauw en smal, en maar weinigen vinden die weg.'

Napraten • Vraag: Wat is volgens de meeste mensen een christen? Hoe past deze tekst bij deze opvatting?

B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand het verhaal van het sabbatgedeelte voor te lezen of het in eigen woorden te vertellen.

Vraag: In het verhaal “Chauffeurs gevraagd” gaat het over drie chauffeurs die worden uitgedaagd om heel dicht langs de rand van het ravijn te rijden. Iedere chauffeur moest zelf besluiten of hij gehoor zou geven aan het verzoek van de man.

Veel mensen leven “op het randje”, omdat zij denken dat zij zo het beste uit hun leven halen. Maar past dit ook in een christelijke levensstijl? Welke conclusies kan je trekken als het gaat om hobby’s, de manier waarop je je kleedt, de manier waarop je praat, de (computer)spelletjes die je speelt en wat je op TV kijkt? Is het goed of fout om “op het randje” te leven? Hoe zou Jezus naar dit soort mensen kijken?

C. Verbanden leggen met het dagelijks leven

De smalle weg vind je niet zomaar — je moet het echt opzoeken en er zelf voor kiezen. Hieronder volgt een aantal situatieschetsen waarop de groep een antwoord moet vinden. Schrijf de twee vragen op een flip-over en laat de tieners de vragen voor zichzelf beantwoorden.

- a. **Wat zouden de meeste mensen doen?**
- b. **Wat zouden volgelingen van Jezus doen?**

1. Je ziet dat jouw beste vriend spiekt tijdens een belangrijk examen.
2. Je komt erachter dat jouw beste vriend stiekem drugs gebruikt en omgaat met verkeerde vrienden.
3. Je komt erachter dat jouw vriend(in) (seksueel) misbruikt wordt.
4. Je ziet dat het niet goed gaat met jouw beste vriend omdat hij alleen maar computerspelletjes speelt. Hij spijbelt veel en loopt het risico om van school gestuurd te worden.
5. Je merkt dat jouw vriend(in) erg gemeen is tegen mensen die niet populair zijn in de klas.

5. TOEPASSEN

A. Toepassingsactiviteit

Lees met elkaar de volgende bijbelteksten:

Psalmen 23:4

Spreuken 10:24

Jesaja 43:2

Jesaja 51:12-16

Johannes 14:17-21

Johannes 16:33

Lees met elkaar nogmaals de citaten bij “Wat vinden zij er van?” en “De Bijbel zegt”. Maak vervolgens met elkaar een “Smalle Weg” richtingaanwijzer die op de splitsing zou kunnen staan waar de smalle weg afbuigt van de hoofdweg. Op deze richtingaanwijzer staan “reistips” die de reiziger kunnen helpen zijn keus te maken welke afslag hij/zij zal nemen. Deze reistips kunnen omschrijvingen zijn van de beloftes uit de bijbelteksten die net zijn gelezen. Laat de tieners ze in hun eigen woorden weergeven; kort en krachtig.

Bijvoorbeeld de reistip van **Spreuken 10:24** kan vertaald worden met "Een goeie vent krijgt wat hij vraagt". **Psalmen 23:4** kan vrij vertaald worden met "Met God in de buurt kan ik alles aan."

Nadat iedereen z'n reistips heeft gemaakt, kunt u de resultaten in de groep bespreken. Laat hen uitleggen waarom zij juist voor deze tips hebben gekozen.

Napraten • Vraag: Hoe denk jij dat anderen tegen deze reistips aankijken? De buitenwereld? Bij jou in de klas? Op de hoek van een drukke straat?

Op welke manier heeft God ons richtingaanwijzers gegeven om de smalle weg te markeren?

B. Toepassingsvragen

1. Ken jij iemand in jouw omgeving die de smalle weg volgt?
2. Hoe zou jij deze persoon omschrijven? Welke karaktereigenschappen heeft hij/zij? Welke keuzes maken zij in belangrijke situaties?
3. Wat denk jij: worden mensen die tegen de gangbare opvatting ingaan eerder bewonderd of worden zij juist buitengesloten en met de nek aangekeken?
4. In welke situaties vind jij het moeilijk om Jezus' voorbeeld te volgen en op het smalle pad te blijven?
5. Ken jij iemand die wel een steuntje in de rug zou kunnen gebruiken om Jezus' voorbeeld te blijven volgen? Wat zou jij tegen hem/haar kunnen zeggen?

6. AFSLUITEN

Samenvatting

Vat de volgende tekst in uw eigen woorden samen.

Toen Jezus zijn discipelen vroeg of zij Hem wilden volgen, vertelde Hij er wel bij dat zij zich goed moesten realiseren welke "kosten" eraan verbonden waren. Hij probeerde hen niet met gladde praatjes te verleiden om de smalle weg met Hem te gaan. Hij vertelde hen er eerlijk bij dat het geen makkelijke reis zou worden.

Als er waarschuwborden aan het begin van de route zouden staan, zou er zeker op staan dat je stevige wandelschoenen moest hebben. Reizigers die het smalle pad nemen, moeten er rekening mee houden dat zij zo nu en dan flink moeten klimmen en klauteren. Op een ander bord zou kunnen staan: 'Misschien denk je dat je verwaald bent omdat er zo weinig medereizigers zijn. Maar dat zegt niets! Ga door, je bent op de goede weg!' Dit laatste kan voor veel jongeren een lastige zaak zijn. Juist op deze leeftijd zijn relaties en vriendschappen met anderen van het grootste belang. Daarom is het ook belangrijk dat wij hen ondersteunen om Jezus' voorbeeld te volgen en vast te blijven houden aan hun besluit om voor de smalle weg te kiezen.

Bijlage 1

Behorend bij **Beginactiviteit 3A**

Quiz

Geef bij iedere stelling aan of het waar of niet waar is.

1. Hoe meer er over een onderwerp wordt gesproken, des te groter de kans dat de mensen het uiteindelijk met elkaar eens zullen worden.
2. Als je wilt leven op het smalle pad, moet je keuzes maken die je gelukkig zullen maken.
3. De meeste mensen denken eerst goed na over de gevolgen van hun keuzes op lange termijn, voordat zij een keuze maken.
4. De meeste mensen kijken bij het maken van hun keuzes alleen maar naar de gevolgen op korte termijn.
5. Mijn vrienden nemen vaak hun beslissingen gebaseerd op wat de meeste mensen in hun omgeving doen.
6. Er zijn meerdere manieren om volgens Gods wil te leven en niet slechts één manier.
7. Hoe meer er in onze maatschappij gesproken wordt over geestelijke (spirituele) onderwerpen, des te dichter komen wij bij de waarheid en de beste manier om te leven.
8. Er zullen uiteindelijk veel meer mensen in de hemel komen dan wij denken.
9. God kan het niet maken om mensen van andere godsdiensten niet te redden.
10. Het is arrogant te zeggen dat maar een klein groepje mensen de weg van het 'smalle pad' volgt.

2 KIES BEWUST WAT JE LEEST

VERSLAAFD AAN FICTIE

---

1. VOORBEREIDING

A. Bijbel

Jesaja 43:10-12 •

'Volk van Israël, jij bent mijn getuige, wees daarvan verzekerd.
Jij bent mijn dienaar, Ikzelf heb je gekozen.
Weet dan, geloof dan, besef toch: Ik ben de enige God.
Vóór Mij was er geen ander god, na Mij zal er ook geen zijn.
Ik en Ik alleen ben de Heer, Ik ben de enige die kan redden.
Ik heb bevrijding aangekondigd en bevrijding gebracht; Ik laat altijd van Mij horen.
Ik ben geen vreemde voor jullie.
Daarom verklaar Ik: Ik ben God, jullie zijn mijn getuigen.'

Filippenzen 4:8 •

'Tenslotte, broeders en zusters, overweeg steeds wat waar en verheven is, rechtvaardig en zuiver, beminnelijk en eervol, alles wat deugzaam is en lof verdient.'

2 Petrus 1:16 •

'Toen we u de machtige komst van onze Heer Jezus Christus bekendmaakten, waren we niet afhankelijk van gefantaseerde verhalen. Nee, met eigen ogen hebben we zijn luister gezien.'

Lucas 6:45 •

'Uit een goed mens komen alleen goede dingen. Hij put uit zijn goede hart, zijn voorraadkamer. Uit een slecht mens komen alleen slechte dingen. Hij put uit een slecht hart. Want zoals het hart is, zo spreken wij.'

Andere bronnen

Ellen White, *Adventist home*, bladz. 412 •

'Welke boeken geven wij aan onze kinderen te lezen? Deze belangrijke vraag vraagt om een serieus antwoord. Ik vind het zorgelijk te zien dat, zelfs bij gelovige gezinnen die de sabbat houden, er tijdschriften en kranten gelezen worden waarin verhalen staan die onmogelijk een goede invloed op de kinderen kunnen hebben. Ik heb mensen gezien die op deze manier verslaafd zijn geraakt aan romans. Zij hadden het voorrecht in hun jeugd in aanraking te komen met de waarheid en met de belangrijke waarden van ons geloof; maar zij zijn volwassen geworden en verstoken gebleven van de echte vroomheid en godsdienstbeoefening.'

(Kijk voor aanvullend materiaal ook in de studiegids)

B. Waar gaat "Kies bewust wat je leest" over?

In elke jeugdgroep zal waarschijnlijk een breed spectrum aan lezers zitten, variërend van zij, die absoluut niet van lezen houden tot zij die een boek per dag verslinden. Deze les richt

zich voornamelijk tot hen die graag lezen in een poging hen handvaten te geven ten aanzien van de boeken die zij kiezen.

Het gesprek zal zich vooral dienen te concentreren rond de vragen of het waardevol kan zijn om romans te lezen, waarom wij lezen, welke boeken ons in ons geloof kunnen steunen, enz., enz. Uiteraard dienen degenen die niet van lezen houden niet buiten het gesprek gehouden te worden. Integendeel, ook zij zouden zich aangemoedigd moeten voelen om zo nu en dan een boek te pakken. Benadruk in het gesprek het belang van goede boeken en het plezier dat lezen kan geven, zelf als lastige onderwerpen ter sprake komen ten aanzien van de boekkeuze zoals bijvoorbeeld de Harry Potter-serie (of de boeken van Carry Slee).

C. Wat is het doel van deze les?

Na afloop van deze les zijn de tieners in staat om:

1. hun boekkeuze vanuit een christelijk perspectief kritisch te bekijken;
2. zich bewust te zijn van het feit dat hun gedachten en hun gedrag beïnvloed kunnen worden door de boeken die zij lezen;
3. bewust te kiezen voor boeken die passen binnen een christelijke levensstijl.

D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de rubriek Start •

Activiteit A: een aantal boeken dat geschreven is speciaal voor tieners (4 à 5).

Activiteit B: papier, pennen, viltstiften.

Voor de rubriek Dwarsverbanden •

Bijbels, kopieën van het werkblad van deze week, flip-over of whiteboard.

Voor de rubriek Toepassen •

Kopieën van de bijlage van deze week (zie werkblad uit de studiegids) pennen of potloden.

2. OVERBRUGGEN

A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (zie werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid hun tekst uit het hoofd op te zeggen;
2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;
3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Waar gaat 'Kies bewust wat je leest' over?" uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending

>> Nieuws van andere projecten.

3. START

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Dwarsverbanden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *Start* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *Dwarsverbanden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *Toepassen* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief samenwerken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

A. Startactiviteit

Stap 1 • Kies een aantal boeken (4 of 5) speciaal geschreven voor tieners. Zorg zo mogelijk dat de boeken verschillende onderwerpen hebben (bijv. avonturenverhalen, een boek over de natuur, een roman, enz.). Neem de boeken mee, maar laat ze voorafgaand aan deze activiteit niet zien.

Stap 2 • Lees van ieder boek de eerste alinea hardop aan de groep voor.

Stap 3 • **Vraag: Je hebt net uit een aantal boeken een stukje gehoord. Welk boek zou jij graag verder willen lezen?**

Napraten • **Vraag: Waar kijk je naar als je een boek pakt? Wat bepaalt of jij een boek gaat lezen of het weer terug legt: Het plaatje op de voorkant? De samenvatting op de achterkant? Lees je een paar pagina's? Of vertrouw je op de mening van anderen die het een goed boek vonden? Wat is voor jou de belangrijkste reden om een boek voor je plezier te lezen?**

B. Alternatieve startactiviteit

Stap 1 • Geef iedereen een vel papier, een pen en een viltstift.

Stap 2 • **Vertel: Een uitgever belt op en vertelt jou dat ze jouw levensverhaal willen uitgeven. Denk je eens in — een boek helemaal over jouw leven! Je bent dolenthousiast en de uitgever vraagt jou alvast een ontwerp te maken van de voorkant en de achterkant van het boek. Welke voorkant kies jij en wat schrijf jij op de achterkant om de lezer te prikkelen het boek te kopen?**

Stap 3 • Geef iedereen tien minuten de tijd om een ontwerp te maken. Aan het einde presenteert iedereen zijn/haar ontwerp.

Napraten • **Vraag: Wat doen schrijvers en uitgeverijen om jou over te halen een bepaald boek te kopen? Is het verstandig om een boek alleen op de buitenkant te beoordelen? Is het jou wel eens overkomen dat je je boek had gekocht en dat compleet anders bleek te zijn dan je had gedacht?**

C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Cindy's ouders en leraren zijn altijd erg onder de indruk geweest van Cindy's passie voor boeken. Ze verslindt soms een boek per dag — of zelfs meer! Haar vriendinnen noemen haar een “boekenworm”, maar Cindy trekt zich daar niets van aan. Ze vindt het heerlijk om weg te duiken in een boek en zich helemaal af te sluiten van de buitenwereld en alle problemen. Ze leest alles wat los en vast zit — avonturenromans, liefdesromans, spannende horrorverhalen. Soms lijkt het wel of haar boekenwereld reëler voor haar is dan de echte wereld.

Jeffrey heeft ook wel eens een boek gelezen. Laatst nog, toen hij er een leesverslag over moest schrijven. Maar wanneer hij nu een leesverslag moet maken, leest hij vaak niet meer dan de samenvatting op de achterkant van het boek. Hij vindt tijdschriften wel leuk, maar komt niet verder dan plaatjes kijken. Jeffrey is niet zo'n lezer. Hij is erg actief, houdt van sporten en is graag in de vrije natuur. Wanneer de jeugdleider de groep aanmoedigt om een bepaald boek over Jezus te lezen, denkt Jeffrey stilletjes: “Ik snap niet wat daar nou zo leuk aan is — stil zitten en een boek lezen.”

Napraten • Vraag: Vinden jullie dat Cindy iets mist? En hoe zit dat voor Jeffrey? Wie van jullie herkent zichzelf in Cindy of in Jeffrey? Wat denk jij: zijn Cindy en Jeffrey uitzonderingen of zijn er meer tieners zoals zij? Op welke manier kunnen wij optimaal profiteren van hetgeen wij lezen, zonder daarmee het contact met de echte wereld kwijt te raken? Op grond waarvan bepalen wij of iets de moeite waard is om te lezen of niet?

4. DWARSVERBANDEN

A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel in uw eigen woorden:

God heeft ons de taak gegeven om vertegenwoordigers voor zijn koninkrijk hier op aarde te zijn. Iedere keuze die wij maken — of het nu gaat om onze hobby's, hoe we onze vrije tijd besteden, wat we lezen — maakt onderdeel uit van deze opdracht. We kunnen ons werk voor God niet goed doen, wanneer wij ons hoofd en ons hart vullen met dingen die ons in geestelijk opzicht niet verder helpen.

Als je veel van lezen houdt, is het belangrijk dat je zorgvuldig bent bij de keuze van de boeken die je leest. Veel jongeren (en ook veel volwassenen) lezen alles, zolang het maar niet te moeilijk is. Helaas zijn veel van dit soort boeken en tijdschriften niet geschreven om ons geestelijk te versterken. Voor je het weet heb je je hoofd gevuld met rotzooi.

De Bijbel geeft ons de raad onze geest te veranderen en ons niet te veel te laten beïnvloeden door de wereld om ons heen. Als wij ons teveel laten leiden door de buitenwereld, zullen wij er uiteindelijk door beïnvloed worden, of we het nu willen of niet. Vijf minuten bijbellezen weegt echt niet op tegen stapels onzinverhalen.

Onze geest en ons verstand wordt voor een belangrijk deel gevormd door wat wij lezen.

B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand het verhaal van het sabbatgedeelte voor te lezen of het in eigen woorden te vertellen.

Vraag: Vind je dit een realistisch verhaal? Geloof jij dat dit een echt risico is voor iemand die veel verhalen leest? Wat is volgens jou de reden dat Lindsay zich zo makkelijk liet verleiden?

(Wijs er in de bespreking op dat een leesverslaving zoals die van Lindsay niet normaal is. Net zoals veel mensen drinken of soft drugs gebruiken zonder werkelijk verslaafd te raken, zo kan

dat ook met boeken gebeuren. Maar het lastige is dat je vooraf niet kan voorspellen wie er verslaafd raakt en wie niet. Met alcohol en drugs is het veiliger om het gewoon helemaal te vermijden. Met lezen ligt dat iets lastiger. Van lezen kan je ook een hoop leren, dus het is zinloos om lezen te verbieden. Daarom is het goed om richtlijnen te kiezen vanuit een christelijk perspectief.)

Vraag: Zijn romans de enige boeken die iemand zo kunnen beïnvloeden? En hoe zit het dan met iemand die alleen maar glossy's leest of thrillers, of science fiction boeken, of horror-verhalen? Welke gevaren brengen deze boeken met zich mee?

C. Verbanden leggen met het dagelijks leven

Schets het volgende scenario:

Voor het vak Nederlands moet je drie boeken lezen en een leesverslag over maken. Nee, geen valsspelen! Je moet het hele boek lezen en niet alleen de achterkant of een uittreksel uit de bibliotheek! Je wilt graag boeken kiezen die passen binnen jouw christelijke levensstijl. Maar als je naar de boekenkast in de bibliotheek kijkt, weet je niet meer wat je moet kiezen. Welke boeken passen er nu bij een christelijke jongere? En hoe kom je daar achter?

Lees met elkaar de volgende Bijbelteksten en bespreek hoe je deze teksten kan gebruiken bij het kiezen van goede boeken.

Filippenzen 4:8; Galaten 5:19-23; Lucas 6:45; Kolossenzen 3:1,2.

Vat, na het lezen van de tekst, de tekst samen in één regel als richtlijn die wij zouden kunnen toepassen bij het kiezen van onze boeken. Schrijf ieder principe op de flip-over of het whiteboard.

Vraag: Wat zijn de voordelen en nadelen van ieder soort verhaal? Op welke manier kan een verhaal een belangrijk middel zijn in Gods koninkrijk?

5. TOEPASSEN

A. Toepassingsactiviteit

Maak een kopie van het schema uit het gedeelte van vrijdag van het werkblad. Laat iedereen één boek noemen dat zij met veel plezier hebben gelezen. Vul het in op het schema. Vul ook in of het een fictie of non-fictie boek was en of de tiener van mening was dat het boek paste in een christelijke levensstijl. Probeer iedereen op z'n minst één boek te laten noemen. Probeer, indien mogelijk, zoveel mogelijk in te zoomen op boeken die passen binnen een christelijke levensstijl.

Na afloop neemt iedereen de lijst mee naar huis. Eventueel kunnen zij een suggestie van iemand anders over een goed, positief boek overnemen op hun eigen lijst om te lezen.

Napraten • Vraag: Moest je lang nadenken voordat je een titel kon bedenken? Vond je het makkelijk om een boek te noemen dat paste binnen een christelijke levensstijl? Zo ja, zou jij één van de boeken die hier net zijn genoemd willen lezen?

B. Toepassingsvragen

1. Lees wat Ellen White zegt over het lezen van romans (Zie werkblad). Wat vind jij daarvan? Zouden we alle romans uit onze boekenkasten moeten verbannen? Of zijn er verschillende soorten romans?
2. Wat is het mooiste boek dat je ooit hebt gelezen? Kan je uitleggen waarom dat zo'n mooi boek was?
3. Hoe beslis jij wat je wel of niet leest?

4. Kan jij je herinneren dat je door het lezen van een bepaald boek (niet de Bijbel) anders over een onderwerp bent gaan nadenken? Had dat boek een positieve of een negatieve invloed op jou?
5. Heb jij wel eens het gevoel gehad dat je verslaafd was aan het lezen van bepaalde soort boeken waarvan je wist dat die niet goed voor je waren? Wat heb je toen gedaan?

6. AFSLUITEN

Samenvatting

Vat de volgende tekst in uw eigen woorden samen.

Lezen is belangrijk. Het laat ons nieuwe dingen zien en het kan onze blik op de wereld verruimen.

Maar met al die voordelen die boeken ons te bieden hebben, zijn er ook bepaalde gevaren — zeker als wij ons laten leiden door literatuur die ons richt op het kwaad in de wereld in plaats van ons het goede van de hemel te laten zien. Dit kunnen wij voorkomen door zorgvuldig de boeken te kiezen die wij willen lezen. Wij zijn Gods vertegenwoordigers op aarde en wij kunnen ons hoofd niet met van alles en nogwat laten vollopen. Als wij onze taak serieus nemen, moeten wij onze geest en ons verstand vullen met dingen die ons richten op Jezus.

3 LEVE DE BIJBEL

DE BIJBEL VAN DE BOUNTY

---

1. VOORBEREIDING

A. De Bijbel

Openbaring 21:5 •

'Hij die op de troon was gezeten, zei: 'Ik maak alles nieuw.' Tegen mij zei Hij: 'Schrijf! Want deze woorden zijn geloofwaardig en waarachtig.'

Exodus 19:3,4 •

'Mozes klom de berg op, naar God. Daar op de berg riep de Heer naar hem: 'Zeg tegen de Israëlieten, de nakomelingen van Jakob: Jullie hebben gezien hoe Ik de Egyptenaren heb gestraft. En hoe Ik jullie als op arendsvleugels heb gedragen. Zo heb Ik jullie hier bij Mij gebracht.'

Numeri 7:89 •

'Telkens wanneer Mozes de ontmoetingstent binnenging om met de Heer te spreken, hoorde hij de stem van de Heer boven het deksel van de verbondskist, tussen de twee gevleugelde figuren. De Heer sprak met Mozes, zoals Hij had beloofd.'

Lucas 1:1-4 •

'Hooggeachte Teofilus,
Al velen hebben zich gezet tot het maken van een verslag van de gebeurtenissen die zich onder ons hebben voltrokken; en wel, zoals die ons zijn overgeleverd door diegenen die van het begin af ooggetuigen zijn geweest en zich in dienst hebben gesteld van de boodschap. Vandaar dat ook ik ertoe gekomen ben – na alles vanaf het begin nauwkeurig te hebben nagegaan – het voor u in goede orde op schrift te stellen, zodat u kunt zien hoe betrouwbaar alles is wat men u heeft verteld.'

2 Petrus 1:20,21 •

'Vergeet vooral dit niet: geen enkele profetie uit de Schrift kan door iemand eigenmachtig worden verklaard. Een profetische boodschap is nooit ontstaan omdat mensen het wilden. Mensen die namens God spraken, werden altijd gedreven door de heilige Geest.'

2 Timoteüs 3:16,17 •

'Alles wat hierin staat, is door God geïnspireerd en bruikbaar voor het onderricht, voor het weerleggen van dwalingen, het herstellen van fouten en voor de opvoeding tot een recht-schapen leven. Zo zal de mens die God dient, berekend zijn voor zijn taak en toegerust voor elk goed werk.'

Deuteronomium 13:1-4 •

'Het volgende voorschrift moet je in zijn volle omvang uitvoeren. Voeg er niets aan toe, laat er ook niets van weg.

Stel dat een profeet of een uitlegger van dromen een teken of een wonder aankondigt, maar tegelijk oproept om goden met wie je niets te maken hebt, achterna te lopen en hen te vereren. Luister dan niet, ook al komt het voorspelde teken of wonder uit. Want het is de Heer, je God, die jullie op deze wijze op de proef stelt; Hij wil te weten komen of je met hart en ziel van Hem houdt.'

Deuteronomium 18:20 •

'Maar een profeet die zonder mijn volmacht namens Mij het woord voert of een profeet die het woord voert namens afgoden, verdient de doodstraf.'

Galaten 3:8,9 •

'De Schrift voorzag dat God de niet-Joden door het geloof zou rechtvaardigen. Daarom heeft ze aan Abraham toen al het grote nieuws bekendgemaakt: In u zullen alle volken worden gezegend. Wie geloven, delen dus samen met de gelovige Abraham in de zegen.'

Hebreeën 4:12 •

'Want het woord van God is levend en krachtig. Het snijdt scherper dan een tweesnijdend zwaard. Het dringt door tot het punt waar ziel en geest, merg en been elkaar raken. Het ontleedt de verlangens en de gedachten van de mens.'

Psalmen 119:160 •

'Waarheid is het wezen van uw woorden, al wat U besluit, is rechtvaardig en geldt voor alle eeuwen.'

Andere bronnen

Ellen White, *In Heavenly Places*, bladz. 138.

'Het heeft weinig zin om de Bijbel snel te lezen. Op deze manier loopt men het risico over de diepere betekenis van de teksten heen te lezen. Het is waardevoller om één passage langdurig te bestuderen, net zolang totdat men begrijpt wat de tekst ons wil zeggen.

Houd uw Bijbel altijd bij de hand. Lees er in, zodra u de mogelijkheid heeft. Sla de teksten op in uw geheugen. Zelfs als u over straat loopt, kunt u in uw Bijbel lezen en de teksten overdenken en ze zo in uw geheugen opslaan.'

Ellen White, *De weg naar Christus*, bladz. 73.

'Wij kunnen geen wijsheid verkrijgen zonder diepe aandacht, gebed en studie. Sommige gedeelten van de Bijbel zijn inderdaad te duidelijk om misverstaan te kunnen worden. Maar er zijn ook stukken, waar de betekenis niet aan de oppervlakte ligt, zodat die meteen ontdekt kan worden. Dan moet schriftgedeelte met schriftgedeelte vergeleken worden. Er moet sprake zijn van nauwgezet onderzoek, overdenking en gebed. Een dergelijke studie wordt rijk beloond. Zoals een mijnwerker de kostbare ertsaders onder de oppervlakte van de aarde ontdekt, zo zal hij, die met volharding in Gods woord zoekt naar de verborgen schatten, waarheden van grote waarde vinden, die onttrokken blijven aan het oog van de oppervlakkige zoeker. De woorden van inspiratie, die in het hart worden overwogen, zullen zijn als stromen, die voortvloeien uit de Bron van het leven.'

(Kijk voor aanvullend materiaal ook in de studiegids)

B. Waar gaat "Leve de Bijbel" over?

God spreekt tot ons door zijn Woord. Hij heeft ons verteld dat zijn Woord voldoende bewijs bevat voor ons om in Hem te geloven. Zelfs zonder dat wij Hem ooit hebben gezien. Maar voordat mensen in God kunnen geloven, moeten zij er eerst van overtuigd zijn dat God de schrijvers van de Bijbel heeft geïnspireerd. Of, zoals Paulus het zo mooi verwoordde: 'Wij danken God dan ook zonder ophouden. Want de boodschap die u van ons te horen kreeg, hebt u aanvaard in de overtuiging dat het hier niet ging om een boodschap van mensen maar om het woord van God. Dat het dit inderdaad is, bewijst wel de uitwerking die het heeft op u, die gelooft.' (1 Tessalonicenzen 2:13.)

In deze les staat de manier waarop God met ons spreekt centraal. Daarnaast zullen wij ook kijken op welke manieren wij aan zijn stem gehoor kunnen geven. Want, hoe beter wij de Bijbel en het doel waarmee de verschillende Bijbelboeken zijn geschreven begrijpen, des te beter zullen wij kunnen begrijpen wat God ons wil duidelijk maken.

De Bijbel is geen gemakkelijk boek. Het is geen boek om eventjes door te lezen. Om de Bijbel te begrijpen moet je moeite doen. In deze les zullen dan ook verschillende mogelijkheden worden aangereikt om met God in contact te blijven.

C. Wat is het doel van deze les?

Na afloop van deze les zijn de tieners in staat om:

1. te begrijpen met welk doel de Bijbel is geschreven;
2. te erkennen dat zij de Bijbel nodig hebben om hun relatie met God in stand te houden;
3. zelf met manieren te komen waarop zij met God in contact kunnen blijven door middel van zijn Woord.

D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de rubriek Start •

Activiteit A: een gaasverband, een tekening of een foto, flip-over of whiteboard.

Activiteit B: papier (in kleine vierkantjes) en pennen.

Voor de rubriek Dwarsverbanden •

Bijbels, kopieën van het werkblad van deze week.

Voor de rubriek Toepassen •

Bijbels, flip-over of whiteboard.

2. OVERBRUGGEN

A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (zie werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid hun tekst uit het hoofd op te zeggen;
2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;
3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Waar gaat 'Leve de Bijbel' over?" uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending
- >> Nieuws van andere projecten.

3. START

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Dwarsverbanden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *Start* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *Dwarsverbanden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *Toepassen* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief samenwerken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

A. Startactiviteit

Stap 1 • Deze activiteit laat op beeldende wijze zien hoe de Bijbelboeken verschillende lagen hebben.

U hebt een vrijwilliger nodig. Vervolgens wikkelt u het gaasverband om zijn ogen. Daarnaast schrijft u een aantal woorden/zinnen op de flip-over of laat u een foto of tekening zien. Zorg ervoor dat de foto/tekening of zin voldoende details bevat, zodat er bij iedere nieuwe stap in de activiteit nieuwe aspecten ontdekt kunnen worden.

Stap 2 • Zorg ervoor dat de vrijwilliger zijn ogen openhoudt wanneer het verband wordt omgedaan. Het verband mag dus niet te strak zitten. Laat de tekening/foto/tekst zien.

Stap 3 • Wijs iemand aan die de ondervindingen van de vrijwilliger noteert. **Vraag: Wat zie je?** Het is de bedoeling dat het gaasverband slechts wat licht doorlaat, maar dat er verder niets te zien is. Verwijder vervolgens één laag verband. **Vraag: Wat zie je nu?** Waarschijnlijk kan de vrijwilliger nu ook kleuren en vormen onderscheiden. Verwijder een volgende laag en vraag de vrijwilliger opnieuw naar wat hij kan zien. Ga door, totdat alle lagen van het verband zijn verwijderd.

Napraten • **Vraag: Wat is volgens jullie de link tussen de Bijbel en deze oefening? Welk deel van de Bijbel spreekt jou het minste aan? Welk gedeelte uit de Bijbel spreekt je juist erg aan? Stelling: Elk Bijbelboek laat op z'n eigen manier een stukje van God zien. Eens of oneens?**

B. Alternatieve startactiviteit

Stap 1 • Deze activiteit laat zien hoe moeilijk het is om in slechts een paar woorden alles te zeggen dat van belang is.

Stap 2 • Geef iedereen een klein papiertje (ongeveer 5 bij 5 cm.) De opdracht is iedereen zoveel mogelijk informatie over zichzelf op het papiertje schrijft, zonder dat zij hierbij hun naam mogen zeggen.

Stap 3 • Vraag de tieners om een beschrijving van zichzelf te geven. Het gaat er dan niet om hoe zij er uitzien, maar om wie zij zijn. Zij moeten eerder hun karakter beschrijven dan hun uiterlijk. Het gaat er hierbij om dat zij dit zo nauwkeurig mogelijk doen, zonder hierbij hun naam te noemen.

Nadat iedereen klaar is, worden de papiertjes verzameld en in een bakje gedaan. Eén voor één worden de beschrijvingen voorgelezen. Aan de groep de taak om de juiste persoon bij de juiste beschrijving te vinden.

Napraten • Vraag: Was jouw beschrijving voldoende nauwkeurig om een match te maken? Was het ook voldoende om jou echt goed te leren kennen? Zou het anders zijn als de mensen van de groep jou helemaal niet kenden? Zouden mensen deze beschrijving ook geloven als ze jou niet hadden gekend? Hoe zouden zij er dan zeker van kunnen zijn dat jouw beschrijving klopte?

Vertel: In de Bijbel wordt beschreven wie en hoe God is. Vraag: Hoe kunnen mensen geloven wat in de Bijbel staat, als zij God niet kennen? Hoe kunnen zij erop vertrouwen dat het waar is?

C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Tijdens de slag om Waterloo, stond de hertog van Wellington aan het hoofd van het Engelse leger. Bij deze grote veldslag werd Napoleon eindelijk verslagen en kwam een einde aan zijn heerschappij. Het verhaal gaat dat, toen de veldslag eenmaal voorbij was, de hertog van Wellington het nieuws van zijn overwinning zo snel mogelijk naar Engeland wilde sturen. Speciaal voor dit doel was een aantal uitkijkposten ingesteld die het nieuws in code zo snel mogelijk van de ene naar de andere uitkijkpost konden doorsturen. De boodschap luidde: "Wellington heeft Napoleon verslagen bij Waterloo". Plotseling sloeg het weer om, en kwam er een dikke mist opzetten die het onmogelijk maakte om de boodschap goed door te geven. Toen de boodschap uiteindelijk bij de laatste uitkijkpost aankwam, luidde deze "Wellington verslagen". Je kunt je voorstellen hoe groot de teleurstelling was toen deze boodschap eenmaal in Engeland aankwam.

Echter, toen de mist optrok, werd de boodschap voor alle zekerheid nog eens doorgeseind. En dat leverde aan de andere kant een heel ander verhaal op.

Napraten • Vraag: Welke conclusies zullen mensen trekken als zij alleen maar kleine stukjes uit de Bijbel lezen?

De Bijbel laat veel verschillende kanten van Gods karakter zien. Denk maar eens aan Gods boosheid op Israël en de ballingschap tot aan de spijziging van de 5000. Heb jij ooit wel eens de Bijbel zomaar ergens opgeslagen en gewoon gaan lezen? Doe je ogen maar dicht en pak een willekeurige pagina. Hoe zou jouw beeld van God eruit zien als deze tekst het enige was wat je wist over God?

4. DWARSVERBANDEN

A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel in uw eigen woorden:

'Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond, vol van goedheid en waarheid, en wij hebben zijn grootheid gezien, de grootheid van de enige Zoon van de Vader.' (Johannes 1:14.) Jezus is zelf naar de aarde gekomen om de boodschap te verkondigen dat Gods koninkrijk nabij was. Voor die tijd sprak God met de mensen door middel van profeten, of door de natuur (in wolken, vuur of wind), of door zijn woorden in steen te schrijven (de Tien Geboden).

Volgens Hebrëeën 1:1,2 verandert God zijn manier van communiceren wanneer Hij dat nodig vindt. Dit betekent echter niet dat ook zijn boodschap geheimzinnig is — God wil juist dat wij Hem leren kennen en begrijpen. De profeten herinnerden de mensen aan Gods koninkrijk, maar helaas waren de effecten van hun boodschap vaak maar van korte duur. Als je de Bijbel goed leest, kan je je niet aan de indruk onttrekken dat God steeds weer de mensen aan zich probeert te binden.

Wanneer mensen bewust voor God kiezen, doen ze dat omdat zij God door zijn Woord hebben leren kennen. Soms hoor je mensen wel eens zeggen dat de zoektocht naar God

een wonderbaarlijk proces is, waarin je op zoek gaat naar verborgen waarheden. Niets is minder waar. God verstopt zich niet. God probeert het ons niet zo moeilijk mogelijk te maken door in verborgen boordschappen te spreken. In de Bijbel kan je alles vinden over God en hoe Hij is. God laat zich vinden voor hen die naar Hem op zoek zijn. Hij wil niets liever dan dat wij Hem leren kennen, opdat wij een relatie met Hem aangaan. Hij zal de laatste zijn die erop uit is om het ons zo moeilijk mogelijk te maken!

B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand het verhaal van het sabbatgedeelte voor te lezen of het in eigen woorden te vertellen.

Vertel: Het verhaal van de Bijbel op de *Bounty*, is zeker ook op ons leven van toepassing. Ook wij hebben de boodschap binnen handbereik. Misschien staat het in je boekenkast, misschien ligt het zelfs wel op het nachtkastje naast jouw bed.

Vraag: Heeft dit verhaal jouw idee over de kracht van Gods Woord veranderd? Wat zou de reden geweest kunnen zijn dat de eilandbewoners tot geloof kwamen? Wat zou de reden van de complete verandering van hun levensstijl geweest kunnen zijn?

C. Verbanden leggen met het dagelijks leven

Schets het volgende scenario:

Een jonge predikant vertelt:

'Ik stond op het vliegveld en hoorde dat mijn vlucht was geannuleerd. Ik probeerde mijn vrouw te bellen om haar te vertellen dat ze niet de hele reis naar het vliegveld hoefde te maken om mij op te komen halen. Helaas, haar mobiele telefoon stond uit en toen ik naar huis belde, werd er niet opgenomen.

Uiteindelijk wist ik een goede vriend van mij te bereiken, en vroeg hem of hij haar wilde waarschuwen. Maar toen zij uiteindelijk langs reed en hij haar probeerde te stoppen, dacht zij dat hij naar haar stond te zwaaien, en zwaaide zij vriendelijk terug.

Er restte mij nog één mogelijkheid en dat was het vliegveld bellen, maar ook dat bleek geen goed idee omdat mijn vrouw en ik hadden afgesproken dat zij mij buiten het vliegveld op zou komen halen.

Het was vreselijk frustrerend voor mij. Ik had een belangrijke boodschap, maar het lukte mij maar niet om die aan mijn vrouw door te geven!!'

Vraag: Is het jou wel eens overkomen dat je een belangrijke mededeling had, maar dat het je niet lukte om die over te brengen? Op welke manier kan je dit verhaal vergelijken met Gods pogingen om ons te bereiken?

Vertel: Van briefjes op de koelkast tot e-mails — wij hebben allemaal zo onze eigen manier om belangrijke mededelingen te doen. Normaal gesproken bepaalt de inhoud van onze mededeling de manier waarop we dat doen.

Vraag: Wat is volgens jullie de beste manier om de volgende mededelingen te doen?

- Vergeet je de afspraak met de dokter niet? Woensdag om 16.30 uur.
- Het oliepeil van de auto is te laag!
- Vergeet je de kat niet te eten te geven?
- Ik houd van je. Wil je met mij trouwen?
- Ik heb een lekke band. Kunt u mij misschien helpen?
- Er staat nog een restje van de ovenschotel in de koelkast.
- Suzan heeft net gebeld. Ze vraagt of zij vanavond jouw rode schoenen mag lenen.
- U heeft kanker.

Vertel in uw eigen woorden:

In de Bijbel staan verschillende soorten mededelingen. Je vindt er geschiedenisverhalen (bijvoorbeeld in de boeken Koningen en Kronieken), en gedichten en liederen (zoals de psalmen van David). Er zijn verhalen waarin mensen vertellen over hun ervaringen met God (zoals de verhalen over Job, Daniel en Esther) en er staan redevoeringen in en gebeden. Er wordt beschreven hoe mensen oplossingen vonden wanneer zij zich in moeilijkheden bevonden. Er worden profetieën uitgesproken. Er staan brieven in aan gemeenten met adviezen en aanbevelingen. Het gaat over helden en over schurken.

Het is een boek vol met wijze uitspraken die je je hele leven bij blijven. Geen wonder dat het zo lastig is om de Bijbel te bestuderen! Want waar moet je beginnen?! Welke vragen moet je stellen? Hoeveel moet je lezen? En wat moet je doen wanneer je niet begrijpt wat je net gelezen hebt?

5. TOEPASSEN

A. Toepassingsactiviteit

Laat iedereen een verhaal uitkiezen; een gelijkenis, een psalm, een verhaal uit het leven van Jezus of een verhaal over ander personage uit de Bijbel.

Verdeel de groep in groepjes van twee of drie personen. Lees met elkaar het verhaal dat zij hebben uitgekozen en laat hen onderstaande vragen beantwoorden die u op de flip-over heeft gespreven.

1. Waarom staat volgens jullie dit verhaal in de Bijbel?
2. Wat zijn de belangrijkste woorden of zinnen in dit verhaal?
3. Welk probleem wordt hier beschreven?
4. Wat vertelt dit verhaal over het karakter van God?
5. Wie of wat zijn de belangrijkste personages in dit verhaal?
6. Welke les kunnen wij van dit verhaal leren?
7. Vertelt het verhaal ook over situaties of houdingen die wij zouden moeten vermijden?
8. Welke houding zouden wij moeten aannemen of juist veranderen?
9. Is er iemand voor wie wij God zouden willen bedanken?
10. Wat wil God ons met dit verhaal duidelijk maken?

Napraten • Vraag: Dit zijn maar een paar voorbeelden van vragen die je zou kunnen stellen. Hielpen deze vragen je om het verhaal beter te begrijpen? Wat heb je geleerd? Welke vragen hebben je daarbij het meest geholpen?

B. Toepassingsvragen

1. Heb jij wel eens meegemaakt dat je plotseling begreep wat een verhaal uit de Bijbel je wilde duidelijk maken?
2. Zijn er ook gedeeltes uit de Bijbel die je liever overslaat? Welke gedeeltes zijn dat dan en kan je uitleggen waarom je deze verhalen liever vermijdt? Kan je zeggen dat je door dit soort verhalen minder zin hebt om de Bijbel te lezen?
3. Stelling: De Bijbel is geen leesboek, maar een studieboek. Eens of oneens? Kan je uitleggen waarom?
4. Stelling: Sommige gedeeltes uit de Bijbel zijn meer theoretisch. Andere gedeeltes juist weer heel praktisch. Eens of oneens? Leg eens uit?
5. Ken jij iemand in jouw omgeving die veel in de Bijbel leest? Vraag hem/haar eens op welke manier hij/zij de Bijbel leest en hoe hij/zij de Bijbel heeft leren begrijpen.
6. Waar zou je voor moeten bidden: wijsheid om te kunnen begrijpen wat God je wil duidelijk maken of moed om te doen wat Hij van je vraagt?

6. AFSLUITEN

Samenvatting

Vat de volgende tekst in uw eigen woorden samen.

De evangelist Johannes vertelt ons dat er veel verhalen en gebeurtenissen zijn die hij niet heeft kunnen opnemen in zijn evangelie. Hij had gewoon niet genoeg plaats en tijd om alles te beschrijven. Daarom besloot hij een selectie te maken en alleen die verhalen op te nemen die nodig waren zodat anderen in Jezus zouden kunnen gaan geloven.

Waarschijnlijk zijn er nog duizenden andere verhalen over het volk van Israël te vertellen die allemaal even interessant en boeiend zijn. Maar in de Bijbel vind je alleen die verhalen die van essentieel belang zijn en ons laten zien wie God is en hoe Hij met ons om wil gaan.

De Bijbel is geen makkelijk boek. Maar als je de moeite neemt om het te begrijpen, zul je een schat aan wijsheid en hoop vinden (Romeinen 15:4).

4 HET DRAGEN VAN DE NAAM 'CHRISTEN'

EEN ETIKET HEBBEN

---

1. VOORBEREIDING

A. De Bijbel

Handelingen 11:26 •

'En toen hij hem gevonden had, bracht hij hem naar Antiochië. Een vol jaar kwamen ze met de gemeente daar bijeen en gaven een groot aantal mensen onderricht. In Antiochië noemde men de leerlingen voor het eerst christenen.'

Romeinen 10:9,10 •

'Als u met uw mond belijdt: Jezus is de Heer, en met uw hart gelooft dat God Hem uit de dood heeft opgewekt, wordt u gered. Want geloven doen we met ons hart, en daardoor vinden we rechtvaardiging; belijden doen we met onze mond, en dat brengt ons redding.'

Handelingen 2:37-39 •

'Toen ze dit alles gehoord hadden, waren ze verslagen en ze vroegen aan Petrus en de andere apostelen: 'Broeders, wat moeten we doen?' 'Begin een nieuw leven,' antwoordde Petrus, 'en laat u dopen, ieder van u, in de naam van Jezus Christus, om vergeving te krijgen van uw zonden; en u zult de heilige Geest als geschenk ontvangen. Want God heeft zijn belofte gedaan aan u en uw kinderen, en aan alle mensen, hoe ver ze ook wonen, aan zovelen als de Heer, onze God, roepen zal.'

Marcus 9:38-41 •

'Meester,' zei Johannes tegen Hem, 'we zagen iemand die demonen uitdreef onder het aanroepen van uw naam. We hebben geprobeerd het hem te verhinderen, omdat hij zich niet bij ons wilde aansluiten.' 'Leg hem niets in de weg,' antwoordde Jezus, 'want iemand die onder het aanroepen van mijn naam een wonder doet, kan Mij niet kort daarna vervloeken. Wie niet tegen ons is, is vóór ons. Ik verzeker jullie: als iemand jullie een beker water geeft omdat je bij Christus hoort, hij zal er zeker voor beloond worden.'

(Kijk voor aanvullend materiaal ook in de studiegids)

B. Waar gaat "Het dragen van de naam christen" over?

Veel mensen noemen zich tegenwoordig 'christen'. Zij hebben allemaal zo hun eigen mening en idee hierover. Sommigen gebruiken dit woord om een bepaalde groep mensen aan te duiden die tot een bepaalde kerk behoren of een aantal specifieke grondregels onderschrijven. Anderen gebruiken het woord om mensen aan te duiden die goede daden doen. Weer anderen geloven dat iedereen die zichzelf een christen noemt tot deze groep behoort, ongeacht wat ze precies geloven.

Wat is een goede omschrijving van het begrip 'christen'? Wat betekent het om Christus' naam te dragen? Is het eigenlijk wel belangrijk om te bepalen wie er wel en wie er niet bij horen?

Deze les laat zien dat het niet aan ons is te beoordelen of de ander christelijk is of niet. Waar het om draait is, wat het voor onszelf betekent om Christus' naam te dragen. Wat verwacht Jezus van de volgelingen die zijn naam dragen?

C. Wat is het doel van deze les?

Na afloop van deze les zijn de tieners in staat om:

1. in eigen woorden de betekenis van het woord 'christen' te omschrijven;
2. hun eigen definitie op basis van de Bijbel te kunnen onderbouwen;
3. te onderzoeken wat het voor hun dagelijks leven betekent om een christen te zijn.

D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de rubriek *Start* •

Activiteit A: foto's van mensen uit tijdschriften, kranten of catalogi.

Activiteit B: flip-over of een whiteboard.

Voor de rubriek *Dwarsverbanden* •

Bijbels, kopieën van het werkblad van deze week, kopieën van de bijlage op **bladz. ....** pennen.

Voor de rubriek *Toepassen* •

Stevig karton in repen geknipt, viltstiften, stickers.

2. OVERBRUGGEN

A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (zie werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid hun tekst uit het hoofd op te zeggen;
2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;
3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Waar gaat 'Het dragen van de naam 'christen' over?" uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending
- >> Nieuws van andere projecten.

3. START

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Dwarsverbanden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *Start* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *Dwarsverbanden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *Toepassen* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief samenwerken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

A. Startactiviteit

Stap 1 • Zorg voor een behoorlijke voorraad foto's (afhankelijk van de groep, zo'n 20 tot 30 stuks) uit tijdschriften, kranten, catalogi enz. Probeer voldoende variëteit aan te brengen in leeftijd, sekse, activiteiten, huiskleur/ras, stijl van kleden enz., maar zorg er wel voor dat het gaat om afbeeldingen van "gewone" mensen (dus geen filmsterren of andere beroemdheden). Stop de afbeeldingen in een tas of doos.

Stap 2 • **Vertel: Ik laat jullie straks een aantal afbeeldingen zien. Aan jullie de vraag om te bepalen of deze persoon een christen is of niet. Denk niet te lang na over jouw antwoord. Zeg gewoon het eerste dat in je opkomt.**

Stap 3 • Laat de afbeeldingen één voor één aan de groep zien. De groep bepaalt of de persoon het etiket christen krijgt of niet. Mocht er verschil van inzicht zijn, geef dan de gelegenheid om dit te bespreken.

Napraten • Vraag: Waar baseerde je je oordeel op? Denk je dat het echt mogelijk is om alleen op basis van het uiterlijk te bepalen of iemand een christen is of niet? Hoe doen wij dit in het dagelijks leven? Zouden wij, door ons op een bepaalde manier te kleden of te gedragen, kunnen laten zien wie wij werkelijk zijn? Hoe bepaal je in het dagelijks leven of iemand een christen is of niet?

B. Alternatieve startactiviteit

Stap 1 • Laat iedereen in een kring plaatsnemen. Schrijf het woord 'christen' op de flip-over.

Stap 2 • **Vertel: We gaan straks een rondje maken. Ik noem het woord 'christen' en om de beurt antwoorden jullie het eerste woord dat in je opkomt. Het mag zowel een positief als een negatief woord zijn, maar ook wat jij vindt of wat je denkt dat anderen vinden bij het woord christen. Noem het eerste dat in je opkomt. Er bestaan in deze oefening geen foute antwoorden.**

Stap 3 • Maak het rondje. Schrijf de antwoorden op de flip-over. Indien u een kleine groep heeft, of wanneer er veel ideeën in de groep leven, kunt u het rondje meerdere keren maken.

Napraten • Neem even de tijd om de antwoorden te bespreken. Zijn ze veelal positief of zijn er ook negatieve antwoorden? **Welke beelden hebben wij bij het woord 'christen'? Hoe denken mensen die niet christelijk zijn over christenen? Zijn er woorden op het bord die jou erg aanspreken?**

C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Stel je voor: Er wordt een nieuwe predikant in jullie gemeente benoemd. Hij is erg populair en iedereen mag hem graag.

Maar op een dag, komt er een ouder gemeentelid naar je toe en zegt: "Als ik jou was, zou ik maar uitkijken met die nieuwe predikant. Iedereen denkt dat hij een voorbeeldige christen is, maar ik ken toevallig een paar mensen uit zijn vorige gemeente. En weet je wat zij mij vertelden: Hij is niet eens een echte christen!"

Dat lijkt op het eerste gezicht een nogal grove beschuldiging — "Hij is niet eens een echte christen!" Wat zou jij antwoorden?

Stel dat de persoon die jou dit vertelde een betrouwbaar en doorgaans erg vriendelijk gemeentelid is. Zou jouw kijk op de nieuwe predikant veranderen door deze mededeling? Wat zou jij doen om uit te vinden of iemand werkelijk een christen is of niet?

Wat zou jij het gemeentelid antwoorden als jij ervan overtuigd was dat de predikant wel degelijk een christen was? Kan je "bewijzen" dat iemand een christen is?

4. DWARSVERBANDEN

A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel in uw eigen woorden:

Iedereen in Jezus' koninkrijk draagt zijn naam. Wij noemen onszelf 'christenen' — volgelingen van Christus. Maar snappen wij eigenlijk wel wat dat betekent?

Sommigen gebruiken de term 'christen' heel vrijblijvend — ze beschrijven daarmee iemand die zich netjes gedraagt, een vriendelijk persoon. Anderen gebruiken het woord weer heel strikt en vinden dat alleen mensen die de Bijbel volledig onderschrijven voor deze naam in aanmerking mogen komen.

Maar zou er ook een andere manier zijn? Wat betekent het om Jezus' naam te dragen en jezelf als zijn volgeling te bestempelen? Vind jij het prettig om als 'christen' bekend te staan? Of ben je bang voor de verwachtingen die anderen van je zouden kunnen hebben?

Het etiket 'christen' zou geen last voor je moeten zijn. Integendeel — het is een voorrecht! Het is niet moeilijk om ervoor in aanmerking te komen. God stelt geen zware toelatingseisen. Dat neemt niet weg dat het af en toe lastig kan zijn om het waar te maken. 'Christen-zijn' betekent: net zoals Jezus zijn — en dat is niet altijd even makkelijk.

B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand het verhaal van het sabbatgedeelte voor te lezen of het in eigen woorden te vertellen.

Vraag: Is het jou ooit wel eens overkomen dat je iets gekocht had dat later nep bleek te zijn? Is het mogelijk om de naam "christen" te dragen zonder een echte christen te zijn?

Geef iedereen een kopie van de bijlage "het 100% christen T-shirt". Verdeel de groep in kleine groepjes van twee of drie personen en geef ieder groepje een Bijbel en een paar pennen.

Vertel: het etiket op dit T-shirt garandeert dat de drager ervan 100% christen is. Wat zou deze persoon moeten hebben — aan overtuigingen, geloof of levensstijl — om aan deze garantie te voldoen? Schrijf onder "Inhoud" de dingen die iemand moet zijn/hebben om een echte christen te zijn. Schrijf bij ieder item een Bijbeltekst waaruit blijkt dat dit item een onmisbaar onderdeel is voor iedereen die zich een echte christen wil noemen.

Geef de groep 10-15 minuten de tijd om hun lijst op te stellen. Bespreek na afloop de resultaten met de hele groep. Laat ieder groepje z'n eigen T-shirt presenteren.

Vraag: Zijn er ook items op jullie lijst waar je het zelf niet zo mee eens bent? Staan er op jullie lijst dingen die je moet geloven of staan er ook dingen die je moet doen? Kan iemand ook een christen zijn als hij/zij niet alles doet of gelooft wat er op jullie lijst staat?

B. Verbanden leggen met het dagelijks leven

Schets het volgende scenario:

Tamara is opgegroeid in een adventistisch gezin en is altijd naar de sabbatschool gegaan. Ze is nu 13 jaar. Vorig jaar was er op de jeugdrally een spreker die iedereen die Jezus' voorbeeld wilde volgen opriep om naar voren te komen. Ondanks dat Tamara ervan overtuigd was dat zij altijd al als christen had geleefd, voelde zij zich aangesproken en was naar voren gestapt. Na deze gebeurtenis voelde Tamara zich geweldig. Het had haar geloof een geweldige nieuwe impuls gegeven. Ze was meer in haar Bijbel gaan lezen en ze bad iedere dag. Vervolgens had ze tegen haar predikant gezegd dat zij gedoopt wilde worden en was zij, samen met nog vier anderen, catechisatie gaan volgen om volgend jaar gedoopt te kunnen worden.

Maar nu zit Tamara toch een beetje in haar maag met dat 'christen-gedoe'. Ze heeft een paar nare gewoontes — roddelen, liegen en dat soort dingen — en het lukt haar maar niet om die te overwinnen. Soms lijkt het wel alsof ze steeds erger worden. De Bijbel kan haar niet meer zo boeien en soms kijkt ze er weken niet naar om. Daarbij komt ook nog eens dat Tamara samen met een stel vriendinnen is gaan roken. Ze weet dat het dom is, maar tegelijkertijd vindt zij het ook wel lekker en cool.

Tamara gelooft echt in Jezus en zij is nog steeds van plan om zich te laten dopen. Maar ze is er niet meer zo zeker van of zij zichzelf nog steeds een christen kan noemen. Stel dat Tamara jou haar verhaal vertelde. Zij vraagt jou: "Wat denk jij? Ben ik nog steeds een christen?" Wat zou jij antwoorden?

5. TOEPASSEN

A. Toepassingsactiviteit

Geef iedereen een reep karton (ongeveer 40 bij 10 cm). Zorg voor voldoende viltstiften en stickers.

Vertel: Vandaag hebben we gesproken over wat het betekent om een christen te zijn. Jullie gaan nu een sticker ontwerpen (die je bijv. op de bumper van een auto kan plakken) waarmee jullie aan anderen duidelijk maken wat volgens jullie 'christen-zijn' inhoudt. Let op, het moet op één sticker passen, dus jouw tekst moet kort en pakkend zijn.

Laat iedereen z'n resultaat presenteren aan de rest van de groep.

Napraten • Vraag: Zou jij deze sticker op jouw kamerdeur of op jouw fiets durven te plakken? Of op jouw kastje op school? Wat vind je ervan als anderen het etiket 'christen' op jouw plakken?

B. Toepassingsvragen

1. Iemand vertelt jou dat hij een christen is, maar zijn geloof komt totaal niet overeen met wat jij gelooft dat in de Bijbel staat. Kan deze persoon een christen zijn? Waarom wel of waarom niet?
2. Is het belangrijk om grenzen te stellen aan wat christelijk is en wat niet? Kan je uitleggen waarom?

3. Stelling: Iemand die zijn leven niet heeft veranderd nadat hij/zij Jezus heeft ontmoet, kan geen echte christen zijn. Waar of niet waar?
4. Volgens sommige kerken ben je pas een christen als je gedoopt bent. Wat vind jij daarvan? Op welke manier zijn doop en naar de kerk gaan onmisbaar voor een christen?
5. Kan je een christen zijn als je niet een specifiek moment hebt ervaren, waarbij jij hebt besloten om Jezus te volgen? Moet je een moment van bekering hebben meegemaakt om een christen te zijn?

6. AFSLUITEN

Samenvatting

Vat de volgende tekst in uw eigen woorden samen.

Er bestaat geen simpele manier waarmee je kan bepalen of iemand christen is of niet. Gelukkig voor ons, is het ook niet aan ons om te bepalen wie christen is en wie niet.

Het enige etiket dat voor ons van belang is, is het etiket dat wijzelf dragen. Enerzijds wil Jezus niet dat wij helemaal in de knoop raken over de vraag of wij wel goed genoeg zijn om zijn naam te dragen. Hij houdt van ons en Hij is voor ons gestorven waardoor wij zijn gered. Daar zit niets bij dat wij zelf hadden kunnen doen.

Anderzijds, als wij eenmaal zijn naam hebben aangenomen, moeten wij daar ook naar handelen. Wanneer anderen naar ons kijken, zullen zij daardoor hun beeld van "wat een christen is" laten bepalen.

Met Gods hulp en door de kracht van de heilige Geest kunnen wij de uitdaging aangaan. Het is een reis die ons hele leven zal duren, maar wij mogen er zeker van zijn dat God ons bij elke stap zal vergezellen.

Bijlage 1

Behorend bij **Toepassingsactiviteit 4B**

---

5. EEN OPDRACHT IN DE WERELD

GA HEEN IN DE HELE WERELD

---

1. VOORBEREIDING

A. De Bijbel

Matteüs 28:18-20 •

Jezus kwam dichterbij en zei tegen hen: 'God heeft Mij alle macht gegeven in de hemel en op aarde. Trek eropuit en maak alle volken tot mijn leerlingen en doop ze in de naam van de Vader en van de Zoon en van de heilige Geest. Leer hun alles onderhouden wat Ik jullie heb opgedragen. En, wees er zeker van: Ik ben bij jullie, van dag tot dag, tot aan de voltooiing van de wereld.'

Handelingen 23:11 •

Die nacht stond de Heer bij hem, die zei: 'Houd moed: je hebt in Jeruzalem van Mij getuigd, je zult ook in Rome van Mij getuigen.'

Jesaja 40:9 •

Jeruzalem, klim op een hoge berg en verkondig het goede nieuws. Maak het goede nieuws bekend, zo luid als je kunt. Zeg tegen de steden van Juda: 'Jullie God is in aantocht.'

Spreuken 25:25 •

'Een lang verwacht en goed bericht uit een ver land, is als koel water voor een dorstige keel.'

Handelingen 1:8 •

'Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zul je kracht krijgen, en jullie zullen getuigenis van Mij afleggen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, ja, tot in de verste delen van de wereld.'

Matteüs 10:5-14 •

Jezus stuurde deze twaalf eropuit met de opdracht: 'Sla geen weg in die naar andere volken leidt en ga geen stad in waar Samaritanen wonen. Ga liever naar de verloren schapen van het volk Israël. Maak hun bekend: Het hemelse koninkrijk is dichtbij. Maak zieken beter, wek doden op, maak melaatsen rein en drijf demonen uit. Voor niets hebben jullie dit gekregen, geef het dan ook weg voor niets.

Steek geen geld bij je, geen goud-, zilver- of kopergeld; neem geen tas mee voor onderweg, geen extra kleren, geen schoenen en geen reisstaf. Want wie werkt, verdient het dat men hem onderhoudt. Als jullie in een stad of dorp aankomen, zoek dan iemand die een bezoek waard is en blijf daar totdat je die plaats weer verlaat. Groet de bewoners van het huis dat je binnengaat. Als ze jullie komst waard zijn, dan zal jullie vrede hun deel zijn. Als ze jullie komst niet waard zijn, dan zal jullie vrede hun onthouden worden. Willen ze je niet ontvangen en niet naar je luisteren, verlaat dan dat huis of die stad en sla het stof van je votten.'

Psalmen 67:2,3 •

'God, heb medelijden met ons, zegen ons, zie ons welwillend aan.'

Dan zullen alle volken weten hoe U te werk gaat, hoe U bevrijding brengt.'

Psalmen 96:3 •

'Maak zijn macht bekend aan de volken, vertel hun van zijn wonderen.'

Jesaja 45:22 •

'Wend je tot Mij, laat je door Mij redden, waar je ook woont.
Want Ik ben de enige God, een andere is er niet.'

(Kijk voor aanvullend materiaal ook in de studiegids. Aanvullende citaten over dit onderwerp kunt u lezen op het gedeelte voor gespreksleiders op de website, <http://RealTimeFaith.adventist.org> via de link *editor's quarter review*.)

B. Waar gaat "Een opdracht in de wereld" over?

Met de komst van vliegtuigen, de televisie, het Internet, enz., lijkt het wel alsof de wereld een stuk kleiner is geworden.

Echter, de culturele verschillen waarmee het zendingswerk te maken krijgt, zijn meer dan alleen maar interessant — soms kunnen deze verschillen juist een grote uitdaging betekenen.

De opdracht het goede nieuws over de gehele wereld te verkondigen, werd gegeven in een tijd dat er nog geen snelle transportmiddelen waren. Maar zelfs in deze tijd, met z'n snelle vliegtuigen en z'n geavanceerde communicatiemiddelen, wordt vaak onderschat wat er nodig is om deze opdracht uit te voeren.

Sommigen zeggen dat het voldoende is om in onze eigen omgeving te evangeliseren. Dit is uiteraard ook waar, maar het lokale evangelisatiewerk mag nooit ten koste gaan van onze wereldzending. Jezus heeft zijn volgelingen de opdracht gegeven om beide te doen — dus en-en in plaats van of-of. 'Maar wanneer de heilige Geest over jullie komt, zul je kracht krijgen, en jullie zullen getuigenis van Mij afleggen in Jeruzalem, in heel Judea en Samaria, ja, tot in de verste delen van de wereld.' (Handelingen 1:8)

In deze les staat de wereldzending centraal. Wij kijken naar welke gevolgen dit voor de kerk heeft en voor ons persoonlijke leven. In aansluiting daarop probeert deze les ook een antwoord te geven op de vraag wat de kern van het evangelie is, een niet onbelangrijk aspect in de wereldzending.

C. Wat is het doel van deze les?

Na afloop van deze les zijn de tieners in staat om:

1. te begrijpen dat de verkondiging van het evangelie tot de belangrijkste taken van de kerk behoort;
2. te begrijpen hoe het evangelie verschillende groepen mensen kan aanspreken;
3. een zelf ideeën te ontwikkelen waarop zij een bijdrage kunnen leveren aan de wereldzending.

D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de rubriek Start •

Activiteit A: Het *SDA Yearbook*, een wereldbol of een atlas, post-it memo's.

Voor de rubriek Dwarsverbanden •

Bijbels, kopieën van het werkblad van deze week, een flip-over of whiteboard, teksten op kleine papiertjes, pennen.

Voor de rubriek Toepassen •

Bijbels.

2. OVERBRUGGEN

A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

- 1 te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (zie werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid hun tekst uit het hoofd op te zeggen;
2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;
3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Waar gaat 'Een boodschap voor de wereld' over?" uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending
- >> Nieuws van andere projecten.

3. START

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start*, *Dwarsverbanden*, *Toepassen* en *Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *Start* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *Dwarsverbanden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *Toepassen* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief samenwerken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

A. Startactiviteit

Stap 1 • Het doel van deze activiteit is om de groep een idee te geven wat wereldzending inhoudt. Hiervoor dient u de beschikking te hebben over het *SDA Yearbook*, waarin informatie te vinden is over de zendingsgebieden en over de personen die daar namens de kerk werkzaam zijn.²

---

² Voorstel toevoegen: Wanneer u zelf niet over een *SDA Yearbook* beschikt, kunt u informeren bij uw predikant of anders bij het servicecentrum van de unie. Een onlineversie is beschikbaar via www.adventistyearbook.org. Eventueel kunt u bij ADRA aanvullende informatie krijgen over specifieke zendingsactiviteiten.

Stap 2 • Verdeel de groep in kleine groepjes van twee of drie personen en geef elke groepje een aantal post-it memo's (gele plakbriefjes).

Vertel: Vandaag gaan wij onze werldbol eens wat beter bekijken en in het bijzonder zullen wij het hebben over de mensen die werkzaam zijn in de zending. Misschien weten we niet alles over de landen waarin zij werken. Maar samen moeten we een heel eind kunnen komen. Schroom niet om te vertellen wat jij weet.

Het gaat als volgt: Om de beurt geeft iedereen een draai aan de werldbol. Daarna plaats je (zonder te kijken) een post-it op een willekeurige plaats. Mocht je jouw plakkerkje per ongeluk midden in een oceaan hebben geplakt, dan draai je gewoon nog een keer.

Stap 3 • Laat ieder groepje op deze manier een locatie prikken. Vervolgens moet iedere groep opschrijven wat zij over dat land weten (iets over de cultuur, de inwoners, misschien kennen zij iemand uit dat land, iets over de geschiedenis, enz.) Zoek vervolgens in het *SDA Yearbook* naar verdere informatie over dat land.

Op het eerste gezicht lijkt dit wellicht een vrij willekeurige oefening, maar het doel is om de tieners nieuwsgierig te maken naar andere landen.

Napraten • Vraag: Wie van jullie kende het *SDA Yearbook*? Heb jij iets nieuws geleerd? Zou je door je te interesseren voor gelovigen in andere landen, ook meer interesse kunnen krijgen voor de manier waarop God in andere landen werkzaam is? Op welke manier zou het gebed jou kunnen helpen om meer betrokken te zijn bij de mensen die in de zending werken?

B. Alternatieve startactiviteit

Stap 1 • Waar moet iemand die in de zending wil gaan werken rekening mee houden? Welke culturele verschillen zal hij/zij tegenkomen?

Vraag de week voorafgaand aan deze les een aantal tieners om een toneelstukje voor te bereiden.

Het doel van deze activiteit is om tieners bewust te maken van het feit dat elke cultuur zijn eigen normen en waarden heeft. Deze normen en waarden kunnen van invloed zijn op de manier waarop men het evangelie in die cultuur kan verkondigen.

Een voorbeeld voor een scenario voor een toneelstukje:

Jij komt uit een cultuur waarin de vrouw in hoog aanzien staat. Vrouwen bekleden belangrijke functies. Het wordt heel gewoon gevonden dat vrouwen president zijn of directeur van een groot bedrijf. *Girls rule!* Mannen zijn duidelijk ondergeschikt aan de vrouwen. Zij verzorgen meer de praktische kanten van het dagelijks leven en zijn er vooral om de vrouwen te helpen. Het idee dat vrouwen er zijn om kinderen te baren en voor de voortplanting te zorgen, wordt als hopeloos ouderwets beschouwd. Opvoeden is vooral een verantwoordelijkheid van de mannen. Wanneer de moeder overlijdt, is de jongste dochter de belangrijkste erfgenaam.

Stap 2 • Terwijl het groepje de laatste voorbereidingen voor hun toneelstukje treft, vertelt u aan de rest van de groep: **Vandaag gaan we een kijkje nemen bij een andere samenleving. Let goed op. Probeer er achter te komen wat de belangrijkste regels in deze cultuur zijn.**

Stap 3 • Laat de tieners hun toneelstukje opvoeren. "Een dag uit het leven van het Mamma-eerst volk" (zie situatieschets hierboven). Bespreek daarna met elkaar de volgende vragen.

Napraten • Vraag: Wat is jullie opgevallen aan deze samenleving? Wat zijn de belangrijkste regels? Op welke manier komt deze cultuur overeen met de manier waarop jij in God gelooft? Zijn er ook verschillen?

Hoe zou een zendeling zich moeten opstellen wanneer hij (of zij!) in een dergelijke samenleving zou gaan werken? Op welke manier zouden zij het evangelie kunnen verkondigen? Waar zouden zij tegenaan lopen?

C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

In de adventkerk is het aantal korte zendingsreizen in de afgelopen twintig jaar enorm toegenomen. Jongeren uit de hele wereld trekken erop uit om het evangelie te verkondigen en een bijdrage te leveren aan het werk van de kerk.

Leerlingen uit de hoogste klas van het Wheaton College uit Chicago brachten \$3.000,- bijeen om een school in Zambia te bouwen voor kinderen wier ouders aan AIDS overleden waren. Dit idee sloeg aan bij de rest van de school. Er werd een algemene inzameling gehouden. Alle leerlingen van de school droegen hun steentje bij en gaven een groot deel van hun zakgeld (dat anders besteed werd aan snacks, kleren en andere gadgets) aan het project voor AIDS-wezen. Aan het einde van het schooljaar \$72.000 bijeen gebracht voor het zendingswerk in Zambia.

Napraten • Vraag: Ken jij ook een dergelijk project uit jou omgeving? Heeft jouw klas of school wel eens een zo'n project gehad? Stel dat jouw klas een dergelijk project zou sponsoren. Hoeveel zouden jullie bijeen kunnen brengen? Welke dingen zou je hiervoor makkelijk kunnen laten? Wat zou je meer moeite kosten?

Zouden de leerlingen van Wheaton College zich zendingen voelen, ondanks dat zij niet zelf naar Zambia zijn gegaan?

4. DWARSVERBANDEN

A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel in uw eigen woorden:

De verkondiging van Gods boodschap is de belangrijkste opdracht voor iedereen. Als je jezelf vertegenwoordiger van Gods koninkrijk noemt, ben je automatisch een zendeling. Sommige zendingen reizen naar het einde van de wereld en offeren hun luxe en comfortabele leventje op om Gods evangelie te verkondigen. Anderen blijven thuis en ondersteunen het zendingswerk met collectes of proberen in hun eigen omgeving het evangelie te brengen. Gods koninkrijk is er immers juist om anderen uit te nodigen.

De discipelen kregen van Jezus de opdracht erop uit te trekken en 'alle volken' over het evangelie te vertellen. Uiteindelijk is iedereen nodig om deze opdracht te vervullen. In sommige gedeeltes van de wereld is men erg ontvankelijk voor het evangelie terwijl men in andere gedeeltes juist erg vijandig ten opzichte van het christendom staat.

Wat doet de adventkerk om het evangelie over de hele wereld te verkondigen?

B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand het verhaal van het sabbatgedeelte voor te lezen of het in eigen woorden te vertellen.

Vraag: Zending gaat over de verkondiging van het evangelie. Maar in veel gevallen is dit een lastige klus.

Het lijkt in sommige opzichten op de manier waarop Jezus heeft gewerkt. Kan jij een aantal voorbeelden uit het leven van Jezus noemen waaruit blijkt dat ook in zijn tijd niet iedereen even blij met zijn boodschap was?

Welke moeilijkheden zijn er in onze samenleving die wij moeten overwinnen voordat mensen bereid zijn om te luisteren? Welke moeilijkheden zijn er in andere samenlevingen (niet-westerse) die overwonnen moeten worden, voordat mensen bereid zijn om het evangelie te accepteren?

C. Verbanden leggen met het dagelijks leven

Schets het volgende scenario:

Wanneer de ziekte AIDS zich zo blijft verspreiden zoals het nu doet, zullen er over 10 jaar meer van 40 miljoen Aids-wezen in Afrika zijn. Uit onderzoek is ook gebleken dat slechts 3% van de christenen bereid is om zich persoonlijk voor deze kinderen in te zetten.

Vraag: Wat vind jij van dit percentage? Wat zegt dat over de christelijke kerk? Wat moet er volgens jou veranderen aan de manier waarop wij zending bedrijven en hoe wij over evangelisatie denken?

De volgende oefening heeft tot doel jongeren bewust te maken van de manier waarop Christus met zijn medemens omging. Geen woorden, maar daden!

Schrijf het volgende citaat op een flip-over of whiteboard zodat iedereen het kan lezen.

Jezus' manier

“Wanneer wij mensen willen bereiken, is alleen de manier zoals Jezus die heeft voorgeleefd succesvol. Hij ging met hen om als iemand die werkelijk het beste met hen voorhad. Hij liet zien dat Hij om hen gaf, gaf hen waar ze behoefte aan hadden. Op deze manier won Hij hun vertrouwen. Vervolgens vroeg Hij hun: “Volg Mij.”

Ellen White, *Ministry of healing*, bladz. 143.

Groep 1: Met mensen omgaan als iemand die werkelijk het beste met hen voorheeft.

Groep 2: Laten zien dat je werkelijk om iemand geeft.

Groep 3: Begrijpen wat iemand nodig heeft.

Groep 4: Iemands vertrouwen winnen.

Groep 5: “Volg mij.”

Schrijf de onderstaande Bijbelteksten over (inclusief hun nummers) op kleine stukjes papier. Meng ze en verdeel ze vervolgens onder de groep. (Zorg voor meer papiertjes, indien de groep groter dan 20 personen is. U kunt dan bepaalde verzen meerdere keren gebruiken.)

Vertel: In deze bijbelteksten beschrijven één van deze vijf manieren. Lees de teksten en bepaal vervolgens welke manier in deze tekst wordt beschreven. Wanneer je hebt bepaald welke manier er in jouw vers wordt beschreven, zoek je naar partners die een vers over dezelfde manier hebben. Echter, hierbij mag je niet praten! Je moet jouw tekst dus duidelijk maken zonder te spreken en zonder te schrijven. Je mag er zelfs geen geluid bij maken!

De groepen verzen zijn als volgt:

Groep 1: Matteüs 9:10,11

Matteüs 11:19

Lucas 15:1,2

Marcus 2:16

- Groep 2:** Matteüs 9:36
Matteüs 15:32
Marcus 8:2,3
Lucas 7:13
- Groep 3:** Matteüs 14:14
Matteüs 20:34
Marcus 1:41,42
Marcus 1:33,34
- Groep 4:** Matteüs 7:28,29
Matteüs 9:8
Johannes 2:23
Johannes 6:1,2
- Groep 5:** Matteüs 4:19,20
Matteüs 9:9
Johannes 1:43
Johannes 21:19

Wanneer iedereen zijn partners heeft gevonden,

Napraten • Vraag: Hoe is het jullie gelukt om de rest van de groep te vinden? Welke manier van communiceren werkte het beste? Had jouw tekst ook bij een andere groep kunnen horen? Zo ja, welke? Ken je nog meer verhalen waaruit blijkt hoe Jezus te werk ging? Wat zou er gebeuren als onze gemeente deze teksten in praktijk zou brengen, zowel in deze omgeving als wereldwijd? Wat zou jij in jouw leven kunnen doen om deze teksten in praktijk te brengen?

5. TOEPASSEN

A. Toepassingsactiviteit

Lees met elkaar de citaten uit het gedeelte van woensdag. Laat iedereen een citaat kiezen dat hem/haar het meeste aanspreekt.

Kan je je nog een zendingsverhaal herinneren dat je bijna niet kon geloven? Laat iedereen zijn verhaal vertellen en bespreek de verschillende verhalen in de groep. Bespreek wat deze verhalen zo bijzonder maakt. Gevaar? Levensbedreigende situaties? Te mooi om waar te zijn? Het grote aantal mensen dat gedoopt wordt?

Misschien komt het wel omdat deze verhalen gaan over gewone mensen die met Gods hulp tot wonderbaarlijke dingen in staat waren.

Lees met elkaar **Handelingen 1:8**. Wijs erop dat de opdracht was om eerst naar Jeruzalem te gaan om het evangelie te verkondigen. Pas daarna zou de rest van de wereld volgen.

Napraten • Vraag: Waarom is het zo lastig om zending en evangelisatie echt in praktijk te brengen? Wat zou jij kunnen doen om echt betrokken te zijn bij de zending in plaats van er alleen maar over te praten? Denk je dat zending belangrijk is? Waarom wel (of waarom niet)?

B. Toepassingsvragen

1. Wat zou je geloven als je in een ander land zou zijn geboren, zoals China, India of ergens in Afrika?
2. Welke karaktereigenschappen zou een zendeling moeten hebben?
3. Stelling: Iedereen die een volgeling van Christus is, is tegelijkertijd ook een zendeling. Eens of oneens? Leg eens uit?

4. Wat zou jij op willen geven om zendingswerk te doen?
5. Zijn er in deze gemeente mensen die als zending hebben gewerkt met wie jij zou kunnen praten over de mogelijkheden om een zending in jouw eigen omgeving te worden?
6. Stelling: Gemeentes die vaak zendingsprojecten elders in de wereld ondersteunen, maken meer kans om in hun eigen omgeving te groeien. Eens of oneens? Leg eens uit?
7. Wie van jullie zou er bereid zijn om een tijdje als *student missionary* te werken?

6. AFSLUITEN

Samenvatting

Vat de volgende tekst in uw eigen woorden samen.

Het is de kerntaak van de kerk: de verkondiging van het evangelie over de hele wereld. Hiervoor zijn zendingen nodig. Mensen die gehoor geven aan Gods oproep. Mensen die er alles voor over hebben om anderen te laten zien wie Jezus is en wat Hij ook in hun leven kan betekenen.

Zendingen zijn geen supermensen. Zendingen zijn ook lang niet bij iedereen even populair. Zendingen zijn mensen die zich door God geroepen voelen zijn boodschap aan anderen door te geven. Denk je eens in welke fantastische beloning in de hemel op ons wacht wanneer God ons zal belonen voor het werk dat wij gedaan hebben. Het belangrijkste is dat wij bereid zijn om te gaan!

6 DE VERENIGING VAN GELOVIGEN EN ZENDING

ALLE HENS AAN DEK!

---

1. VOORBEREIDING

A. De Bijbel

Exodus 18:13-24 •

'De volgende dag hield Mozes een rechtszitting; van 's morgens vroeg tot 's avonds laat kwamen er mensen bij hem. Toen Jetro zag hoeveel geschillen Mozes moest behandelen, zei hij: 'Waarom doe je dit allemaal voor hen? Waarom houd je alleen zitting? Van de ochtend tot de avond doen de mensen een beroep op je!'

Numeri 11:14-17 •

'[En Mozes sprak]: 'Alleen kan ik niet voor dit hele volk opkomen: dat is me te zwaar. Als het zo moet doorgaan, wees me dan goedgezind en dood me. Dan hoef ik die ellende niet langer te dragen.'

De Heer antwoordde: 'Breng zeventig erkende leiders van het volk bijeen en kom met hen naar de ingang van de ontmoetingstent. Daar zal Ik heen gaan om met je te spreken. Jij hoeft niet langer alleen de verantwoordelijkheid voor het volk te dragen. Een deel van jouw gaven zal Ik overdragen op hen.'

Handelingen 6:1-7 •

'Toen het aantal leerlingen groeide, rezen er bij de Grieks-sprekende Joden bezwaren tegen de Hebreeuws-sprekende Joden. Ze klaagden dat hun weduwen bij de dagelijkse uitdeling van voedsel achtergesteld werden. De twaalf apostelen riepen alle volgelingen bij elkaar. 'Het is niet juist als wij de verkondiging van Gods woord zouden opgeven om het uitdelen van voedsel op ons te nemen,' zeiden ze. 'Dus, broeders, kies uit uw midden zeven mannen die goed aangeschreven staan, vol van de Geest en van wijsheid. Hen zullen wij met die taak belasten, maar wijzelf zullen ons wijden aan het gebed en aan de verkondiging.' Iedereen stemde met dat voorstel in, en men koos Stefanus, een man met een groot geloof en vol van de heilige Geest, verder Filippus, Prochorus, Nikanor, Timon, Parmenas en Nikolaüs van Antiochië, een heiden die tot het jodendom was overgegaan. Ze brachten hen voor de apostelen, die hun, na gebed, de handen oplegden.

Gods woord vond steeds meer verbreiding: het aantal volgelingen in Jeruzalem groeide sterk en ook een groot aantal priesters kwam tot geloof.'

Handelingen 10:40-43 •

'Wij zijn getuige geweest van alles wat Hij [=Jezus] in het land van de Joden en in Jeruzalem gedaan heeft. Ze hebben Hem vermoord door Hem aan een kruis te hangen, maar God heeft Hem op de derde dag opgewekt en Hem aan mensen laten verschijnen. Niet aan het hele volk, maar aan hen die door God van tevoren waren uitgekozen om getuigen te zijn, aan ons. Wij hebben na zijn opstanding uit de dood met hem gegeten en gedronken! Hij heeft ons opgedragen als zijn getuigen aan het volk te verkondigen dat Hij degene is die door God is aangewezen als rechter over levenden en doden. Hij is het van wie alle profeten getuigen dat wie in Hem gelooft, vergeving krijgt van zonden, door zijn naam.'

Marcus 2:1-5 •

'Toen Jezus enkele dagen later weer in Kafarnaüm was, werd bekend dat Hij thuis was. Er stroomden zoveel mensen toe dat er nergens plaats meer was, zelfs niet voor de deur. En Jezus sprak met hen over de boodschap van God.

Er kwamen mensen aan die een verlamde bij zich hadden. Met z'n vieren droegen ze hem. Omdat er zoveel mensen waren, konden ze niet bij Jezus komen. Daarom namen ze boven de plek waar Hij zat, de dakbedekking weg en toen ze een opening gemaakt hadden, lieten ze de verlamde man op zijn draagbed naar beneden zakken. Bij het zien van hun geloof zei Jezus tegen de verlamde: 'Mijn zoon, uw zonden worden u vergeven.'

2 Korintiërs 2:14-17 •

'Maar God zij gedankt! Hij neemt ons, verbonden als we zijn met Christus, altijd mee op zijn triomftocht en gebruikt ons om overal de kennis over Christus te verspreiden als een heerlijke geur. Want wij zijn de wierook die Christus brandt voor God, niet alleen onder de mensen die gered worden maar ook onder hen die verloren gaan. Voor de laatsten een kwalijke geur die dodelijk is, maar voor de eersten een verfrissende geur die leven brengt. Wie is voor die taak geschikt? Wij zijn niet als zoveel anderen die van Gods boodschap een handeltje maken; nee, wij verkondigen haar met oprechte bedoelingen, in opdracht van God, ons bewust van zijn aanwezigheid, en in verbondenheid met Christus.'

Lucas 9:46-50 •

'Onder de leerlingen ontstond onenigheid over de vraag wie van hen de belangrijkste was. Jezus, die wist wat er in hen omging, nam een kind bij de hand en liet het naast zich staan. 'Wie in mijn naam dit kind opneemt, neemt mij op,' zei Hij, 'en wie Mij opneemt, neemt Hem op die Mij gezonden heeft. Want de minste van jullie, die is de belangrijkste.'

'Meester,' zei Johannes, 'we zagen iemand die onder het aanroepen van uw naam demonen uitdreef. We hebben geprobeerd het hem te verhinderen, omdat hij zich niet bij ons heeft aangesloten.' 'Leg hem niets in de weg,' antwoordde Jezus, 'want wie niet tegen jullie is, is vóór jullie.'

Romeinen 16:20 •

'God, de bron van alle vrede, zal Satan spoedig onder uw voeten verpletteren. Onze Heer Jezus moge u genadig zijn.'

Filippenzen 1:3-6 •

'Ik dank mijn God iedere keer als ik aan u denk; en telkens wanneer ik voor u allen bid, doe ik het met blijdschap, vanwege uw aandeel in de verbreiding van het evangelie van de eerste dag af tot nu toe. Van één ding ben ik zeker: hij die dit goede werk door u begonnen is, zal het ook tot een goed einde brengen op de dag van Christus Jezus.'

(Kijk voor aanvullend materiaal ook in de studiegids)

B. Waar gaat "De vereniging van gelovigen en de zending" over?

Allen voor één. God heeft ervoor gekozen zich kenbaar te maken door mensen. Iedereen is een individuele getuige van Gods genade en goedheid. Mensen spreken over God en laten in hun leven laten zien wie God is. Maar daarnaast maken wij ook deel uit van een groter geheel.

Deze les gaat over groepen mensen en laat zien dat soms een groep succesvoller is dan een individu. Wanneer wij begrijpen dat wij met elkaar meer kunnen bereiken dan ieder voor zich, kunnen wij grote dingen doen voor Gods koninkrijk. De kerk is hier een goed voorbeeld van.

In onze samenleving wordt het individu zeer benadrukt. Zelfs zo zeer, dat het neigt naar isolatie. Hierdoor voelen mensen zich vaak eenzaam, en, wat erger is — zij geloven dat dit normaal is!

De verhalen over de eerste gemeenten in het Nieuwe Testament gaan zeker ook over individuen maar de nadruk ligt altijd op hun bijdrage aan de opdracht van de kerk. Het gaat

erom dat mensen van alle leeftijden, mannen, vrouwen en kinderen met elkaar samenwerken tot meerdere eer en glorie van God, om zijn koninkrijk hier op aarde gestalte te doen geven.

C. Wat is het doel van deze les?

Na afloop van deze les zijn de tieners in staat om:

1. te begrijpen dat iedereen zwakke en sterke kanten heeft;
2. de kracht van een gezamenlijke opdracht te ervaren;
3. te oefenen met het idee dat zij samen een opdracht hebben gekregen, ook al voelen zij zich daarin soms alleen staan.

D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de rubriek Start •

Activiteit A: oud telefoonboek (of gouden gids) een oud T-shirt of een oude handdoek, rol toiletpapier.

Activiteit B: een aantal kleurpotloden, flip-over of een groot vel papier.

Voor de rubriek Dwarsverbanden •

Bijbels, kopieën van het werkblad van deze week, kopieën van de bijlage op **bladz. ....**

Voor de rubriek Toepassen •

Papier, pennen of potloden.

2. OVERBRUGGEN

A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (zie werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid hun tekst uit het hoofd op te zeggen;
2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;
3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Waar gaat 'De vereniging van gelovigen en de zending' over?" uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending
- >> Nieuws van andere projecten.

3. START

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start, Dwarsverbanden, Toepassen en Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *Start* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *Dwarsverbanden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *Toepassen* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief samenwerken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

A. Startactiviteit

Stap 1 • Voor deze activiteit heeft u een telefoonboek (of gouden gids) een oud T-shirt (of een oude thee- of handdoek) en een rol toiletpapier nodig.

U kunt deze activiteit zo uitgebreid maken als u wilt. U kunt de voorwerpen eenvoudigweg op een tafel leggen en de groep de opdracht geven om met behulp van deze voorwerpen te laten zien hoe stevig (of hoe zwak) deze voorwerpen zijn.

U kunt ook zelf een demonstratie geven, eventueel m.b.v. enkele vrijwilligers. Uiteraard kunt u deze activiteit ook in kleinere groepjes doen. (De kans is echter aanwezig dat in dat geval de uitwisseling van ideeën beperkt blijft.)

Stap 2 • Het doel van deze oefening is deze voorwerpen te testen op hun stevigheid. Daarbij gaan we zowel kijken naar de stevigheid van de onderdelen als van het geheel. Eén pagina uit een telefoonboek is zeer dun en makkelijk te verscheuren. Toch zal je het boek niet in z'n geheel in één keer kunnen verscheuren. Een T-shirt kan pas verscheurd worden als je eerst ergens een beginnetje hebt gemaakt, door een paar draadjes uit te rafelen. Een velletje toiletpapier afscheuren is geen kunst, maar het lukt je niet om een hele rol te verscheuren.

Het uiteindelijke doel van deze oefening is om aan te tonen op welke manieren wij sterk kunnen zijn.

Stap 3 • Verdeel de groep in kleinere groepjes van drie of vier personen. Geef iedere groep een telefoonboek, een T-shirt en een rol toiletpapier.

Vertel: Bedenk zoveel mogelijk manier waarop je kunt laten zien hoe deze voorwerpen stevig en zwak zijn. Probeer zo origineel mogelijk te zijn.

Geef de groepen een aantal minuten de tijd om met ideeën te komen.

Napraten • Vraag: Wat kan je van deze oefening leren als het gaat over sterk en zwak zijn? Kan je mensen die geloven vergelijken met de voorwerpen hier op tafel? Zo ja, op welke manier? (Het telefoonboek: Samen zijn we sterk. Als je alleen bent, ben je zwak. Het T-shirt: Je bent zwak wanneer er eenmaal een paar draadjes zijn gaan rafelen. Het shirt is moeilijk te verscheuren wanneer er een goede zoom in zit. De rol toiletpapier: Je hebt een hoop velletjes nodig om sterk te worden. Op zichzelf is een velletje gemakkelijk te verscheuren.)

B. Alternatieve startactiviteit

Stap 1 • Hiervoor heeft u een aantal kleurpotloden nodig en een flip-over (of een groot vel papier). Het doel van deze activiteit is te laten zien hoe ieder individu van belang is bij het volbrengen van een gemeenschappelijke opdracht. Mensen die met elkaar samenwerken, beschikken nu eenmaal over meer mogelijkheden.

Stap 2 • Plaats de flip-over (of het vel papier) zodanig dat iedereen erbij kan. Geef iedereen één kleurpotlood. Het doel is eenvoudig: Er zijn maar een paar dingen die slechts één kleur hebben.

Stap 3 • Vraag aan een willekeurig iemand welke kleur hij/zij heeft. Nodig vervolgens iedereen uit om met ideeën te komen welke voorwerpen er met deze ene kleur getekend kunnen worden. *(Let op: Tieners kunnen zeer bijdehand zijn. Bijvoorbeeld: Je kan heel goed een sinasappel tekenen met alleen de kleur oranje. Maar er zullen altijd jongeren zijn die erop wijzen dat er ook nog een groen steeltje is, enz.)*

Blijf redelijk. Richt je op één kleur en bedenk met elkaar welke voorwerpen deze ene kleur hebben.

Vraag vervolgens de volgende persoon naar zijn kleur en bedenk welke voorwerpen er met deze twee kleuren getekend zouden kunnen worden.

Ga door totdat iedereen is geweest en schrijf (of teken) alle de voorwerpen die genoemd zijn op de flip-over.

Napraten • Vraag: Zo het anders zijn geweest als je eerst had mogen beslissen wat je had willen tekenen, en dan pas de kleuren uitkiezen? Zo ja, op welke manier? Wat zou er dan gebeurd zijn? Wat zouden de voordelen en de nadelen van deze volgorde zijn geweest?

(Het voordeel zou zijn geweest dat je je richt op een doel en vervolgens daarbij de middelen uitzoekt om dat doel te behalen. Het nadeel hiervan is dat je dus sommige kleuren als nutteloos bestempeld, omdat je ze niet kan gebruiken.) **Wat zijn de voor- en nadelen van de eerste manier zoals wij die met z'n allen hebben geoefend?** *((Het voordeel is dat iedere kleur nodig is. Je zoekt naar mogelijkheden om die kleur te gebruiken. Iedere kleur wordt gebruikt. Het nadeel is dat er geen bepaald doel is. Het enige doel is dat iedereen erbij wordt betrokken.)*

Welke manier zou het beste passen om de opdracht van de kerk te illustreren? Kan je uitleggen waarom?

C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Lang geleden waren er op de universiteit van Chicago twee studenten die cum-laude afstudeerden. De ene student heette Overton. De andere heette Kaspryzak. Overton was blind, maar ondanks dat was hij als beste van zijn jaar geëindigd. In zijn toespraak benadrukte hij, dat hij zijn resultaat minstens voor de helft te danken had aan zijn medestudent Kaspryzak. Zij waren elkaar aan het begin van hun studie tegen gekomen. Kaspryzak had slechts één arm. Hij had Overton geholpen bij het vinden van de weg in de universiteit, terwijl Overton op zijn beurt Kaspryzak's boeken en schooltas had gedragen. Samen hadden ze gestudeerd, terwijl Kaspryzak alle boeken hardop had voorgelezen.

Deze vriendschap is een mooi voorbeeld van wat wij noemen "onderlinge afhankelijkheid". Wanneer beide mannen elkaar niet waren tegengekomen, hadden zij het misschien ook wel gered. Maar door elkaar te steunen, hadden ze een resultaat bereikt dat niemand ooit voor mogelijk had gehouden.

Napraten • Vraag: Wat zouden wij en alle andere mensen in de kerk van dit verhaal kunnen leren? Op welke manier worden wij door onze verschillen van elkaar gescheiden? Op welke manier bindt het ons samen?

Op welke manier kan je meer bereiken als je samenwerkt? Thuis? In de kerk? Op school?

4. DWARSVERBANDEN

A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel in uw eigen woorden:

Er wordt wel eens gezegd "In een team bestaat geen 'ik'". Dit geldt zeker als het gaat om bijvoorbeeld zaken als topsport. Echter, in Gods ogen zijn wij allemaal waardevol, ieder op z'n eigen manier. Ieder mens is zelfs zo belangrijk, dat Jezus ervoor gestorven is.

Maar hoe belangrijk God ons als individu ook vindt, ook als team zijn wij belangrijk voor Hem. Juist het feit dat ieder mens zo verschillend is, maakt een groep tot een levendig en dynamisch geheel.

In **Lucas 9:46-50** staat het verhaal waarin de discipelen met elkaar aan het bekvechten zijn over wie de grootste onder hen zou zijn. Dit verhaal is een mooi voorbeeld waarin individuele verschillen het grotere doel in de weg staan. In de groep van discipelen waren grote verschillen. Simon, de zelloot was een getrainde moordenaar die iedereen uit de weg ruimde die met de Romeinen sympathiseerde. En aan de andere kant was er Matteüs, een tollenaar in dienst van de Romeinen. Twee uitersten die samenwerkten omdat beiden over grote kwaliteiten beschikten. Maar om dat grote doel te bereiken moest eerst wel het eigen belang opzij worden gezet.

Vertel: Hoe behandelt Jezus deze groep unieke mensen? Lees met elkaar Lucas 10:1.

"Daarna wees de Heer zeventig anderen aan, die Hij twee aan twee voor zich uitstuurde naar elke stad en plaats waar Hij van plan was zelf heen te gaan."

Lees vervolgens met elkaar **Lucas 10:17**. "Toen de zeventig teruggekeerd waren, zeiden ze heel verheugd: 'Heer, zelfs de demonen gehoorzamen ons wanneer we uw naam noemen.'"

Vertel: Dit verhaal laat zien dat mensen tot grote dingen in staat zijn wanneer zij werkelijk samenwerken en het gemeenschappelijke doel boven hun eigen doel kunnen stellen.

B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand het verhaal van het sabbatgedeelte voor te lezen of het in eigen woorden te vertellen.

Vraag: Dit verhaal laat zien dat wonderbaarlijke dingen kunnen gebeuren wanneer mensen besluiten samen te werken. Hoe zou de kerk volgens dit verhaal moeten functioneren? Wat was volgens jou de reden dat de gelovigen zo sterk bleven? Waarom zouden er zoveel mensen zijn bekeerd als een gevolg van de verkondiging onder mensen die vervolgd werden? Wie heeft volgens jou het grootste aandeel in het succes? God? De zendingen? De mensen die het er voor over hadden om mishandeld te worden? Iedereen?

C. Verbanden leggen met het dagelijks leven

Schets het volgende scenario:

Zeemeeuwen zijn prachtige vogels. De manier waarop zij vliegen, is het toonbeeld van sierlijkheid en vaardigheid tegelijk. Het is een prachtig schouwspel om deze vogels te zien zweven boven het water.

Als je goed kijkt, lijken zeemeeuwen erg op elkaar. Op een paar kleine verschillen na, zien zij er bijna allemaal hetzelfde uit. Maar weet je wat er gebeurt wanneer je een rood lintje om de hals van een zeemeeuw doet? Dan verandert de rest van de groep van sierlijke vogels in een stel bloeddorstige moordenaars! Ze pikken en slaan de arme vogel net zolang totdat deze dood of verjaagd is. Kennelijk zijn ze onderling ontzettend jaloers!

In een groep heb je altijd mensen die er bovenuit steken, omdat zij bepaalde kwaliteiten hebben als leider. Dat wordt ze niet altijd in dank afgenomen. Sommigen worden jaloers of voelen zich achtergesteld. Maar de beste leiders zijn zij die andere mensen met andere ta-

lenten net zo weten te waarderen. Dienende leiders noemen wij zulke mensen. Omdat zij anderen het gevoel geven dat zij waardevol zijn.

Vertel: In de Bijbel staat ook een aantal verhalen over “dienende leiders”. Lees met elkaar de volgende teksten.

Marcus 2:1-5 • Een aantal mannen, dat niet bij name wordt genoemd, draagt de verlamde man naar Jezus. Jezus geneest deze verlamde man op grond van hun geloof.

Handelingen 6:1-7 • Door verantwoordelijkheden te delen en anderen te ondersteunen in waar zij goed in zijn, kunnen grote dingen worden bereikt.

Exodus 18:13-24 • Mozes krijgt een goede raad van zijn schoonvader Jetro. Hij adviseert hem om het werk te verdelen en andere kundige mensen aan te stellen die hem kunnen helpen bij het besturen van het volk Israël.

Besprek na elk verhaal wat het dienend leiderschap inhield en hoe de groep meer bereikte dan het individu alleen had kunnen bereiken.

D. Verbanden leggen met het dagelijks leven, deel 2

Geef iedereen een kopie van de bijlage op **bladz....**

Vertel: Het volgende Bijbelgedeelte dat wij gaan lezen is het laatste stukje uit Paulus' brief aan de Romeinen. Hij beëindigt zijn brief met een persoonlijke boodschap aan verschillende mensen. Wie zijn deze mensen?

Lees, in groepjes van drie of vier personen, het verhaal van Romeinen 16. Omcirkel de namen die je tegenkomt en waarvan je wel eens hebt gehoord of die je eerder bent tegengekomen in een ander verhaal uit de Bijbel. Lees het verhaal dan nog eens door en let op wat Paulus te zeggen heeft over iedere persoon of groep personen. Soms geeft hij een hint waaruit je kan afleiden hoe deze mensen zijn.

Het doel is om er uiteindelijk achter te komen welke eigenschappen deze mensen hebben en waarom Paulus specifiek hen noemt in zijn brief. Wat kunnen we over deze mensen zeggen op grond van dit verhaal? Schrijf bij iedere naam op wat je te weten bent gekomen.

Besprek na afloop hetgeen iedereen heeft gevonden.

5. TOEPASSEN

A. Toepassingsactiviteit

Vertel: Probeer Paulus schrijfstijl te imiteren (doe je best om het zo “bijbels” mogelijk te laten klinken) en herschrijf het laatste hoofdstuk van de brief aan de Romeinen. Gebruik hierbij echter de namen van mensen uit jouw gemeente of anderen die jou hebben geholpen in je geloof. (Bijvoorbeeld de jeugdleider, een vroegere predikant, een leraar of een vriend. Het gaat er om dat je je richt op de gemeente waar je lid van bent en het werk dat zij heeft gedaan.

Kijk hiervoor ook nog eens naar het gedeelte van vrijdag op het werkblad. Als je wilt, mag de brief voorlezen voor de rest van de groep.

Napraten • Vraag: Heb jij ten aanzien van de leden van deze gemeente nog dingen ontdekt, waar je vooraf niet aan gedacht had? Op welke manier kan je de eenheid van een groep versterken door iemands sterke kanten te waarderen? Kan je ook een situatie bedenken waarin het moeilijk is om deze oefening te maken?

B. Toepassingsvragen

1. Ken jij iemand die zelf erg talentvol is, maar die anderen ook in hun waarde laat?
2. Heb jij wel eens de kracht en de eenheid van een echt team ervaren?
3. Heb jij wel eens in een team gespeeld, dat uit elkaar viel omdat iedereen aan zichzelf dacht? Had iemand iets kunnen doen om dit te veranderen?
4. Stel: Je mag vijf personen uit de Bijbel meenemen op een zendingsreis. Wie neem je mee?
5. Op welke manier kan jij een teamspeler zijn in jouw gemeente / jeugdgroep?
6. Zijn er leiders die volgens jou wel eens een keer in het zonnetje gezet mogen worden? Zijn er ook anderen die een bedankje verdienen omdat zij altijd bereid zijn om anderen te helpen?

6. AFSLUITEN

Samenvatting

Vat de volgende tekst in uw eigen woorden samen.

Op heel veel momenten in ons dagelijks leven werken wij met anderen samen. Samenwerking is geen beperking van de unieke kwaliteiten die ieder mens bezit. Juist door samen te werken kunnen mensen zich ontwikkelen.

God wijst ons erop dat wij zorgvuldig met andermans kwaliteiten en talenten moeten omgaan. Daarbij wil Hij dat wij ons richten op het einddoel — de bouw van zijn koninkrijk.

Succesvol samenwerken heeft dus twee kanten. Aan de ene kant de waardering opbrengen dat iedereen anders is en dat iedereen goede eigenschappen heeft. Aan de andere kant moeten wij al deze talenten samenvoegen tot een groter geheel om Gods doel te kunnen bereiken.

Ben jij daartoe bereid?

Romeinen 16

Ik beveel u Febe aan, onze zuster, die dienstdoet in de gemeente te Kenchreeën. Ontvang haar in naam van de Heer zoals dat mensen past die God toebehooren, en sta haar bij in elke zaak waarbij zij uw hulp nodig heeft. Want voor tallozen is zijzelf een hulp in nood geweest; voor mij ook.

Doe de groeten aan Prisca en Aquila, mijn medewerkers in dienst van Christus Jezus. Zij hebben voor mij hun leven op het spel gezet. Niet alleen ik ben ze erg dankbaar; alle gemeenten onder de niet-Joden niet minder.

En doe ook de groeten aan de gemeente die in hun huis bijeenkomt. Ook de groeten aan mijn vriend Epenetus, de eerste in de provincie Asia die in Christus geloofde.

De groeten ook aan Maria, die heel wat werk voor u verzet heeft.

De groeten aan Andronikus en Junia, die net als ik Joden zijn en in de gevangenis hebben gezeten. Zij behoren tot de bekendste apostelen en waren al eerder christen dan ik.

De groeten aan Ampliatus, mijn vriend in verbondenheid met Christus.

De groeten aan Urbanus, onze medewerker in dienst van Christus, en aan mijn vriend Stachys.

De groeten aan Apelles, die echte christen. De groeten aan hen die tot de familie van Aristobulus behoren.

De groeten aan Herodion, een Jood net als ik. De groeten aan de christenen die behoren tot de familie van Narcissus.

De groeten aan Tryfena en Tryfosa, vrouwen die heel wat werk verzetten in dienst van de Heer. De groeten aan mijn vriendin Persis, die ook veel werk verzet heeft in dienst van de Heer.

De groeten aan Rufus, die voortreffelijke christen, en aan zijn moeder, die ook voor mij altijd een moeder was.

De groeten aan Asynkritis, Flegon, Hermes, Patrobas, Hermas en de andere gelovigen bij hen.

De groeten ook aan Filologus en Julia, aan Nereus en zijn zuster, aan Olympas en aan alle christenen bij hen.

Groet elkaar met een heilige kus. Alle gemeenten van Christus groeten u.

Broeders en zusters, ik vraag u nadrukkelijk: houd hen in het oog die tweedracht zaaien en ergernis veroorzaken, wat regelrecht ingaat tegen wat u is geleerd.

Ga hun uit de weg. Want zulke lieden dienen niet Christus, onze Heer, maar hun eigen lage begeerten.

Door hun mooie en vrome woorden misleiden zij argeloze mensen. Uw gehoorzaamheid aan het evangelie is algemeen bekend geworden, en ik heb dus alle reden om blij over u te zijn.

Ik wil zo graag dat u een helder inzicht hebt in het goede en niets wilt weten van het kwade.

God, de bron van alle vrede, zal Satan spoedig onder uw voeten verpletteren.

Onze Heer Jezus moge u genadig zijn.

Timoteüs die met mij samenwerkt, en Lucius, Jason en Sosipater, Joden zoals ik, laten u groeten.

Ik, Tertius, die deze brief heb opgeschreven, groet u in naam van de Heer.

De groeten van Gajus bij wie ik te gast ben en die zijn huis openstelt voor de hele gemeente.

Ook Erastus, die de gelden van de stad beheert, en onze broeder Quartus laten u groeten.

God heeft de macht u te sterken overeenkomstig het evangelie dat ik verkondig, de boodschap van Jezus Christus, een goddelijk geheim waarover eeuwenlang het stilzwijgen is bewaard. Maar nu is het op bevel van de eeuwige God onthuld en aan de hand van de profetische geschriften bekendgemaakt aan alle volken, om hen te brengen tot geloof en gehoorzaamheid.

Aan Hem, de ene en alwijze God, komt alle eer toe door Jezus Christus in alle eeuwigheid. Amen.

7 DIENSTBAARHEID EN DIENDEND LEIDERSCHAP

FEEST VAN DWAZEN

---

1. VOORBEREIDING

A. De Bijbel

Matteüs 20:25-28 •

'Maar Jezus riep hen bij zich en zei: 'Jullie weten dat zij die volken besturen, over hen heersen en dat de leiders hun macht laten gelden. Zo moet het bij jullie niet gaan. Nee, als iemand van jullie de belangrijkste wil zijn, moet hij jullie dienen, en als iemand van jullie de eerste plaats wil innemen, moet hij voor jullie het slavenwerk doen. Neem een voorbeeld aan de Mensenzoon: hij is niet gekomen om zich te laten dienen, maar om zelf te dienen en zijn leven te geven in ruil voor het leven van veel anderen.'

Marcus 9:33-35 •

'Ze kwamen in Kafarnaüm. Thuis vroeg Hij hun: 'Waar hadden jullie het onderweg toch over?' Ze zwegen, want onderweg hadden ze erover geruzied wie van hen de belangrijkste was. Jezus ging zitten, riep de twaalf bij zich en zei: 'Wie de eerste wil zijn, moet alle anderen laten voorgaan en ieder ander dienen.'

Jakobus 1:27 •

'Voor God, de Vader, is echte en zuivere godsdienst: wezen en weduwen helpen in hun nood en zichzelf niet door de wereld laten besmeuren.'

(Kijk voor aanvullend materiaal ook in de studiegids)

B. Waar gaat "Dienstbaarheid en dienend leiderschap" over?

Dienstbaarheid is een eigenschap die veel christenen hoog in het vaandel hebben staan. Echter, in de praktijk hebben we vaak meer op met de waarden van onze samenleving dan met het deze deugd. Zelfs in de kerk hebben wij af en toe de neiging om een zakelijke leiderschapsstijl toe te passen, waarbij we voorbij gaan aan het model dat Jezus ons heeft geleerd.

Jongeren moeten zich ervan bewust zijn dat dienstbaarheid één van de kernwaarden van het christelijk geloof is. Het is geen vrijblijvende keuzemogelijkheid — een christelijk leven staat in het teken van dienstbaar zijn aan je naaste. Wanneer wij besloten hebben om Jezus' voorbeeld te volgen, betekent dat ook dat wij onze ideeën over leiderschap en succes compleet moeten veranderen. Jezus heeft in zijn leven laten zien dat een echte leider iemand is die de ander dient. Je hebt succes wanneer je in staat bent om je eigen wensen ondergeschikt te maken aan de behoeften van je naaste. Dat is een wereld van verschil met onze maatschappij waarin wij continu bestookt worden met boodschappen dat wij het waard zijn om al onze wensen in vervulling te laten gaan.

C. Wat is het doel van deze les?

Na afloop van deze les zijn de tieners in staat om:

1. een eigen invulling te geven van het begrip 'dienen';
2. in eigen woorden te vertellen wat de Bijbel over dienend leiderschap zegt;

3. zelf met ideeën te komen hoe zij het begrip 'dienstbaarheid' in hun eigen leven in praktijk kunnen brengen.

D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de rubriek *Start* •

Activiteit A: Flip-over, knutselbenodigdheden (scharen, lijm, viltstiften, enz.) kranten en tijdschriften van de afgelopen maand.

Activiteit B: Papier, pennen, potloden, flip-over of whiteboard.

Voor de rubriek *Dwarsverbanden* •

Bijbels, kopieën van het werkblad van deze week, flip-over of whiteboard.

Voor de rubriek *Toepassen* •

Papier en pennen.

2. OVERBRUGGEN

A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (zie werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid hun tekst uit het hoofd op te zeggen;
2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;
3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Waar gaat 'Dienstbaarheid en dienend leiderschap' over?" uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending
- >> Nieuws van andere projecten.

3. START

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start*, *Dwarsverbanden*, *Toepassen* en *Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *Start* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *Dwarsverbanden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *Toepassen* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief samenwerken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

A. Startactiviteit

Stap 1 • Voor deze activiteit heeft u een groot aantal tijdschriften, kranten e.d. nodig alsmede een flip-over (of een aantal grote vellen papier), scharen, lijm en viltstiften.

Stap 2 • Verdeel de groep in twee groepen. Beide groepen moeten een poster maken. De poster van de ene groep heeft als titel "Leiders" en bestaat uit afbeeldingen van mensen die zij als leiders zien. De poster van de andere groep heeft als titel "Dienaren". Zij moeten een collage maken waaruit het idee van dienstbaarheid blijkt, door afbeeldingen te gebruiken van mensen die zij als dienaar beschouwen.

(N.B. Indien u een grote groep heeft, kunt u deze ook opsplitsen in 4 groepen, waarbij twee groepen het idee van leiderschap uitbeelden en de andere twee het idee van dienstbaarheid.)

Stap 3 • Geef de groepen ongeveer een kwartier de tijd om hun collage te maken. Hang de posters op en geef de groepen de gelegenheid om hun collage te presenteren.

Napraten • Vraag: Wat is volgens jullie het verschil tussen een dienaar en een leider? Hoe hebben jullie die verschil tot uiting gebracht op de collages? Kunnen leiders ook dienaren zijn? Zijn er mensen die op beide posters voorkomen? Zo nee, kunnen jullie iemand bedenken die op beide posters zou passen? Op welke manier kan een leider een dienaar zijn?

B. Alternatieve startactiviteit

Stap 1 • Geef iedereen een vel papier en een pen.

Stap 2 • Vraag of iedereen voor zich een lijst wil maken van ten minste 10 klusjes waar zij een hekel aan hebben. Bijvoorbeeld: afwassen, werken in de tuin, je kamer opruimen, schoonmaken, huiswerk maken, enz.

Stap 3 • Geef de groep een paar minuten de tijd om een lijstje te maken. **Vertel: Schrijf nu naast ieder klusje waar je een hekel aan hebt de naam van een persoon voor wie je bereid zou zijn dit klusje te doen als hij/zij je dat zou vragen — niet omdat zij je anders zouden kunnen straffen of omdat je anders in de problemen zou komen, maar gewoon omdat jij ze wilt helpen.** Geef iedereen hier een paar minuten de tijd voor.

Vertel: Kijk nu nog eens naar je lijst met klussen en omcirkel ieder item dat je zou doen als je er voor betaald zou worden.

Napraten • Vraag: Welke klussen hebben jullie bedacht? (Schrijf de meest voorkomende op de flip-over.) Is het je gelukt om bij elk klusje een naam te verzinnen voor wie jij dat klusje zou willen doen? Zijn er ook klussen die je voor niemand zou willen doen? Voor wie zou jij een aantal klussen willen doen — jouw ouders, je broer of zus, je beste vriend(in)? Welke klussen zou je best willen doen als je er maar voor betaald kreeg? Zijn er ook klussen die je wel zou willen doen, als je ervoor betaald werd, maar niet om iemand een plezier te doen? En andersom? Zijn er ook klussen die je voor iemand van wie je houdt zou willen doen die onbetaalbaar zijn?

Vertel: De les van deze week gaat over dienstbaarheid. Dienstbaar zijn aan anderen kan betekenen dat je soms dingen moet doen die je niet leuk vindt of die je moeilijk vindt. Het zou geen verschil mogen uitmaken of je de ander kent of niet, of je van hem/haar houdt of

niet. Je doet deze dingen omdat je om je naaste geeft. We doen dingen voor anderen omdat wij om hen geven. Zonder dat daar een beloning of geld tegenover staat. Dienstbaarheid doe je omdat je besloten hebt om Jezus' voorbeeld te volgen.

C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

In Parijs staan twee standbeelden. Beide mannen heten Louis. De ene is Louis XIV, de Zonnekoning, die onder andere het paleis van Versailles heeft laten bouwen. Hij was een zeer machtig man en een beroemde uitspraak van hem is: "De staat, dat ben ik." Onder zijn regering kwam de Franse cultuur tot grote bloei. Hij was van mening dat het hele land (en eigenlijk de hele wereld voor zover hij die kon overzien) ondergeschikt was aan zijn wil. Een paar straten verder staat het standbeeld van die andere Louis. Het is wat kleiner en veel minder pompeus. De man draagt geen uniform en heeft geen kroon of zwaard. Het is het standbeeld van Louis Pasteur, de man die onder andere de techniek van het pasteuriseren ontdekte waarmee voedsel langer bewaard kon blijven. Op 8 juli 1885 bracht men Pasteur de negenjarige Joseph Meister uit de Elzas, die twee dagen eerder door een dolle hond was gebeten. Pasteur begon met de door hem ontwikkelde inentingen, iets wat voor hem persoonlijk riskant was, omdat hij geen erkend arts was. Na wekenlange behandeling van de jonge patiënt, die hoogrood was aangelopen door de koorts, genas de jongen en kon Pasteur met recht zeggen de hondsdolheid te hebben overwonnen. Pasteur was een zeer gelovig christen en zijn hele leven heeft hij in dienst gesteld van anderen. Het standbeeld van de koning is niets meer en niets minder dan een standbeeld. Een standbeeld zoals er zovele in Parijs zijn. Het standbeeld van Pasteur daarentegen is een plaats geworden waar nog steeds mensen samenkomen om hem te bedanken voor alles wat hij heeft betekend. Wie zou jij willen zijn? Louis XIV, de Zonnekoning, met al zijn macht en rijkdom of Louis Pasteur, die door zijn ontdekkingen vele mensen heeft gered?

Met toestemming overgenomen van Pulpit Helps online.

Napraten • Vraag: Wie is de belangrijkste persoon in de gemeente? De predikant? De hoofdouderling? De organist? De jeugdouderling? De koster?

Vertel in uw eigen woorden:

Het ligt voor de hand om de predikant te noemen of misschien de hoofdouderling. Maar je kan net zo goed zeggen dat degene die naast jou zit de belangrijkste persoon in de gemeente is. Of dat jijzelf de belangrijkste persoon in de gemeente bent. In een gemeente is iedereen even belangrijk. Maar wie beschouwt de gemeente als de belangrijkste persoon? Wie is voor God de belangrijkste persoon? God meet met andere maatstaven. Voor Hem zijn titels, posities, of de hoogte van iemands salaris niet belangrijk. Het is heel goed mogelijk dat de koster voor God de belangrijkste persoon in de gemeente is!

4. DWARSVERBANDEN

A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel in uw eigen woorden:

Je naaste net zo belangrijk vinden als jezelf is een belangrijk item in Gods koninkrijk. Hij heeft ons aangesteld als zijn vertegenwoordigers hier op aarde. Wij zijn dus niet op één of andere

geheime missie gestuurd. Het is niet de bedoeling dat wij de taak die Hij ons gegeven heeft, zo goed mogelijk geheim houden. Hij heeft ons de opdracht gegeven dezelfde dingen te doen die Jezus ook deed toen Hij hier op aarde was. Hij heeft ons de opdracht gegeven zijn werk voort te zetten en anderen net zo te helpen als Hij heeft gedaan.

We weten allemaal dat het belangrijk is om je naaste te helpen. Maar vaak verdringen we dit soort gedachten. Het is iets dat we best willen doen ..... als we een keertje tijd over hebben.

Echter, Jezus heeft gezegd dat de enige manier om inwoner van Gods koninkrijk te worden is door je naaste lief te hebben als jezelf.

Vraag: Wat is volgens jou de definitie van een “belangrijke christen” of een “belangrijke persoon”? Maakt dienstbaar zijn aan anderen daar ook deel van uit? Wat is volgens onze maatschappij “belangrijk”? Zijn de mensen die onze maatschappij als “belangrijk” bestempelt ook degenen die het meest om hun naaste geven?

B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand het verhaal van het sabbatgedeelte voor te lezen of het in eigen woorden te vertellen.

Vraag: Op welke manier is Gods koninkrijk de omgekeerde wereld vergeleken met de maatschappij waar wij in leven?

Schrijf op een flip-over of whiteboard: “Volgens God ben je succesvol als je.....”

Lees vervolgens met elkaar de Bijbelteksten uit het gedeelte van woensdag van het werkblad. Vraag na iedere tekst de groep in eigen woorden te vertellen wat volgens de tekst Gods idee over succes is. Schrijf de antwoorden op de flip-over.

Vraag: Wat valt je op als je deze lijst vergelijkt met hoe er in onze maatschappij over succes gedacht wordt? Komt deze lijst overeen met de maatstaven die wij hebben voor christelijk leiderschap? Komt deze lijst overeen met de ideeën die jezelf hebt over succesvol en belangrijk zijn?

C. Verbanden leggen met het dagelijks leven

Schets het volgende scenario:

De predikant van de gemeente komt op een middag langs. Hij vraagt of jij zin hebt om samen met andere leden van de jeugdgroep een speciale bijeenkomst te organiseren. Jullie hebben het in de sabbatschool net gehad over je naaste helpen, dus uiteraard zeg je ja. Wanneer de taken worden verdeeld, blijven er voor jou twee taken over waaruit je kunt kiezen. De ene taak is eenvoudig: Op de avond van de bijeenkomst mag jij op het podium de sprekers aankondigen. Je moet er netjes uitzien, mooie kleren aan en klaar is kees. Iedereen kan zien dat jij ook hebt meegedaan en ze zullen je er nog voor bedanken ook. Simpel kan het bijna niet!

De andere taak is het schoonmaken van het kerkzaal na afloop van de bijeenkomst. Je moet tot het laatst blijven en zorgen dat alle rommel en troep wordt opgeruimd en de zaal er weer netjes uitziet. Tegen de tijd dat jij klaar zal zijn, is iedereen al lang en breed naar huis en niemand zal ooit weten dat jij al dat werk gedaan hebt. Maar ja, ook dit moet gebeuren. En iemand moet het doen.....

Wat kies jij?

Uiteraard is dit voorbeeld wat overdreven. Maar is het niet zo dat wij liever de dingen kiezen waar we voor bedankt zullen worden in plaats van de dingen die weliswaar gedaan moeten worden, maar waarvoor we moeten ploeteren zonder dat iemand het ziet? Aan de andere kant: moet je er dan altijd voor kiezen om het vuile werk op te knappen?

Wat zou Jezus kiezen?

5. TOEPASSEN

A. Toepassingsactiviteit

Verdeel de groep in kleine groepjes en laat hen brainstormen over praktische ideeën die de jeugdgroep zou kunnen doen om mensen te helpen. Het enige criterium is dat het idee moet voorzien in iets dat de mensen echt nodig hebben. Daarnaast moet het iets zijn waar je je best voor moet doen. Uiteraard mag je er ook plezier aan beleven, maar het moet iets zijn wat niet vanzelf gaat.

Geef de groep ongeveer 10 minuten de tijd om met ideeën te komen. Bespreek de resultaten in de groep.

Kies één of twee ideeën uit en bespreek hoe jullie deze ideeën kunnen uitvoeren. Prik een datum om deze ideeën daadwerkelijk in praktijk te brengen.

B. Toepassingsvragen

1. Welke leiders zijn volgens jou goede voorbeelden van een “dienende leider”? Kan je voorbeelden geven?
2. Kan je iets nog wel christelijke naastendienst noemen als je ervoor betaald wordt? Waarom wel of waarom niet?
3. De Bijbel zegt dat wij niet in de hemel komen op basis van onze goede daden. Waarom zouden we ze dan nog doen?
4. Jouw buurvrouw heeft gevraagd of je een bepaald klusje voor haar wil doen. Laat het nou net een klus zijn waar je een vreselijke hekel aan hebt. Je voelt je vreselijk! Wat moet je doen?
5. Maakt het wat uit als je je naaste helpt op basis van egoïstische motieven (omdat je indruk wilt maken op iemand, omdat je anders straf krijgt, enz.)? Het gaat er toch om dat je de ander helpt?

6. AFSLUITEN

Samenvatting

Vat de volgende tekst in uw eigen woorden samen.

Je naaste helpen is voor christenen geen vrijblijvende mogelijkheid. Het is een plicht. Volgens Jezus is het de enige maatstaf waaraan je kunt zien hoe “groot” je bent en in welke mate jij je zijn volgeling mag noemen.

In onze maatschappij ligt de nadruk op macht, op geld, op hoe je eruit ziet, op hoe rijk je bent en wat je bezit. Maar in Gods koninkrijk is maar één ding belangrijk — in hoeverre je bereid bent om jouw naaste te helpen.

8 DE KERKELIJKE FAMILIE

EEN BRAVE JONGEN

---

1. VOORBEREIDING

A. De Bijbel

Galaten 3:28 •

'Het doet er niet meer toe of u Jood bent of Griek, slaaf of vrij mens, man of vrouw. Want samen vormt u een eenheid in Christus Jezus.'

Johannes 17:22,23 •

'De glorie die U Mij hebt gegeven, heb Ik hun gegeven opdat ze één zijn zoals Wij één zijn: Ik in hen en U in Mij. Zo zullen ze volmaakt één zijn, en dan zal de wereld weten dat U Mij gezonden hebt en dat U hen hebt liefgehad zoals U Mij hebt liefgehad.'

Efeziërs 4:2-7 •

'Wees altijd bescheiden, zachtmoedig en geduldig, en verdraag elkaar liefdevol. Span u in, om de eenheid die de Geest geeft, te bewaren door met elkaar in vrede samen te leven. Er is één lichaam en één Geest, zoals u ook één hoop hebt op grond van uw roeping. Er is één Heer, één geloof en één doop. Er is één God die de Vader is van alle mensen, en die boven allen staat, door allen werkt en in allen aanwezig is. Maar ieder van ons is genade geschonken naar de maat waarmee Christus heeft gegeven.'

Romeinen 15: 5,6 •

'Moge God, de bron van volharding en bemoediging, u helpen om met elkaar eensgezind te leven in de geest van Christus Jezus. Dan kunt u één van hart en uit één mond lof brengen aan God, die de Vader is van onze Heer Jezus Christus.'

1 Korintiërs 1:10 •

'Broeders en zusters, ik doe een beroep op u in naam van onze Heer Jezus Christus: wees allen eensgezind en vermijd partijvorming; wees één in denken en gevoelen.'

Filippenzen 2:1-4 •

'Als dus in onze verbondenheid in Christus vermaning en liefdevolle bemoediging, gemeenschap van Geest en gevoelens van genegenheid en meeleven u iets zeggen, maak mij dan volmaakt blij door eensgezind te zijn, door één te zijn in liefde, gelijkgezind en één in streven. Doe niets uit eigenbelang of ijdelheid maar wees bescheiden en acht anderen belangrijker dan uzelf. Laat ieder niet alleen de belangen van zichzelf in het oog houden, maar ook die van anderen.'

Andere bronnen

Ellen White, *Gods Amazing Grace*, bladz. 221.

'Wanneer gelovigen één worden met Christus, zal dit automatisch ertoe leiden dat zij één worden met elkaar. Op de aarde is er geen sterkere band dan deze. Wij zijn één met Christus, zoals Hij één met de Vader is. (...) Wij kunnen alleen de vruchten van de heilige Geest ervaren wanneer wij een persoonlijke band met Christus hebben door dagelijks met Hem te

spreken in gebed. (...) Onze geestelijke groei, onze vreugde, onze dienstbaarheid; alles hangt af van onze persoonlijke band met Christus en van de mate waarin wij ons geloof oefenen in Hem.'

(Kijk voor aanvullend materiaal ook in de studiegids)

B. Waar gaat “De kerkelijke familie” over?

Voor de meesten van ons is het heel gewoon om bij een gemeente te horen. De gemeente maakt een vast onderdeel uit van ons christelijk leven. Maar dat is niet altijd eenvoudig! In de kerk (en dus ook in de gemeente) vind je verschillende soorten mensen — verschillende generaties, verschillen in afkomst, verschillende culturen, verschillende meningen. Al deze verschillen maken het niet altijd gemakkelijk om elkaar te begrijpen en te accepteren. Jezus gaat echter nog een stapje verder. Hij roept ons niet alleen op elkaar te begrijpen en elkaar te accepteren. Hij verlangt ook van ons dat wij nauw met elkaar samenwerken als de verschillende onderdelen van één lichaam, alsof wij zijn handen en voeten zijn die zijn boodschap aan de wereld verkondigen.

C. Wat is het doel van deze les?

Na afloop van deze les zijn de tieners in staat om:

1. te begrijpen waarom het belangrijk is dat mensen in de kerk met elkaar overweg kunnen;
2. te verwoorden welke hindernissen er in een gemeente kunnen zijn om een vorm van eenheid te bereiken;
3. manieren te bedenken waarop zij een bijdrage aan de eenheid van de plaatselijke gemeente kunnen leveren.

D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de rubriek *Start* •

Activiteit A: Touw, matjes.

Activiteit B: Indexkaartjes of stukjes papier.

Voor de rubriek *Dwarsverbanden* •

Bijbels, kopieën van het werkblad van deze week, kopieën van de bijlage op **bladz. ....** pennen, flip-over of whiteboard.

Voor de rubriek *Toepassen* •

Flip-over of white-board.

2. OVERBRUGGEN

A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (zie werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid hun tekst uit het hoofd op te zeggen;
2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;

3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Waar gaat 'De kerkelijke familie' over?" uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending
- >> Nieuws van andere projecten.

3. START

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start*, *Dwarsverbanden*, *Toepassen* en *Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *Start* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *Dwarsverbanden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *Toepassen* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief samenwerken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

A. Startactiviteit

Stap 1 • Zorg voor voldoende ruimte (bij voorkeur een lege zaal of een gymzaal). Markeer twee hoeken in de ruimte met een touw, waarbij er voldoende ruimte is voor de helft van de groep om in te staan.

Stap 2 • Verdeel de groep in twee groepen. Plaats elke groep in een hoek, binnen het door het touw begrensde gebied. Het touw hangt ongeveer op heuphoogte.

Vertel: Jullie zijn een groep gevangenen en jullie willen ontsnappen. Helaas zijn jullie gevangenen en het touw staat onder stroom. Iedereen die het aanraakt zal onmiddellijk sterven. Jullie moeten met de hele groep ontsnappen. Echter, zodra één van jullie het touw aanraakt, moet de hele groep weer naar binnen en moeten jullie opnieuw beginnen. De groep die het eerste alle gevangenen heeft bevrijd, heeft gewonnen.

(Indien de groep erg klein is, kunt u deze oefening ook met de gehele groep spelen. Het wedstrijdelement vervalt dan.)

Stap 3 • Beide groepen zullen hun best doen om als eerste al hun groepleden veilig over "het hek" te krijgen.

Napraten • Vraag: Op welke manier hebben jullie in deze oefening samen moeten werken? Was het makkelijker of juist moeilijker om de hele groep in één keer over het hek te krijgen? Op welke manier lijkt deze oefening op wat wij in de gemeente doen?

B. Alternatieve startactiviteit

Stap 1 • Verdeel de groep in groepjes van vier tot zes personen. (Een kleine groep kan in tweeën verdeeld worden. De oefening werkt ook met minimaal drie personen per groep.) Schrijf de verschillende lichaamsdelen op aparte kaartjes, zoals hand, voet, been, oog, enz.

Stap 2 • Geef iedere groep een kaartje met een lichaamsdeel. De opdracht is dat zij het lichaamsdeel moeten uitbeelden met de hele groep. Bijvoorbeeld: Om een hand uit te beelden kan één groepslid zich oprollen, terwijl de anderen er als de vijf vingers omheen gaan staan.

Stap 3 • Laat iedere groep zijn lichaamsdeel presenteren voor de overige groepen. De andere groepen moeten raden welk lichaamsdeel wordt uitgebeeld. Wanneer u een kleine klas heeft, kunt u ervoor kiezen om iedere groep meerdere lichaamsdelen te laten uitbeelden.

Napraten • Vraag: Hoe was het om op deze manier met elkaar samen te werken? In welk opzicht lijkt deze manier van samenwerken op samenwerken voor Gods koninkrijk? Wat is volgens jou de reden dat de Bijbel de gemeente vergelijkt met een lichaam? Wat vonden jullie het moeilijkste onderdeel in de samenwerking? Wat is het moeilijkste onderdeel als het gaat om samenwerking binnen de gemeente?

C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Deze fabel gaat over vier ossen. Deze ossen waren zulke goede vrienden van elkaar, dat ze zelfs samen uit dezelfde bak aten.

Nu leefde er in de omgeving ook een leeuw. Hij had de ossen al een aantal dagen in de gaten gehouden, maar er was geen moment waarop hij één van hen afgezonderd van de anderen kon betrappen. Elke keer wanneer de leeuw een poging deed om naderbij te komen, groepeerden de ossen zich zodanig, dat welke kant de leeuw ook koos, hij altijd door een stel scherpe hoorns werd opgewacht.

Maar na verloop van tijd was het toch zover. Door de voortdurende dreiging van de leeuw, waren de ossen boos op elkaar geworden en ze kregen een hekel aan elkaar. Toen de leeuw op een dag weer een poging ondernam, weigerden de ossen elkaar te verdedigen. De leeuw rook z'n kans en doodde de ossen één voor één.

De moraal van dit verhaal: Samen sta je sterk maar als je verdeeld bent, val je om.

Met toestemming overgenomen van *Pulpit Helps Online*.

Vertel de volgende ideeën in uw eigen woorden:

Op het moment dat je voor het eerst bij vriendjes of vriendinnetjes thuis komt, realiseer je je dat ieder gezin anders is. In sommige gezinnen heeft ieder gezinslid een taak in het huishouden. Op sommige koelkasten hangt er dan zelfs een corveelijst. Andere gezinnen zijn wat minder georganiseerd, maar toch lijkt alles op rolletjes te verlopen. En helaas, er zijn ook gezinnen waar het helemaal niet soepel loopt. Het lijkt er wel op alsof men alleen maar bezig is met ruziemaken.

In sommige gezinnen is er liefde en genegenheid in overvloed, zelfs als ze dat niet uitbundig tonen. In andere gezinnen lijkt het wel alsof er nooit een vriendelijk woord wordt gesproken. In de Bijbel staan twee verhalen die ons laten zien hoe een gemeente eruit zou moeten zien. Het ene verhaal gaat over een gezin, het ander verhaal gaat over een lichaam waarvan alle onderdelen met elkaar in verbinding staan en met elkaar samenwerken.

Net als met gezinnen is het zo dat het ene lichaam beter functioneert dan het andere. Zo is het ook met gemeentes. In de ene gemeente lijkt alles op rolletjes te verlopen, terwijl in andere gemeentes het er maar moeizaam aan toe gaat. Maar zelfs in goed functionerende

gemeentes kunnen er spanningen optreden en kunnen er misverstanden ontstaan. Het verschil ligt in het feit hoe er mee omgegaan wordt.

4. DWARSVERBANDEN

A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel in uw eigen woorden:

Ieder land heeft ambassadeurs. Ambassadeurs hebben tot taak om de regering en de koning van dat land te vertegenwoordigen in het buitenland. De Bijbel zegt dat wij Gods ambassadeurs zijn. En als je ambassadeur bent, dien je de opdrachten van de koning uit te voeren.

Onze Koning heeft ons de opdracht gegeven de hele wereld te vertellen over zijn liefde voor alle mensen. Hij heeft ons ook de opdracht gegeven de hulpelozen te helpen en ons te bekommeren om hen die door iedereen in de steek zijn gelaten. Christus wil dat wij niet alleen voor onszelf leven, maar dat wij onszelf overstijgen. Door om te kijken naar onze naasten en onzelfzuchtig onze tijd te geven aan hen die onze aandacht nodig hebben.

B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand het verhaal van het sabbatgedeelte voor te lezen of het in eigen woorden te vertellen.

Deze verhalen zijn niet echt gebeurd.

Het eerste verhaal gaat over een gemeentesplitsing omdat een jongere kritiek krijgt op haar manier van kleden. In het tweede verhaal is een verschil van mening over de muziek en de manier waarop de eredienst wordt gevierd de oorzaak van een scheuring binnen de gemeente.

Vraag: Vind jij deze verhalen geloofwaardig? Komen deze onderwerpen je bekend voor? Kan jij een aantal onderwerpen bedenken waarover onenigheid binnen gemeente kan ontstaan? Is het mogelijk dat binnen een gemeente de problemen zo groot worden, dat ze niet meer op te lossen zijn? Of is er altijd wel een manier om er samen uit te komen?

C. Verbanden leggen met het dagelijks leven

Schets het volgende scenario:

Lees met elkaar I Korintiërs 12:12-27. Geef vervolgens iedereen een kopie van de bijlage op **bladz. ....**

Vertel: De Bijbel leert ons dat wij in de gemeente, net als een lichaam, moeten samenwerken. Iedereen is belangrijk en iedereen heeft een functie. Neem je eigen gemeente als voorbeeld (of je eigen jeugdklas). Kan je hier verschillende rollen aanwijzen? Wie heeft welke functie? (Neem de tijd om met elkaar de verschillende ideeën te verkennen. Bijvoorbeeld 'handen' kan je vergelijken met mensen die veel praktische dingen voor de gemeente en voor anderen doen. De 'tong' kan je vergelijken met de mensen die goed in het openbaar kunnen spreken. De 'oren' zijn degenen die goed kunnen luisteren, enz. enz.) **Verdeel de groep in groepjes van drie of vier personen. Probeer zoveel mogelijk lichaamsdelen te koppelen aan bepaalde personen uit de gemeente of uit de jeugdklas. Denk daarbij aan de taken die mensen hebben en op welke manier zij een bijdrage leveren aan het 'lichaam'.**

Wanneer iedereen de oefening heeft ingevuld, tekent u een vergelijkbaar lichaam op de flip-over. Laat iedereen zijn bevindingen vertellen. Aan u de taak om de resultaten in de grote tekening te vatten. Bespreek met elkaar wat de groepen hebben gevonden. Moedig

de jongeren ook aan om zichzelf een plaatsje te geven in het lichaam. Welke rol denken zij te kunnen spelen?

5. TOEPASSEN

A. Toepassingsactiviteit

We hebben net met elkaar het ideaalbeeld besproken waarin iedereen in harmonie met elkaar samenwerkt alsof zij één lichaam zijn. Laten we nu eens kijken naar de dagelijkse praktijk. Die is helaas wat minder rooskleurig.....

Laten wij daar eens met elkaar over nadenken. We nemen deze gemeente als uitgangspunt. Kunnen jullie onderwerpen noemen waar niet iedereen het mee eens is, waar wij over van mening verschillen binnen de gemeente?

Geef de groep even de gelegenheid om op ideeën te komen. Wellicht dat ze enkele aanwijzingen van uw kant nodig zullen hebben om op gang te komen; in sommige gemeentes kunnen culturele of etnische verschillen een rol spelen, in andere gemeentes kan het zijn dat de jongeren zich niet geaccepteerd voelen door de ouderen, enz. Maar soms kan het ook binnen de jeugdgroep niet lekker lopen; de groep is verdeeld tussen jongeren die zichzelf "cool" vinden en de rest (die dus "niet cool" is).

Het kan dus zinvol zijn enkele algemene aanwijzingen te geven, maar laat het aan de groep over om met voorbeelden te komen die de eigen gemeente betreffen.

Schrijf de verschillende suggesties op de flip-over. Kies uit de suggesties het probleem dat door iedereen herkend wordt en het zwaarst lijkt te wegen.

Vraag: Wat zouden wij als jeugdgroep in deze gemeente kunnen doen om op een praktische manier ervoor te zorgen dat mensen binnen deze gemeente elkaar beter gaan begrijpen? Het kan wederom nodig zijn enkele algemene voorbeelden te geven om ideeën los te maken. Organiseer een multiculturele ontmoetingsmiddag. Organiseer een gezamenlijke activiteit voor de ouderen en jongeren uit de gemeente, enz. Kies uit de diverse mogelijkheden het idee dat het meeste aan lijkt te spreken en bespreek met de groep hoe ze dit idee in praktijk kunnen brengen.

B. Toepassingsvragen

1. Met welke groep mensen uit jouw gemeente heb jij de meeste moeite om ze te begrijpen? Kan je uitleggen waarom?
2. Ken jij voorbeelden van mensen die heel erg goed met elkaar kunnen samenwerken, ondanks dat zij beiden erg verschillend zijn? Hoe hebben zij dat voor elkaar gekregen?
3. Heb jij wel eens in een team gezeten dat echt goed met elkaar samenwerkte? Wat waren de redenen dat dit zo goed lukte? Zou één van die redenen ook hier in de gemeente van toepassing kunnen zijn?
4. Wat vind jij als jongere ervan als gemeenteleden ruzie met elkaar maken en elkaar het liefst zoveel mogelijk vermijden? Welke indruk zou dit kunnen maken op nieuwe gemeenteleden? Wat zou jij tegen een nieuw gemeentelid zeggen, wanneer hij of zij hierdoor niet meer naar de kerk wil komen?
5. Heb jij het gevoel dat je voldoende gewaardeerd wordt door de gemeente? Zo niet, wat zou je daaraan kunnen doen om het te verhelpen? Hoe zou jij anderen kunnen helpen bij het vinden van hun plekje binnen de gemeente?

6. AFSLUITEN

Samenvatting

Vat de volgende tekst in uw eigen woorden samen.

Delen van hetzelfde lichaam. Leden van hetzelfde gezin.

De gemeente wordt geacht een verzameling van individuen te zijn; verschillend, maar met hetzelfde doel voor ogen. Wij denken, voelen, gedragen of ervaren ons geloof weliswaar allemaal anders, maar in de eredienst vinden wij elkaar weer voor Gods aangezicht. Om dit te bereiken, zullen wij over onze (menings)verschillen heen moeten stappen.

In deze les hebben wij erover gesproken dat samenwerken niet altijd even makkelijk is. Maar wij hebben elkaar wel nodig! Wij mogen erop vertrouwen dat God ons de kracht zal geven om onze verschillen te overbruggen, wanneer wij bereid zijn ons open te stellen voor zijn Geest.

Je kan de ander niet veranderen, hoe graag je dat soms ook zou willen. Wat we wèl kunnen doen is onszelf openstellen voor God, zodat Hij ons kan veranderen door zijn heilige Geest. Hij kan ons laten zien op welke manieren wij een bijdrage aan zijn gemeente kunnen leveren. Hij heeft een rol voor ieder van ons, want voor God is iedereen onmisbaar.

“De gemeente — het lichaam van Christus”

9 DE KUNST VAN HET ONDERWIJZEN

WAAROM ONDERWIJZEN?

---

1. VOORBEREIDING

A. De Bijbel

Johannes 14:26 •

'Maar de heilige Geest die de Vader in mijn naam zal zenden, die zal jullie bijstaan; Hij zal je alles leren en je alles weer in herinnering brengen wat Ik je heb verteld.'

Jakobus 3:1 •

'Niet iedereen moet leraar willen zijn, mijn broeders en zusters. Besef dat ons, leraren, een strenger oordeel te wachten staat.'

Psalmen 27:11 •

'Wijs mij de weg, Heer, leid mij langs veilige wegen, mijn vijanden bedreigen mij.'

Psalmen 50:6 •

De hemel verkondigt: 'God is rechtvaardig, Hij is de rechter!'

Psalmen 90:12 •

'Verdiep ons inzicht, leer ons dat onze dagen zijn geteld.'

Psalmen 143:10 •

'Leer mij te doen wat U wilt, want U bent mijn God.
Heer, U bent ons goedgezind, leid mij langs een veilige weg.'

Spreuken 6:23 •

'Wat zij je zeggen, hun raad, hun terechtwijzingen, zij wijzen je de weg door het leven, zij zijn als een lamp, een licht.'

Matteüs 5:1 •

'Toen Jezus al die mensen zag, ging Hij de berg op. Hij ging zitten en zijn leerlingen kwamen bij Hem.'

Lucas 11:1 •

'Op een keer was Jezus ergens in gebed. Toen Hij zijn gebed had beëindigd, vroeg één van zijn leerlingen hem: 'Heer, leer ons bidden, zoals ook Johannes het zijn leerlingen geleerd heeft.'

Handelingen 2:42 •

'En zij hielden vast aan de leer van de apostelen, de gemeenschap met elkaar, het breken van het brood en het zeggen van de gebeden.'

1 Timoteüs 4:11-13 •

'Leg dit de mensen op en breng het hun bij. Niemand mag op je neerkijken omdat je zo jong bent. Wees een voorbeeld voor de gelovigen door je woorden en je gedrag, door je liefde, je geloof en je zuiverheid. Leg je in afwachting van mijn komst toe op de voorlezing van de Schrift, en op het aansporen en het onderrichten van de medegelovigen.'

Andere bronnen:

Ellen G. White, *Pastoral Ministry*, bladz. 194:

'Ondanks dat Jezus geen ingewikkelde woorden gebruikte, waren zelfs de meest welbespraakten onder de indruk van de manier waarop Hij de mensen onderwees. Maar ook zij, die nooit enige vorm van onderwijs hadden gehad, konden van zijn lessen profiteren.'

(Kijk voor aanvullend materiaal ook in de studiegids)

B. Waar gaat “De kunst van het onderwijzen” over?

Vanaf het moment dat wij worden geboren, staat ons leven in het teken van leren. In iedere nieuwe fase in onze ontwikkeling leren wij nieuwe vaardigheden en doen wij nieuwe inzichten op. Leren en groeien zijn dus onlosmakelijk met elkaar verbonden gedurende ons hele leven.

Veel van wat wij leren, leren wij door andere mensen — ouders, onderwijzers, vrienden, en collega's. Maar ook door wat anderen hebben gemaakt of geschreven hebben, zoals boeken en schilderijen.

Leren biedt ook de mogelijkheid om te onderwijzen. Wij kunnen hetgeen wij geleerd hebben, doorgeven aan anderen. Sommigen maken daar hun beroep van en worden onderwijzer. En het mooie is dat, door te onderwijzen — dat wil zeggen iemand helpen iets te leren — wijzelf ook weer nieuwe dingen kunnen ontdekken.

Hetzelfde gebeurt ook wanneer wij anderen vertellen over God en zijn liefde voor ons. Door anderen hierover te vertellen, kunnen wijzelf deze liefde ook weer ervaren. Wij onderwijzen en leren tegelijkertijd. Er valt zoveel te ontdekken over het leven, over God, over de wereld waarin wij leven en over andere mensen. Het is een voorrecht om onderwijzer te zijn. Om te delen wat jezelf hebt ontdekt en anderen de mogelijkheid te bieden om ook het leven te ontdekken.

C. Wat is het doel van deze les?

Na afloop van deze les zijn de tieners in staat om:

1. de waarde van onderwijzen in te zien;
2. in eigen woorden te kunnen vertellen wat de rol van een onderwijzer zou moeten zijn;
3. mogelijkheden te ontdekken waarop zij aan anderen kunnen doorgeven wat zij zelf geleerd hebben en zo zelf leraar te zijn.

D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de rubriek *Start* •

Activiteit A: flip-over of whiteboard.

Activiteit B: flip-over of whiteboard.

Voor de rubriek *Dwarsverbanden* •

Bijbels, kopieën van het werkblad van deze week, papier, pannen, flip-over of whiteboard.

Voor de rubriek *Toepassen* •

Flip-over of whiteboard, papier, pennen of potloden.

2. OVERBRUGGEN

A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (zie werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid hun tekst uit het hoofd op te zeggen;
2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;
3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Waar gaat 'De kunst van het onderwijzen' over?" uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending
- >> Nieuws van andere projecten.

3. START

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start*, *Dwarsverbanden*, *Toepassen* en *Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *Start* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *Dwarsverbanden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *Toepassen* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief samenwerken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

A. Startactiviteit

Stap 1 • Iedereen heeft zo z'n favoriete onderwijzer. Deze persoon kan een grote invloed op ons leven hebben. Het is vaak iemand die je je hele leven blijft herinneren.

Aan de andere kant hebben we ook allemaal wel onderwijzers gehad die ons helemaal niet aanspraken. Deze docenten zijn we vaak weer snel vergeten. Het verschil tussen een geweldige docent en een "nietszeggende" docent is echter vaak lastig te omschrijven.

Stap 2 • Geef een korte beschrijving van uw eigen favoriete onderwijzer. Beschrijf hoe hij/zij les gaf en waarom juist deze docent u zo bij is gebleven.

Stap 3 • Vertel dat iedereen zo z'n favoriete docent heeft, net zo goed als dat iedereen ook docenten heeft die niet leuk/aardig/goedwaren. Vraag de groep hun favoriete docent te beschrijven. Schrijf de kenmerken op de flip-over. Bespreek de verschillende ideeën en vraag of het mogelijk is dat een docent aan al deze criteria voldoet.

Napraten • Vraag: Waarom vinden wij de ene docent een kanjer? Wat maakt hem/haar zo goed? Hoe zit dat met docenten die ons totaal niet aanspreken? (Geef de groep de gelegenheid om met ideeën te komen. Wijs er ook op dat sommige aspecten meer te maken hebben met de persoonlijkheid van de docent dan met het feit dat hij/zij een goede of slechte docent zou zijn.) **Op welke manier kan een docent het makkelijk maken om dingen te leren?** (Liefde voor z'n vak. Door bereid te zijn om zelf te blijven leren. Een goed evenwicht tussen orde houden en ruimte geven.) **Wat zouden wij kunnen doen om het een docent makkelijker te maken om les te geven?** (Door leergierig te zijn, je netjes te gedragen in de klas. Door bereid te zijn om anderen te helpen. Door er geen puinhoop van te maken in de klas.)

B. Alternatieve startactiviteit

Stap 1 • Leren doe je niet alleen op school. Vaak denken wij bij het woord 'leren' alleen maar aan de docenten die wij op school tegenkomen. Maar als je goed kijkt, kom je 'docenten' niet alleen in het klaslokaal tegen. Leren doe je in alle aspecten van je leven. Overal kan je nieuwe vaardigheden leren en zijn er mensen die voor jou een 'onderwijzer' willen zijn.

Stap 2 • Bereid thuis een aantal voorbeelden voor die het denkproces binnen de groep op gang kunnen brengen. Zorg voor een flip-over om de ideeën van de groep op te schrijven.

Stap 3 • Vraag: Zijn er nog meer plaatsen, behalve op school, waar je dingen leert? Schrijf zoveel mogelijk antwoorden op om op deze manier te illustreren dat 'leren' veel verder gaat dan hetgeen je op school doet. Om de groep een eindje op weg te helpen kunt u ze vragen te denken aan situaties waarin zij nieuwe dingen hebben ontdekt of nieuwe vaardigheden hebben geleerd.

Napraten • Vraag: Wie van jullie kan zich een moment herinneren waarin hij wat geleerd heeft, zonder dat je het idee had dat je aan het 'leren' was? Waarom is het belangrijk om vaste, specifieke plekken te hebben (zoals school) waar je kunt leren? (Omdat hiermee iedereen de kans krijgt om iets te leren. Op school leer je dingen, die je ook kunt toepassen in andere situaties. Op school kan je een diploma behalen.) **Waarom is het belangrijk dat er, naast school, ook andere plekken zijn waar je kunt leren?** (Sommige dingen leer je niet op school. Er zijn dingen die je alleen maar in de praktijk kan ontdekken. Iedereen leert op z'n eigen manier.)

C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Je denkt misschien dat het vak van docent uitermate saai en vervelend is. Maar niets is minder waar. Of, zoals een bevriende onderwijzer eens grapte: 'Een docent is iemand die eigenlijk altijd op school is gebleven.' Nadat zij hun middelbare school hebben afgerond, zijn ze een aantal jaar gaan studeren, om daarna weer terug te keren naar de schoolbanken. Gelukkig wordt het belang van goede docenten tegenwoordig steeds meer onderkend. Zelfs in de filmindustrie is er een groeiende aandacht voor de rol van de docent (Denk maar aan de films *Dead Poets Society*, *Dangerous Minds*, *Mona Lisa Smile*, *Etre et Avoir* en *Entre le Murs* om er maar enkele te noemen.)

Napraten • Vraag: Is het belangrijk dat een docent betrokken is bij wat hij/zij doet? (Lesgeven is niet alleen een beroep. Een docent is vaak ook een rolmodel.) **Welke verhalen of films ken jij waar docenten in voorkomen? Geven deze verhalen of films een reëel beeld over de manier waarop docenten en leerlingen met elkaar omgaan? Wat zouden wij van**

deze verhalen kunnen leren? (Veel van de docenten uit de films dagen hun leerlingen uit om een stapje verder te gaan en net even verder te kijken dan hun neus lang is.)

4. DWARSVERBANDEN

A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel: Stel je eens voor; je zit in de klas en God is jouw docent. Toch, als je even nadent is dat niet zo gek als dat het klinkt. In de Bijbel staan verschillende verhalen waarin God ons iets wil leren, of waarin mensen aan God vragen hen iets te leren. Maar wat betekent dat nu in de praktijk? Wat voor soort docent is God eigenlijk?

Verdeel de groep in kleinere groepen en geef elk van de groepen één of meerdere verzen (Afhankelijk van de grootte van de groep.)

Psalmen 27:11 • Psalmen 50:6 • Psalmen 90:12 • Psalmen 143:10 • Spreuken 6:23 • Matteüs 5:1 • Lucas 11:1 • Handelingen 2:42 • 1 Timoteüs 4:11-13 •

Beantwoord voor elke tekst de volgende vragen:

1. Hoe kunnen we volgens dit vers van God leren?
2. Lees ook de verzen er omheen. Bekijk de context waarin het vers staat. Wat blijkt hieruit over Gods manier van lesgeven?
3. Hoe kunnen wij van en over God leren?

Bespreek de antwoorden in de grote groep. Leg bij de nabespreking de nadruk op het feit dat een mens nooit is uitgeleerd. Leren doe je je leven lang. (Noem hierbij ook het voorbeeld van David.) Wijs ook op de ontwikkeling van 'onderwezen worden' naar 'onderwijzer', van 'leerling' naar iemand die zelf 'lesgeeft'.

B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand het verhaal van het sabbatgedeelte voor te lezen of het in eigen woorden te vertellen.

Nodig een docent uit in de sabbatschoolklas. (U kunt zelfs overwegen om een tweede docent uit te nodigen, die het verhaal vanuit een ander perspectief kan vertellen.) Het kan precair zijn om een docent uit te nodigen die één (of meerdere) leden van de jeugdgroep in zijn klas heeft. In dat geval kan het beter zijn een docent uit te nodigen die op een andere school lesgeeft of lesgeeft aan kinderen van een andere leeftijd. Geef de docenten van te voren de lijst met vragen, zodat zij zich kunnen voorbereiden. Vraag hun om een eerlijk en positief verhaal te houden. De docenten kunnen een presentatie houden, maar u kunt ook kiezen om beiden te interviewen.

Laat hen ook vertellen hoe zij hun schooltijd hebben ervaren als leerling. Hoe is het nu om aan de andere kant van de klas te staan?

C. Verbanden leggen met het dagelijks leven

Schets het volgende scenario:

Niet iedereen zal ervoor kiezen om leraar van beroep te worden. Maar in het dagelijks leven kunnen wij allemaal een leraar zijn. Door een ander aanwijzingen te geven, maar ook door onze invloed uit te oefenen. Iedereen die iets kan of iets weet, is in potentie een leraar. Je kunt jouw kennis/vaardigheden immers doorgeven aan iemand anders die dit niet kan/weet.

Lesgeven is een mooie manier om met anderen in contact te komen. Het biedt mogelijkheden om de ander verder te helpen en tegelijkertijd verdiepen wij hiermee onze eigen kennis en vaardigheden. Iets zelf doen, wil immers nog niet altijd zeggen dat je het aan een ander kunt uitleggen.

Laat de tieners twee aan twee de volgende vragen beantwoorden. Schrijf de vragen op een flip-over, zodat ze voor iedereen zichtbaar zijn. Laat ze de vragen beantwoorden alsof ze in een sollicitatiegesprek zitten, waarbij zij de ander moeten overtuigen van hun kwaliteiten als docent.

1. **Waar ben je goed in? Welke vaardigheden of kennis zou jij aan een ander kunnen leren?**
2. **Welke personen zouden iets van jou kunnen leren?**
3. **Heb je wel eens iemand lesgegeven?**
4. **Wat is er volgens jou nodig om goed les te kunnen geven? Wat moet je weten en wat moet je kunnen?**
5. **Wat zou jij nog moeten leren om jouw manier van lesgeven te verbeteren?**
6. **Hoe zou je leren leuker kunnen maken?**
7. **Hoe zou jij met jouw manier van lesgeven anderen kunnen helpen?**

Draai de rollen om, zodat beiden aan de beurt komen om de vragen te beantwoorden. Als u voldoende tijd heeft, zou u er ook voor kunnen kiezen om een koppel het interview voor de groep te laten doen. Wijs de jongeren erop dat zij reële mogelijkheden hebben om anderen te beïnvloeden door hun kennis en ervaring te delen met anderen.

5. TOEPASSEN

A. Toepassingsactiviteit

Vandaag is het "docenten-dag", een dag waarop wij onze waardering kunnen laten blijken voor onderwijzers en docenten. Brainstorm met de groep over mogelijkheden waarop zij deze waardering zouden kunnen laten blijken. Schrijf de ideeën op een flip-over of whiteboard. Alles is mogelijk: kleine, alledaagse blijken van waardering, maar ook grote en bijzondere ideeën zijn welkom.

Wijs de groep erop dat het goed is om van tijd tot tijd de mensen die ons proberen te helpen te waarderen. Deel pen en papier uit en vraag iedereen een kort briefje te schrijven waarin zij hun waardering laten blijken aan iemand van wie zij veel hebben geleerd. Dit kan hun favoriete docent op school zijn, maar het kan ook iemand anders zijn die zij bewonderen en van wie zij veel hebben geleerd. Vertel dat het niet verplicht is om het briefje ook daadwerkelijk aan de persoon in kwestie te overhandigen als ze dat niet willen. Desondanks kan het wel de moeite waard zijn om even stil te staan bij de mensen die er voor hen proberen te zijn.

Geef de groep even de tijd om hun briefje te schrijven. Respecteer de privacy van tieners. Wanneer zij hun waardering niet met anderen willen delen, is dat niet erg. Wijs hen er echter wel op dat docenten ook maar gewone mensen zijn en dat ook zij behoefte hebben aan waardering.

Napraten • Vraag: Waarom is het belangrijk om iemand te laten weten dat je hem/haar waardeert? (Het geeft een goed gevoel. Het kan iemand het gevoel geven dat hij het niet voor niets heeft gedaan.) **Waarom is ook een onuitgesproken bedankje toch de moeite waard?** (Het kan de manier waarop wij over iemand denken en hoe wij met hem/haar omgaan veranderen.)

Stelling: Docenten zijn ook maar gewone mensen. Waar of niet waar?

B. Toepassingsvragen

1. Is God ook een soort docent? Zo ja, op welke manier?
2. In de Bijbel wordt Jezus vaak aangesproken met 'leraar'. Wat zegt dit over Hem?
3. Zou jij iemand die ouder is dan jij en veel meer ervaring heeft nog iets kunnen leren? Zo ja, wat dan?
4. Draait lesgeven om alles weten of zijn er nog meer dingen belangrijk?
5. Je hebt in jouw leven al meerdere docenten gehad. Wat is volgens jou de belangrijkste eigenschap van een goede docent?
6. Zou jij een leraar willen worden? Waarom wel of waarom niet?
7. Zou je ook op een andere manier een 'leraar' kunnen zijn? Leg eens uit?

6. AFSLUITEN

Samenvatting

Vat de volgende tekst in uw eigen woorden samen.

Leven is leren. Al vanaf het moment dat we geboren worden, beginnen we met leren en we houden er pas mee op wanneer we dood gaan. Al die tijd zijn er mensen die ons helpen te leren en te groeien. Sommigen zijn echte docenten, anderen weer niet — maar al deze mensen spelen een belangrijke rol in onze ontwikkeling en helpen ons te worden wie wij zijn. Onderwijzen kan een lastig beroep zijn, waarvoor heel wat meer nodig is dan alleen maar vakkennis.

Wij zouden onze leermeesters dankbaar moeten zijn voor alles wat ze ons hebben geleerd. Daarnaast moeten we ook alert zijn op de mogelijkheden die wij zelf hebben om anderen te helpen met de kennis en vaardigheden die wij hebben opgedaan.

Jezus is ons grote voorbeeld. Hij is de perfecte leermeester. Hij gaf zoveel om zijn leerlingen dat Hij zelfs voor hen (en ons!) is gestorven. Zijn leven is het beste voorbeeld van leraarschap dat je je kan wensen.

10. KEUZES MAKEN

WAT IS ER EIGENLIJK GEBEURD MET HENRY PLUMMER?

---

1. VOORBEREIDING

A. De Bijbel

Deuteronomium 30:15-20 •

'Vandaag geef ik je de keus tussen leven en dood, tussen geluk en ongeluk. Als je je houdt aan de taak die ik je vandaag opleg, als je trouw blijft aan de Heer, je God, de wegen volgt die Hij je wijst en zijn geboden, wetten en gedragsregels in acht neemt, dan zul je gelukkig leven in het land dat je in bezit gaat nemen; je zult in aantal toenemen en zijn zegen zal op je rusten. Als je echter de Heer de rug toekeert en niet naar Hem luistert, maar je laat verleiden om je voor vreemde goden in aanbidding neer te buigen, dan kondig ik je nu reeds de ondergang aan. Je zult in het land dat je aan de overzijde van de Jordaan in bezit gaat nemen, maar heel kort leven. Ik roep hemel en aarde op als mijn getuigen, vandaag geef ik je de keus tussen leven en dood, tussen zegen en vloek. Kies toch voor het leven: jullie en je nakomelingen zullen gelukkig zijn door trouw te blijven aan de Heer, je God, door naar Hem te luisteren en Hem je aanhankelijkheid te tonen. Dat is de waarborg voor een gelukkig leven en een langdurig verblijf in het land dat Hij onder ede heeft beloofd aan je voorouders Abraham, Isaak en Jakob.'

Jozua 24:15 •

'Wil je dat niet, kies dan nu wie je wilt vereren, de goden van je voorouders aan de overzijde van de Eufraat of de goden van dit land, de goden van de Amorieten. Maar ik en mijn familie, wij vereren de Heer!'

Jeremia 10:23 •

'Ik weet het, Heer, het is niet aan de mens te bepalen welke weg hij moet gaan, hoe zijn pad loopt.'

Micha 6:8 •

'Het is u heel duidelijk gezegd wat goed is en wat de Heer van een mens verlangt. Dit alleen vraagt Hij: houd u aan het recht, blijf altijd trouw en ga in alles bij uw God te rade.'

Romeinen 12:2 •

'Loop niet mee in het gareel van deze wereld. U moet andere mensen worden met een nieuwe gezindheid. Dan kunt u beoordelen wat God wil, wat goed is en volmaakt en wat hem aangenaam is.'

Romeinen 12:12-15 •

'Wees blij om wat u mag verwachten. Volhard als u verdrukt wordt. Houd niet op met bidden. Lenig de nood van hen die God toebehoren en ontvang vreemdelingen gastvrij. Smeek Gods zegen af over hen die u vervolgen; ja, wens hun alle goeds toe in plaats van hen te vervloeken. Wees blij met wie blij zijn en verdrietig met wie verdrietig zijn.'

1 Korintiërs 16:13-14 •

'Wees waakzaam en wees standvastig in het geloof, wees moedig en wees sterk. Wat u ook doet, doe het in liefde.'

Efeziërs 5:15 •

'Let dus goed op dat u zich gedraagt als verstandige en niet als onverstandige mensen.'

Filippenzen 2:12-14 •

'Mijn dierbare vrienden, u bent altijd gehoorzaam geweest. Wees het niet alleen wanneer ik aanwezig ben, maar ook en des te meer nu ik afwezig ben. Werk aan uw heil in diep ontzag voor God, want Hij is het, die in u werkzaam is en u in staat stelt te willen en te doen wat in overeenstemming is met zijn plan. Doe wat u doen moet zonder te mopperen of tegen te spreken.'

Jakobus 1:5-8 •

'Als iemand van u wijsheid tekort komt, moet hij God erom bidden, en dan zal hij wijsheid ontvangen, want God geeft aan iedereen zonder voorbehoud en verwijt. Maar als u bidt, moet u vertrouwen en niet twifelen. Iemand die twijfelt, lijkt op de golven van de zee, die door de wind heen en weer worden bewogen. Zo iemand moet niet denken ook maar iets van de Heer te krijgen, onzeker als hij is en besluiteloos in al zijn doen en laten.'

(Kijk voor aanvullend materiaal ook in de studiegids)

B. Waar gaat “Keuzes maken” over?

Er is een continue strijd tussen het goede en het kwade, tussen Gods wens om ons te helpen en tussen de machten van het kwaad die ons willen vernietigen. God kijkt toe met zijn engelen en moedigt ons aan voor het goede te kiezen. Door voor het goede te kiezen, zullen wij ons gezegend voelen en worden wij deel van Gods koninkrijk (Zie Deuteronomium 30:15-10). Wij hebben tot taak het koninkrijk naar eer en geweten te dienen. Iedere keuze die wij maken, zou gebaseerd moeten zijn op Gods koninkrijk.

Jongeren bevinden zich in een fase van hun leven tussen kind-zijn en volwassen-zijn; een fase waarin zij steeds meer hun eigen keuzes gaan maken en daar verantwoordelijk voor zijn.

God heeft ons een vrije wil gegeven. In deze vrijheid maken wij de keuze hoe wij ons leven inrichten als zijn vertegenwoordigers op aarde. Om ons hierbij te helpen, heeft God ons de Bijbel gegeven. In zijn Woord vinden we alles wat wij nodig hebben om een goede keuze te maken.

Het zal niet altijd makkelijk zijn de juiste keuze te maken. Soms kies je het foute. Gelukkig is God altijd bereid om ons te vergeven. Hij helpt ons bij het herstellen van de schade van onze foute keuzes en Hij biedt ons zijn leiding aan voor de toekomst.

C. Wat is het doel van deze les?

Na afloop van deze les zijn de tieners in staat om:

1. te ervaren dat God hen met een vrije wil heeft geschapen;
2. verschillende manieren te ontdekken waarop zij een goede keuze kunnen baseren;
3. zich over te geven aan God en op Hem en zijn Woord te vertrouwen bij het maken van de juiste keuzes in hun leven.

D. Wat heeft u nodig aan materiaal?**Voor de rubriek *Start* •**

Activiteit A: Tas vol met lekkere en niet lekkere etenswaren.

Activiteit B: Twee puzzels van ca. 100 stukjes, viltstiften.

Voor de rubriek *Dwarsverbanden* •

Bijbels, kopieën van het werkblad van deze week.

Voor de rubriek Toepassen •

Kopieën van de bijlage op **bladz. 78**, pennen of potloden.

2. OVERBRUGGEN

A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

- 1 te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (zie werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid hun tekst uit het hoofd op te zeggen;
2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;
3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Waar gaat 'Keuzes maken' over?" uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending
- >> Nieuws van andere projecten.

3. START

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start*, *Dwarsverbanden*, *Toepassen* en *Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *Start* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *Dwarsverbanden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *Toepassen* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief samenwerken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

A. Startactiviteit

Stap 1 • Stop in een stevig plastic tas een aantal voedingsmiddelen (verpakt in kleine potjes o.i.d.) die niet lekker zijn om zo (rauw) te eten. Bijvoorbeeld: potjes babyvoeding, een scheutje azijn, stukje rauwe ui, een teen knoflook, een schijfje citroen, ongezoete cacao, gemalen koffie, enz. enz. Stop er ook een paar lekkere dingen tussen, bijvoorbeeld een stukje chocolade, een koekje of wat fruit. Neem echter veel meer niet lekkere etenswaren dan lekkere etenswaren mee.

Stap 2 • Verdeel de groep in twee groepen.

Stap 3 • Van ieder team mag telkens één persoon iets uit de tas pakken. (Uiteraard zonder in de tas te kijken!). Het teamlid moet het ter plekke opeten om een punt voor zijn team te verdienen. Wanneer hij/zij het niet helemaal opeet, krijgt het team ook geen punt. Het team met de meeste punten wint.

Napraten • Vraag: Wat vond je leuk aan dit spel? (Het was grappig om anderen vieze gezichten te zien trekken. Bijna iedereen moest iets eten dat niet lekker was.) **Wat vond je niet leuk?** (Dat ik niet in dat tas mocht kijken. Dat ik het eten niet mocht terugleggen als het niet lekker was. Dat ik geen keuze had.) **Wat leert dit spel ons over keuzes maken? Hoe zou jouw leven eruit zien als je niet zelf je keuzes kon bepalen?**

B. Alternatieve startactiviteit

Stap 1 • Pak twee puzzels van ongeveer 100 stukjes. Kleur de achterkant van ieder puzzel met een verschillende kleur.

Stap 2 • Zorg dat de puzzels klaar staan wanneer de groep binnenkomt. Laat iedereen beginnen aan de puzzels.

Stap 3 • Twee stappen:

1. Vraag, na een aantal minuten, iedereen te stoppen met puzzelen. Verzamel de overgebleven stukjes van de twee puzzels, veeg ze op een hoop en meng goed. Vraag de groep om verder te puzzelen.

Na de groep weer een aantal minuten de tijd te hebben gegeven:

2. Verzamel de groep, voordat de puzzels klaar zijn. Verdeel de stukjes die nog over zijn onder de jongeren en laat hen één voor één hun stukje(s) in de juiste puzzel plaatsen.

Napraten • Vraag: Welke verschillende omstandigheden had je om een puzzelstukje te kiezen? (In het begin wisten we nog welk stukje bij welke puzzel hoorde. Daarna konden we ook nog uit veel stukjes kiezen, maar wij wisten niet meer welk stukje bij welke puzzel hoorde. Daar kwamen we pas achter toen we de puzzelstukjes omdraaiden. Vervolgens kregen we een aantal stukjes dat we niet zelf hadden uitgekozen. We moesten deze stukjes plaatsen, zonder dat we wisten of ze al ergens pasten of niet.)

Op welke manier komt deze situatie ook voor in je eigen leven en de keuzes die je daarin moet maken? (Als je nog klein bent, zijn de keuzes eenvoudig. Het plaatje is overzichtelijk. Wanneer je ouder wordt, worden de keuzes ook ingewikkelder. Het is dan belangrijk dat je weet welk plaatje je voor ogen moet houden.)

C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Pythagoras, de beroemde Griekse filosoof en wiskundige uit de oudheid (wie kent er niet de stelling van Pythagoras?), bezocht eens de Olympische Spelen in zijn woonplaats Athene. Hij was geen atleet en eigenlijk ook geen sportfan, maar hij was nieuwsgierig hoe het er bij de Olympische Spelen aan toe ging. Toen hij daar een vriend tegenkwam, vroeg deze hem verbaasd wat hij daar deed. Pythagoras antwoordde: "Sommigen komen hier om te winnen, anderen om hun handelswaar te verkopen. Weer anderen komen hier om zich te amuseren en hun vrienden te ontmoeten. Ik behoor tot diegenen die hier komen om aan de zijlijn te staan en toe te kijken."

Vele jaren later vertelde Francis Bacon (ook een filosoof en politicus) dit verhaal over Pythagoras en hij voegde eraan toe: "Maar wij moeten allemaal wel beseffen dat, in het theater van het leven en van Gods wereld, het alleen aan God en aan de engelen is voorbehouden om toe te kijken."

Napraten • Vraag: Wat denk jij dat Francis Bacon hiermee bedoelde? Kan je door het leven gaan als toeschouwer zonder zelf ooit ergens bij betrokken te zijn? (In dit leven moet je wel keuzes maken. Je kan niet alleen maar aan de zijlijn blijven staan en toekijken. En zelfs dat is al een keuze!)

Welke keuzes moet jij maken? Welke keuzemomenten komen regelmatig terug? Hebben onze keuzes ook voor anderen gevolgen? (Dat hangt ervan af. Dat kan variëren van 'niemand' tot 'iedereen'.)

4. DWARSVERBANDEN

A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel: Er zijn twee koninkrijken en deze twee rijken zijn steeds met elkaar in gevecht. God probeert ons te bereiken en ons te maken tot vertegenwoordigers van zijn koninkrijk.

Vraag: Waarom zijn onze keuzes belangrijk? (Omdat wij een vrije wil hebben, kunnen wij er ook voor kiezen om ons aan te sluiten bij Gods koninkrijk.)

Stel dat wij zijn opdracht aanvaarden als vertegenwoordigers van zijn koninkrijk. Welke gevolgen heeft dat voor de overige keuzes in ons leven? (Het heeft invloed op alles wat je doet in je leven.)

Vertel: Eigenlijk is het heel simpel. Alles wat er in de wereld gaande is, maakt onderdeel uit van een groter plan. Christenen weten gelukkig hoe de afloop zal zijn. Maar tot die tijd, maakt alles wat je doet wel degelijk verschil. God en zijn engelen kijken vanaf de zijlijn toe. Lees met elkaar Deuteronomium 30:15-20.

B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand het verhaal van het sabbatgedeelte voor te lezen of het in eigen woorden te vertellen.

Vraag: Wat is het verband tussen het verhaal en het onderwerp van vandaag? (Wijs erop dat het gaat over mogelijkheden om te kiezen en de gevolgen die de keuzes hebben voor de rest van je leven.)

Kan je een voorbeeld geven van belangrijke keuzes die jij in de afgelopen tijd hebt gemaakt? Zijn er ook keuzes die regelmatig terugkomen? Hebben onze keuzes alleen gevolgen voor onszelf, of kunnen ze ook gevolgen hebben voor anderen?

C. Verbanden leggen met het dagelijks leven

Schets het volgende scenario:

Je wilt heel erg graag toegelaten worden tot de A-selectie van het voetbalteam. Je droomt er al jaren van om in dit team mee te kunnen spelen. Je hebt getraind en je bent ieder jaar op voetbalkamp geweest. Kortom: Je bent er helemaal klaar voor. En dat komt de selectiedag. Je weet dat je een grote kans maakt om toegelaten te worden. Maar dan blijkt de selectiedag op sabbat te zijn. Wat doe jij?

Geef iedereen de gelegenheid om te reageren. **Vraag: Hoe kom jij aan het voetbaltalent?** (Heb ik geërfd van mijn vader. Ik heb er hard voor getraind. Maar uiteindelijk komen alle talenten van God die ons heeft geschapen.)

Hoe belangrijk is deze beslissing? (God heeft ons een vrije wil gegeven, zodat we zelf onze keuzes kunnen maken.) **Helpt God ons wanneer wij voor een moeilijke beslissing staan?** Lees met elkaar de volgende gedeeltes uit de Bijbel: **Jeremia 10:23; Micha 6:8; Deuteronomium 30:19.** (God laat je zeker niet alleen aanmodderen. Hij heeft jou immers zijn Woord gegeven!)

Welke andere hulpmiddelen heeft Hij jou gegeven? Lees met elkaar **Jesaja 30:21.** (De heilige Geest helpt jou ook om het goede te kiezen.)

Stel je voor: Je staat voor een moeilijke beslissing. Diep in je hart weet je heel goed wat je zou moeten kiezen. Alleen; je hebt er eigenlijk helemaal geen zin in. Wat nu? Lees met elkaar **Filippenzen 2:12,13.** **Wat belooft deze tekst?** (God helpt je zowel met 'het willen als met het doen.' Hij geeft je de kracht om je keuze voor het goede ook in daden om te zetten.)

Je mag er dus op vertrouwen dat God je het inzicht en de kracht zal geven om voor het goede te kiezen en je keuze in daden om te zetten.

5. TOEPASSEN

A. Toepassingsactiviteit

Geef iedereen een kopie van de bijlage "Wat doe jij?" (zie bijlage) en het werkblad uit de studiegids. Laat de groep in tweetallen de gedeeltes van maandag en woensdag doornemen. Herinner hen bij het invullen van de oefening aan hetgeen net is besproken en wijs hen tevens op het schema uit het vrijdaggedeelte van het werkblad.

Roep iedereen weer bij elkaar, wanneer u denkt dat iedereen de oefening heeft ingevuld.

Vraag: Wat is de drijvende kracht bij al jouw beslissingen? Wat zeggen de keuzes die jij maakt over jou? Ken jij iemand uit de Bijbel die ook voor een moeilijk beslissing stond? Hoe ging hij/zij daar mee om?

Vertel: Keuzes bepalen jouw leven. Ze maken jou tot de persoon die je bent en bepalen de persoon die je gaat worden.

Keuzes zijn ook een spiegel. Ze laten zien wat jij belangrijk vindt in je leven.

B. Toepassingsvragen

1. Welke richtlijnen geeft de Bijbel als het gaat om het nemen van moeilijke beslissingen?
2. Op welke manier zijn de keuzes die jij maakt een spiegel waarin je kan zien wie jij bent en wat je belangrijk vindt?
3. Hoe zou jij een betere vertegenwoordiger van God hier op aarde kunnen zijn?
4. Hoe kan je er zeker van zijn dat je de juiste keuze hebt gemaakt?
5. Op welke manier bepalen jouw keuzes hoe je leven eruit ziet (en er in de toekomst uit zal zien)?
6. Stelling: Wanneer wij ergens voor kiezen, heeft dat niet alleen gevolgen voor onszelf, maar ook voor onze omgeving. Waar of niet waar? Kan je uitleggen waarom?

6. AFSLUITEN

Samenvatting

Vat de volgende tekst in uw eigen woorden samen.

Als Gods vertegenwoordigers hebben wij ook de verantwoordelijkheid om God naar eer en geweten hier op aarde te vertegenwoordigen. Iedere keuze die wij maken, zou een afspiegeling van zijn koninkrijk moeten zijn.

Stel je voor dat je in het leger zit, en je wordt naar Afghanistan of Irak gestuurd om te vechten. Maar op het moment dat de gevechten beginnen, word je bang en in plaats van te vechten, ren je weg en je verstopt je ergens waar niemand je kan vinden. Wat zegt jouw keuze om weg te rennen over jouw loyaliteit en betrouwbaarheid?

Vraag God om je te helpen bij de keuzes die je elke dag maakt. Vraag of Hij je wil helpen voor het goede te kiezen en zodat je een waardige vertegenwoordiger van zijn Koninkrijk hier op aarde bent. Hij zal je zeker niet in de steek laten.

Bijlage 1

Behorend bij **Toepassingsactiviteit 5A**

Wat doe jij?

Hieronder staat een aantal situaties beschreven. Lees ze door en bepaal met behulp van het schema uit het vrijdaggedeelte van het werkblad wat jij zou doen.

1. Je loopt op het schoolplein en je hoort een aantal klasgenoten gemene grappen maken over christenen. Wat doe jij?
2. Je bent op zoek naar een nieuwe stereo-installatie. Je beste vriend vertelt dat hij wel een adresje weet waar je goedkoop aan een nieuwe installatie kan komen. Je vermoedt dat de installaties gestolen zijn, maar je weet het niet zeker. Wat doe jij?
3. De kerkdienst is afgelopen en iedereen loopt de zaal uit. Op een stoel zie je een biljet van €50,- liggen. Wat doe jij?
4. Je vader wordt ondervraagd door de FIOD (de opsporingsdienst voor fraude). Hij wordt ervan verdacht met z'n belastingaangifte te hebben gefraudeerd. Jij wordt ook ondervraagd. Als je de waarheid spreekt, betekent dat, dat je vader voor een aantal jaar de gevangenis in moet. Wat doe jij?
5. Je bent keeper van het voetbalteam van jouw school. Iemand biedt je €100,- als jij ervoor zorgt dat jullie de wedstrijd verliezen. Wat doe jij?

11. EEN GOED EVENWICHT

DE EVENWICHTSOEFENING

---

1. VOORBEREIDING

A. De Bijbel

Prediker 3:1-13 •¶

'Alles heeft zijn uur en tijd, alles in dit leven.
Er is een tijd om te baren en er is een tijd om te sterven,
een tijd om te planten, een tijd om te rooien;
er is een tijd om te doden en een om te genezen,
een voor afbreken en een voor opbouwen;
er is een moment voor huilen en een voor lachen,
voor rouwen, en voor dansen;
er is een tijd van liefde en een tijd van eenzaamheid,
van kussen en van afwenden;
er is een tijd van zoeken en een van verliezen,
een tijd van bewaren en een tijd van wegdoen;
er is een moment om te scheuren en een om de scheuren te naaien,
een moment voor zwijgen en een moment voor spreken;
er is een tijd voor liefhebben en een tijd voor haten;
voor oorlog en voor vrede.

Wat bereik je met tobben en zwoegen? Ik heb gemerkt dat God de mensen een zware en vermoeiende taak heeft opgelegd. God heeft voor alles het juiste moment bepaald; wel heeft hij de mensen beseft van tijd gegeven, maar ze zijn niet in staat om Gods doen en laten van het begin tot het eind te volgen. Daarom lijkt het me het beste dat de mens vrolijk is en geniet van het leven. Want als hij eet en drinkt en plezier heeft van zijn werk, is dat een geschenk van God.'

Filippenzen 4:8 •

'Tenslotte, broeders en zusters, overweeg steeds wat waar en verheven is, rechtvaardig en zuiver, beminnelijk en eervol, alles wat deugdzaam is en lof verdient.'

Spreuken 17:22 •

'Vrolijkheid geneest je, neerslachtigheid verslindt je krachten.'

2 Timoteüs 1:7 •

'Want God heeft ons niet een geest van lafhartigheid gegeven, maar een geest van kracht, liefde en zelfbeheersing.'

Prediker 4:9-10 •

'Men kan beter met zijn tweeën zijn dan alleen, want samenwerking levert tenminste nog iets goeds op. En als de één valt, kan de ander hem helpen opstaan. Maar het is vreselijk als je alleen bent en valt; dan is er niemand om je overeind te helpen.'

Prediker 3:12-13 •

'Daarom lijkt het me het beste dat de mens vrolijk is en geniet van het leven. Want als hij eet en drinkt en plezier heeft van zijn werk, is dat een geschenk van God.'

Prediker 7:1 •

'Je kunt beter een goede naam hebben dan er alleen maar goed uitzien, en je sterfdag is beter dan je geboortedag.'

Daniël 1:12-17 •

'Wilt u zo goed zijn met ons, uw dienaars, tien dagen lang een proef te nemen? Geef ons groente te eten en water te drinken. Vergelijk dan ons uiterlijk met dat van de anderen die wel de gerechten van de koninklijke tafel hebben gegeten. Kijk hoe we eruitzien en beslis of u ermee door wilt gaan.' De bewaker stemde in met het voorstel een proef van tien dagen te nemen. Toen de tien dagen voorbij waren, zagen zij er mooier en gezonder uit dan de jongemannen die wel de gerechten van de koninklijke tafel hadden gegeten. Vanaf die dag gaf de bewaker hun groente te eten in plaats van de gerechten en de wijn die waren voorgeschreven.

God schonk de vier vrienden grote wijsheid en kennis. Zij raakten zeer goed thuis in alle wetenschappen. Daniël was bovendien in staat allerlei visioenen en dromen uit te leggen.'

Andere bronnen •

Ellen White, *Mind, Character and Personality*, deel 1, bladz. 359.

'In de beginnen schiep God de mens naar zijn eigen beeld en gelijkenis (...) De mens was in evenwicht en zijn energie was in harmonie. (...) Het grote doel van ons leven zou moeten zijn om terug te keren naar dat perfecte begin — het streven dat al onze andere wensen overstijgt.'

(Kijk voor aanvullend materiaal ook in de studiegids)

B. Waar gaat "Een goed evenwicht" over?

Wij zijn op zoek naar evenwicht. Evenwicht tussen school en vrije tijd. Evenwicht in geven en ontvangen. Evenwicht tussen inspanning en ontspanning.

Het boek Prediker vertelt ons dat er voor alles een tijd is. Er zijn periodes waarin wij hard moeten werken om iets voor elkaar te krijgen. Maar er zijn ook tijden dat we kunnen ontspannen. Ons leven dient in evenwicht te zijn.

Om gezond te blijven, moeten we gezond en gevarieerd eten. Zo is het ook met een gezond geestelijk leven. Al onze behoeften moeten er een plaatsje in krijgen: Onze behoefte aan vriendschappen, werk, liefde, gezin, ontspanning, tijd voor jezelf en tijd met God.

Als volwassenen weten wij maar al te goed hoe lastig het kan zijn om al deze elementen in harmonie met elkaar te brengen. Voor jongeren is dit echter nog veel moeilijker. Tiensers worden overspoeld met gevoelens en emoties waar zij nog geen raad mee weten. Hun lichaam verandert, vriendschappen veranderen, relaties tussen ouders en kind veranderen, jongens en meisjes gaan elkaar opeens met andere ogen bekijken, gevoelens van grote blijdschap worden afgewisseld met gevoelens van wanhoop en machteloosheid.

Soms lijkt het wel alsof tiensers, zodra zij in de pubertijd komen, alles vergeten wat belangrijk en waardevol voor hen was. Het enige dat nog telt is wat 'de groep' belangrijk vindt. Wie het doet is veel belangrijker dan wat hij/zij doet.

Evenwicht gaat niet in de eerste plaats om het streven naar een perfecte staat van harmonie. Het gaat eerder om het maken van een aantal duidelijke keuzes in ons leven. Wij moeten bepalen wat belangrijk voor ons is — ons doel bepalen. Dit doel bepaalt vervolgens hoe wij ons verdere leven inrichten en waar wij onze tijd en energie in steken.

In de Bijbel vinden wij een aantal belangrijke richtlijnen die ons kunnen helpen bij het bepalen van ons doel. Hierin vinden we niet alleen wat we moeten doen, maar ook waarom en hoe we dit moeten doen.

Dat neemt niet weg dat het af en toe lastig zal zijn om ons doel voor ogen te blijven houden en voor het goede te kiezen. Daarom moeten we alert blijven bij het maken van keuzes in ons leven van alledag.

C. Wat is het doel van deze les?

Na afloop van deze les zijn de tieners in staat om:

1. het belang in te zien om elke dag een positieve levenshouding aan te nemen.
2. zelf manieren te ontwikkelen om voor het goede te kiezen;
3. alleen op Gods kracht te vertrouwen bij het maken van de juiste keuzes.

D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de rubriek *Start* •

Activiteit A: plakband, lijst van vragen die bij de activiteit horen.

Activiteit B: plakband, 12 bakjes of schaalpjes, 12 papieren bakjes (bijv. voor kleine cakejes), bonen (gedroogde), een papieren bordje voor iedereen.

Voor de rubriek *Dwarsverbanden* •

Bijbels, kopieën van het werkblad van deze week, papier, pennen.

Voor de rubriek *Toepassen* •

Kopieën van de bijlage op **bladz. ....**

2. OVERBRUGGEN

A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (zie werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid hun tekst uit het hoofd op te zeggen;
2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;
3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte "Waar gaat 'Een goed evenwicht' over?" uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending
- >> Nieuws van andere projecten.

3. START

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start*, *Dwarsverbanden*, *Toepassen* en *Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *Start* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de

twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *Dwarsverbanden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *Toepassen* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief samenwerken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

A. Startactiviteit

Stap 1 • Vertel: Vorige week hebben wij gesproken over het maken van de juiste keuzes. Ook hebben we gekeken naar elementen die van invloed zijn op de keuzes die wij maken. Deze week zullen we ons richten op de manier waarop wij al die keuzes met elkaar in evenwicht kunnen brengen.

Stap 2 • Plak een groot stuk tape (plakband of iets anders. Ongeveer 5 meter lang) op de grond zodat er het idee van een meetlat ontstaat. Verdeel de groep in twee kleinere groepen en zet iedere groep aan één van de uiteinden van de meetlat. Markeer het midden met een stuk tape. Plak dit loodrecht op het grote stuk tape, zodat het idee van een wijzer ontstaat.

Vertel de groep dat u hen straks een aantal vragen zal stellen. Afhankelijk van hun antwoord, moeten zij een aantal stappen naar het midden dan wel naar de buitenkant doen.

Stap 3 • Vraag:

- Doe twee stappen naar achter als je deze week meer TV hebt gekeken dan gesport.
- Doe één stap naar voren als je deze week meer water dan frisdrank hebt gedronken. Zo niet, doe dan één stap naar achteren.
- Doe drie stappen naar achteren als je deze week meer snacks dan groenten hebt gegeten.
- Doe twee stappen naar voren als je deze week ten minste acht uur per nacht hebt geslapen. Zo niet, doe dan twee stappen naar achteren.
- Doe één stap naar voren als je deze week geen oneerlijke beslissingen hebt genomen.
- Doe twee stappen naar voren als je deze week minimaal vijf keer in de Bijbel hebt gelezen.
- Doe één stap naar voren als je deze week iemand hebt geholpen. Zo niet, doe dan één stap naar achteren.
- Heb je deze week minimaal twee keer per dag gebeden? Zo ja, doe dan drie stappen naar het midden. Zo niet, doe dan drie stappen naar achteren.
- Als je deze week met je vrienden net zoveel over God hebt gesproken als over andere onderwerpen mag je één stap naar voren doen. Zo niet, doe dan één stap naar achteren.

Laat iedereen zijn eindpositie bepalen. Hoe ver staan ze van het midden?

Napraten • Vraag: Waar sta je? Had je deze eindstand verwacht? Hoe voelt het om op deze manier op een weegschaal te staan? Hoe was het om iets toe te geven waardoor je verder van het middelpunt raakte?

Kan je deze oefening vergelijken met het evenwicht dat je in het dagelijks leven probeert te bereiken? Leg eens uit. Kan je voorbeelden noemen van dingen die jou 'uit balans' halen?

B. Alternatieve startactiviteit

Stap 1 • Plak op de vloer een aantal stukken tape van ongeveer 2½ meter. (Zo mogelijk één stuk tape voor elke drie of vier personen.) Zet 12 schaaltes in het midden van de ruimte. Op elk schaalte staat één van de woorden uit het CELEBRATION-anagram. In de schaaltes

doet u een aantal bonen (gedroogd. Knickers kan eventueel ook) en een papieren cakebakje. Tot slot heeft u voor een aantal papieren bordjes nodig (één per persoon).

Stap 2 • De afdeling Gezondheid van de Generale Conferentie heeft 12 verschillende gebieden gedefinieerd die ons kunnen helpen een evenwichtiger leven te leiden. Ze hebben daar een anagram voor verzonnen zodat je het beter kan onthouden: 'CELEBRATIONS'. Elke letter staat daarbij voor een bepaald gebied.

C = Choises (keuzes)

E = Exercise (beweging)

L = Liquids (drinken)

E = Environment (omgeving, milieu)

B = Belief (geloof)

R = Rest (ontspanning)

A = Air (frisse lucht)

T = Temperance (matigheid)

I = Integrity (betrouwbaarheid)

O = Optimism (optimisme)

N = Nutrition (voeding)

S = Social Support (steun, vriendschappen)

Je ziet in het midden 12 schaaltes staan, elk gelabeld met één van bovenstaande woorden. Pak nu allemaal een aantal boontjes uit de schaaltes en leg die op je bord.

Stap 3 • Verdeel de groep in groepjes van drie of vier personen (afhankelijk van de grootte van de groep en het aantal stukken tape dat u op de vloer heeft geplakt.)

Geef vervolgens de opdracht dat de eerste van ieder groepje het papieren bordje met de bonen op z'n hoofd moet zetten. Daarna moet hij zijn ogen sluiten en vijf keer in het rond draaien. Nadat hij z'n ogen heeft geopend, moet hij over het tape lopen met het bord op z'n hoofd, zonder hierbij de boontjes (of knickers) te laten vallen. Daarna zijn de anderen aan de beurt.

Napraten • Vraag: Hoe is het gegaan? Was het makkelijk om je evenwicht te bewaren zonder de bonen te laten vallen?

Kan je deze oefening vergelijken met het zoeken naar evenwicht in je dagelijks leven? Zijn er dingen die jou 'uit balans' brengen?

C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Toen je nog klein was, heb je vast wel eens op een stoeprandje of op een muurtje gelopen en je armen gespreid om je evenwicht niet te verliezen. Zelfs kleine kinderen snappen dat je aan beide kanten evenveel gewicht moet hebben om in evenwicht te blijven. Je hebt vast ook gemerkt dat je heel makkelijk je evenwicht kon verliezen. Door je armen te bewegen en tegenwicht te geven, kon je vaak nog net voorkomen dat je van het muurtje zou vallen.

Door jezelf zo te corrigeren, kon je weer het juiste evenwicht vinden.

Iedereen weet hoe de zwaartekracht werkt. Zwaartekracht is die geheimzinnige kracht die ons met beide benen op de grond houdt en ervoor zorgt dat wij niet zomaar de lucht in vliegen. Ook al weet je misschien niet precies hoe de wet van de zwaartekracht is geformuleerd, weet je wel hoe het werkt. Maar wat wordt bedoeld met het zwaartepunt? En wat heeft dat te maken met je evenwicht bewaren?

Met het zwaartepunt wordt bedoeld dat iets in evenwicht is wanneer er aan beide kanten van het voorwerp evenveel gewicht is. Als jij over een muurtje loopt, betekent dat dat het zwaartepunt zich precies op de plek bevindt waar jij je voeten plaatst.

Napraten • Vraag: Op welke manier kan jij dit verhaal over evenwicht in je eigen leven toepassen? Welke dingen probeer jij in je leven met elkaar in evenwicht te brengen? Waar

zou ons zwaartepunt zich moeten bevinden? Op welke manier zou het jou helpen betere keuzes te maken, wanneer je je beter bewust zou zijn van dit zwaartepunt?

4. DWARSVERBANDEN

A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel in uw eigen woorden:

De Bijbel stelt ons voor een duidelijke keuze: Je kan kiezen voor God en het goede, of je kiest voor het kwaad. Een tussenweg bestaat er niet. Je zou dus kunnen stellen dat ons zwaartepunt het resultaat is van deze keuze. Wanneer je eenmaal de beslissing hebt genomen om het goede als basis van je leven te nemen, is dat ons zwaartepunt — het punt waar je in evenwicht bent. Het is dan ook logisch dat alle verdere beslissingen die je neemt, dat evenwicht niet verstoren!

De Bijbel vertelt ons dat er een strijd is tussen het goede en het kwade. Beide krachten trekken aan ons. God heeft ons een vrije wil gegeven zodat wij zelf kunnen bepalen welke kant wij in ons leven het zwaarst willen laten wegen. In ons dagelijks leven kan je door jouw keuzes laten zien, aan welke kant je staat.

Vraag: Wat laat jouw dagelijks leven zien? Kan je in jouw dagelijks leven zien waar jouw zwaartepunt ligt? Zou het er anders uitzien wanneer je bij elke beslissing die je nam, stil zou staan bij het “evenwichtsvraagstuk”?

B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand het verhaal van het sabbatgedeelte voor te lezen of het in eigen woorden te vertellen.

Vraag: Evenwicht, wijzers van een weegschaal, touwen, ... Wat is volgens jou het verband tussen al deze voorwerpen en het onderwerp van deze week? (Wij worden door veel dingen in allerlei verschillende richtingen getrokken. Het is niet altijd eenvoudig om het zwaartepunt te vinden. Het kan soms best lastig zijn om in evenwicht te blijven bij alle beslissingen die je neemt.) **Lukt het jou om de dingen die je leuk vindt om te doen in evenwicht te brengen met de opdracht die God jou heeft gegeven? Aan welke dingen spendeer je de meeste tijd? Geven deze keuzes ook een goed beeld van het zwaartepunt in jouw leven?**

C. Verbanden leggen met het dagelijks leven

Schets het volgende scenario:

Vertel: Het leven is voor jongeren niet altijd even makkelijk. Elke dag weer moet je een aantal beslissingen nemen. Die beslissingen laten zien welke kant jij hebt gekozen. Maar het kan soms ook verleidelijk zijn om gewoon hetzelfde te kiezen als de rest van jouw vrienden.

Vertel: Maak tweetallen en stel samen een lijstje op van drie dingen waarvan jullie denken dat jongeren hiermee moeite hebben om in evenwicht te brengen. (Geef iedereen een paar minuten de tijd om een lijstje op te stellen.)

Lees met elkaar de volgende Bijbelteksten: **Filippenzen 4:13; 1 Korintiërs 1:30; Romeinen 8:37; Jesaja 26:3; Jeremia 29:11; Psalmen 27:1; Daniël 11:32.**

Vraag: Wie of wat kan jou helpen om jouw evenwicht te bewaren? Wat doet het jou als je weet dat je op deze kracht mag vertrouwen die jou helpt om je evenwicht te bewaren?

Vraag: God heeft ons verteld dat Hij naar de wereld is gekomen, zodat wij “in overvloed kunnen leven.” Maar van deze overvloed kunnen wij alleen profiteren als ons leven in evenwicht is en ons zwaartepunt bij God ligt. Gods liefde voor ons gaat zelfs zo ver, dat Hij ons een vrije wil heeft gegeven zodat wij zelf voor Hem kunnen kiezen. Het woord is dus aan ons. Wat doe jij? Blijf je in evenwicht of niet?

5. TOEPASSEN

A. Toepassingsactiviteit

Vertel: In het dagelijks leven zijn er veel dingen die ons uit ons evenwicht kunnen brengen. Laten we een aantal van deze dingen eens nader bekijken.

Verdeel de groep in groepjes van drie of vier personen en geef iedereen een kopie van de bijlage “Dingen die mij uit m'n evenwicht halen” (**zie bladz.** .) Geef ieder groepje de opdracht om met minstens drie antwoorden per vraag te komen.

Napraten • Vraag: Wat vinden jullie van de lijst die jullie net hebben opgesteld? Ken je verhalen uit de Bijbel over mensen die hun evenwicht dreigden te verliezen? Ken je ook verhalen uit de Bijbel over mensen die hun evenwicht behielden? Waar zat het verschil in?

B. Toepassingsvragen

1. Is het bewaren van je evenwicht voor jou een belangrijke zaak?
2. Welke ideeën geeft de Bijbel die ons zouden kunnen helpen om ons evenwicht te bewaren?
3. Ken jij iemand in jouw omgeving die een evenwichtige indruk maakt?
4. Hoe zou jij ook een evenwichtig persoon kunnen worden? Wat zou jij moeten doen (of laten!) om dat te bereiken?

6. AFSLUITEN

Samenvatting

Vat de volgende tekst in uw eigen woorden samen.

Evenwicht, het gevoel in balans te zijn, is een belangrijk zintuig. Het stelt ons bijvoorbeeld in staat om te lopen zonder dat we omvallen. Ons evenwicht wordt bepaald door een kleine hoeveelheid vloeistof in een buisje dat net achter het oor zit. Wanneer deze vloeistof niet de goede hoeveelheid heeft, kan je je duizelig voelen. Het kan ook misselijkheid veroorzaken, denk maar eens aan zeeziekte!

Net zoals wij lichamelijk in evenwicht moeten zijn, zo moeten we ook in geestelijk opzicht in evenwicht zijn. Je zou zelfs kunnen zeggen dat ons geestelijk evenwicht afhankelijk is van de hoeveelheid vloeistof in onze geest. In **Johannes 4:10** lezen we dat Jezus ons levend water kan geven. Wat een geweldige kans om ons geestelijk leven weer in evenwicht te brengen!

Bijlage 1

Behorend bij **Activiteit 4C**

Dingen die mij uit m'n evenwicht kunnen halen

Smoesjes om niet gezond te hoeven eten.	1
	2
	3
Redenen waarom ik niet genoeg sport	1
	2
	3
Redenen waarom ik geen acht glazen water per dag drink.	1
	2
	3
Smoesjes om geen rekening met het milieu te houden.	1
	2
	3
Redenen waarom ik geen acht uur per nacht hoef te slapen.	1
	2
	3
Smoesjes om voor een slappe en negatieve houding te kiezen in plaats van een positieve houding aan te nemen.	1
	2
	3
Redenen waarom ik niet altijd eerlijk ben.	1
	2
	3
Redenen waarom ik niet genoeg tijd aan God besteed.	1
	2
	3

12 MEDIA EN AMUSEMENT, DEEL 1

WAT BINNENKOMT, BLIJFT BINNEN.

---

1. VOORBEREIDING

A. De Bijbel

Deuteronomium 23:15 •

'Het kampterrein moet rein gehouden worden. Want de Heer, je God, doet zijn ronde door het kamp om je te beschermen en de vijanden aan je uit te leveren. Laat Hem niets onder ogen komen wat onbetamelijk is. Anders keert Hij jullie de rug toe.'

Job 8:6 •

'... als je zo onschuldig en oprecht bent, zal Hij voor je opkomen en je geven wat je toekomt.'

Job 14:4 •

'Wat onrein is kan niemand louteren, niemand!'

Habakuk 1:13 •

'Heer, U, juist U, die geen kwaad kunt verdragen, geen onrecht kunt aanzien, waarom blijft U toekijken als zij geweld gebruiken? Waarom zwijgt U als zij volken opslokken, volken rechtvaardiger dan zij?'

Matteüs 5:8 •

'Gelukkig zij die een zuiver hart hebben: zij zullen God zien.'

Filippenzen 2:15 •

'Zorg ervoor dat u onberispelijk en onkreukbaar bent. Wees smetteloos als kinderen van God. U moet als sterren aan de hemel schitteren te midden van verdorven en ontaarde mensen.'

2 Timoteüs 2:22 •

'Ga de onstuimige verlangens uit de weg die jonge mensen eigen zijn, en streef naar rechtvaardigheid, trouw, liefde en vrede, samen met allen die oprecht de hulp van de Heer inroepen.'

Jakobus 3:17 •

'Maar de wijsheid die van boven komt, is vóór alles zuiver, maar ook vredelievend, vriendelijk en redelijk. Ze is vol medelijden en rijk aan goede vruchten, onpartijdig en oprecht.'

1 Korintiërs 10:23 •

'Alles mag, zegt u. Zeker, maar niet alles leidt tot iets goeds. Alles mag. Ja, maar niet alles bouwt op.'

Jakobus 1:15 •

'De begeerte nu waaraan wordt toegegeven, brengt zonde voort, en als de zonde volgroeit is, baart ze de dood.'

(Kijk voor aanvullend materiaal ook in de studiegids)

B. Waar gaat “Media en amusement, deel 1” over?

De jongerencultuur van vandaag is doorspekt met beelden van geweld, seks, onverdraagzaamheid en agressie. Recent onderzoek in de VS naar kijkgedrag van jongeren op televisie en Internet geeft de volgende resultaten;

- Een jongere heeft op 18-jarige leeftijd gemiddeld 16.000 nagespeelde moorden en 200.000 (nagespeelde) gewelddaden gezien.
- De gemiddelde jongere in de VS kijkt 25 uur per week tv en besteedt gemiddeld 7 uur per week aan het spelen van computerspelletjes.³

Wat kunnen wij als christelijke gemeenschap, daar tegenoverstellen? Wij zullen proactief moeten reageren en moeten begrijpen wat jongeren ter beschikking staat en welke alternatieven wij hen kunnen aanbieden. Daarnaast zullen wij hen moeten leren hoe zij in dit grote aanbod de juiste keuzes kunnen maken. “Daar mag je niet naar kijken”, volstaat niet meer. Wij zullen hen moeten begeleiden en hen manieren moeten aanreiken waarop zij een keuze kunnen maken tussen goed en slecht media-aanbod (Zie ook 1 Korintiërs 10:23). De les van deze week richt zich op wat de media in werkelijkheid zijn; een geldverslindende industrie waarin het individu niet belangrijk is.

In de les zal tevens aandacht besteed worden aan het begrip “inzicht verkrijgen” en zullen we kijken naar vormen van media die wel in overeenstemming kunnen zijn met een christelijke levenshouding.

C. Wat is het doel van deze les?

Na afloop van deze les zijn de tieners in staat om:

1. de achterliggende gedachten van de mediamakers te snappen;
2. het begrip ‘onderscheidend vermogen’ in eigen woorden te omschrijven;
3. eigen richtlijnen op te stellen waarmee zij keuzes kunnen maken ten aanzien van de media.

D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de rubriek *Start* •

Activiteit A: Regisseursstoel, papier, pennen, kleine prijsjes voor de winnaars, whiteboard of flip-over, viltstiften.

Activiteit B: Flip-over, papier, pennen.

Voor de rubriek *Dwarsverbanden* •

Top-tien lijstjes, Bijbels, kopieën van het werkblad van deze week.

Voor de rubriek *Toepassen* •

TV-gidsen (één exemplaar voor ieder groepje van drie jongeren).

2. OVERBRUGGEN

A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

- 1 te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (zie werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid hun tekst uit het hoofd op te zeggen;

---

³ Bron: National Institute on Media and the Family, 1998.

2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;
3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte “Waar gaat ‘Media en amusement, deel 1’ over?” uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending
- >> Nieuws van andere projecten.

3. START

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start*, *Dwarsverbanden*, *Toepassen* en *Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *Start* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *Dwarsverbanden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *Toepassen* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief samenwerken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

A. Startactiviteit

Stap 1 • Zet een regisseursstoel in het midden van de ruimte. Verdeel de groep in kleinere groepjes van drie of vier personen.

Stap 2 • Geef ieder groepje maximaal tien minuten de tijd om met een idee voor een TV-programma of film te komen. Laat hen het idee zo gedetailleerd mogelijk presenteren. Vertel hen dat hun idee beoordeeld zal worden op drie categorieën. In hun presentatie moeten ze rekening houden met wie de hoofdrol gaat spelen, wat voor soort productie het gaat worden, voor welke doelgroep hun film/programma bedoeld is en welke kijkwijzer het programma meekrijgt.⁴

Stap 3 • Laat ieder groepje zijn idee presenteren, terwijl u als een jury in de regisseursstoel zit. Er zijn prijzen te verdienen in de volgende categorieën:

1. het idee met de meeste kans van slagen (d.w.z. het idee waar de meeste mensen op af zullen komen en waar de producenten dus het meeste geld aan zullen verdienen);
2. het origineelste en meest creatieve idee;
3. het idee dat God het meeste zou kunnen waarderen.

Napraten • Vraag: Hoe was het om een keer in de schoenen van de film- en televisie-industrie te staan? Was het anders nu je moest bedenken hoe je jouw idee het beste kon verkopen — om iets te maken dat veel mensen leuk zouden vinden? Wat zouden veel men-

⁴ Kijk hiervoor ook op www.kijkwijzer.nl

sen leuk vinden om te zien? Welk idee denk je dat hier in onze groep het beste aan zou slaan?

Wijs er in de nabespreking op dat wanneer film- of televisieproducenten iets willen maken dat zal aanslaan bij een grote groep mensen, dit waarschijnlijk geen moreel kwalitatief hoogstaande productie zal worden. Deze producenten gaan er niet vanuit dat de mensen die naar hun programma's kijken deze programma's selecteren op basis van wat goed of slecht voor hen zal zijn.

B. Alternatieve startactiviteit

Stap 1 • Schrijf op de flip-over of het whiteboard de cijfers 1 t/m 10. Maak eventueel meerdere lijsten, bijvoorbeeld voor muziek, films en televisieprogramma's.

Stap 2 • Vraag eventueel iemand om de titels voor de top-10 te noteren.

Stap 3 • Vraag iedereen een lijstje op te stellen met zijn/haar favoriete top-10 programma's / films / popgroepen / internetsites, enz. Let op hoeveel christelijke items worden genoemd. Vraag vervolgens iedereen een top-10 te maken van zijn/haar favoriete Bijbelverzen, zonder hierbij in hun Bijbel te kijken. Lees de genoemde teksten voor.

Napraten • Vraag: Was het makkelijk of moeilijk om een top-10 van je favoriete programma's/ enz. op te stellen? Waarom?

Was het ook zo makkelijk om een top-10 op te stellen van je favoriete Bijbelverzen? Waarom beschouwen wij de Bijbel niet als amusement? Waaraan zou een programma moeten voldoen dat tegelijkertijd goed voor je is, en ook nog leuk?

C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

Een Amerikaans televisiestation heeft een serie programma's uitgezonden waarin iedereen auditie kon doen om de nieuwste superstar te worden. Niets bijzonders zou je zo denken. Echter, de makers hadden deze keer besloten om niet te beste, maar de slechtste zangers en zangeressen te selecteren, met als enig doel om hen voor gek te laten staan. De deelnemers moesten het hele auditieproces doorlopen, zij kregen een complete *make-over*, werden mee naar Hollywood genomen en als klapper op de vuurpijl was er een grote live-show ten overstaan van duizenden mensen georganiseerd. Tijdens deze finale (die ook nog eens in heel Amerika werd uitgezonden), kwam uiteindelijk de aap uit de mouw, en werd de deelnemers verteld dat zij nooit een superster zouden worden. De deelnemers konden hun oren niet geloven. Ze voelden zich ontzettend voor schut gezet. De teleurstelling en walging waren van hun gezichten te lezen. Deze show was een groot succes in de VS.

Napraten • Vraag: Wat zouden wij als christenen van deze vorm van amusement moeten vinden? Is dit leuk? (Grappig doen ten koste van anderen is niet goed, zeker niet als het op zo'n grote schaal gebeurt.) Wat zou jij tegen de deelnemers aan zo'n programma zeggen? Kan je als vertegenwoordiger van Gods koninkrijk eigenlijk wel naar dit soort programma's kijken? Het eenvoudigste om te doen zou zijn om de tv uit te zetten, maar is dat eigenlijk wel genoeg? Zou je als christen kunnen werken bij de TV? Wat zou het effect daarvan kunnen zijn?

4. DWARSVERBANDEN

A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel in uw eigen woorden:

Als wij werkelijk vertegenwoordigers van Gods koninkrijk willen zijn, zullen wij onze geest moeten voeden met dingen die ons dichterbij God kunnen brengen.

Je kan het vergelijken met een gezin dat naar een ander land verhuist waar een andere taal wordt gesproken. De gezinsleden die het meest met hun nieuwe burens omgaan, zullen de nieuwe taal snel oppikken. Terwijl de gezinsleden die in hun nieuwe huis blijven, weinig met anderen omgaan en onderling hun eigen taal blijven spreken, zullen veel meer moeite hebben om de nieuwe taal te leren.

Wij wonen op deze wereld, die van nature de taal van het kwaad spreekt. Wanneer wij ervoor kiezen om een inwoner te worden van Gods koninkrijk, zullen wij dus de taal van het koninkrijk moeten spreken. We zullen deze taal moeten oefenen, net zolang totdat het onze "moedertaal" is geworden.

Vraag: Je kunt er niet omheen; overal worden wij omringd door TV, films, muziek en Internet. Maar zou je 's avonds ook wat anders kunnen doen dan alleen maar onderuitgezakt voor de TV hangen? Zou je ook iets anders leuks kunnen bedenken? Ben je steeds afhankelijk van anderen om je te vermaken of kan je dat ook zelf?

B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand het verhaal van het sabbatgedeelte voor te lezen of het in eigen woorden te vertellen.

Zorg dat u voldoende TV-gidsen heeft (een exemplaar voor ieder groepje van drie of vier personen). Laat de groepjes een lijst maken van de televisieprogramma's die zij in de komende week willen zien. Tel vervolgens de uren bij elkaar op die de hele groep zal besteden aan televisiekijken. Jullie zullen versteld staan van het totaal!

Vraag hen vervolgens hoeveel tijd zij van plan zijn om te besteden aan een gesprek met hun ouders (waarschijnlijk niet!), huiswerk maken, Bijbelstudie, sporten, enz.

Deze oefening laat zien hoe reëel de cijfers zijn die op het werkblad worden genoemd. Het lijkt erop alsof iedereen geobsedeerd is door wat de televisie ons te vertellen heeft!

C. Verbanden leggen met het dagelijks leven

Schets het volgende scenario:

Jouw vrienden willen een film huren. Het enige punt is alleen dat het een film is, waarvan jij al enige tijd geleden besloten hebt dat je die absoluut niet wilt zien. Ondanks dat de film veel lovende recensies heeft gekregen, ben jij er niet zo zeker van of de film werkelijk de moeite waard is. Er schijnt veel geweld in voor te komen.

Vraag: Wat doe jij? Ga je weg? Of blijf je en zeg je dat je liever een andere film wilt zien? Zijn jouw vrienden "slecht" alleen omdat zij een "slechte" film kijken en dus niet zo nadenken bij alles wat zij zien zoals jij dat doet?

Vertel: De kans is groot dat jij ook een keer iets dergelijks zal meemaken. Hoe ga jij hiermee om? Wat kunnen de gevolgen hiervan zijn? Hoe weet je zeker dat je de juiste keuzes maakt?

5. TOEPASSEN

A. Toepassingsactiviteit

Verdeel de groep in vier kleinere groepen en geef elke groep één van de onderstaande teksten.

1. **Matteüs 5:27-29**
2. **1 Johannes 2:15-17**
3. **Jakobus 1:15**
4. **Efeziërs 4:29 – 5:16**

Laat iedere groep in één of twee minuten vertellen wat deze tekst volgens hen zegt over hetgeen zij op TV zien. U zult verbaasd staan over de verbanden tussen deze teksten en ons kijkgedrag. Probeer de jongeren het verschil te laten zien tussen de bijbelse manier van denken en de wereldse manier van denken. De oefening van het vrijdaggedeelte van het werkblad gaat hier verder op in. Gebruik deze ideeën ook bij deze oefening. Hierdoor zullen jongeren een begin maken om kritisch na te denken bij hetgeen zij op TV willen zien.

(U kunt eventueel besluiten om de oefening van het vrijdaggedeelte van het werkblad als een groepsgewijze oefening tegelijkertijd met deze oefening te doen. Zij die dat willen, kunnen de oefening dan op een later tijdstip voor zichzelf invullen.)

B. Toepassingsvragen

1. Op welke manier beïnvloedt de TV jouw kijk op de werkelijkheid?
2. Wie zijn jouw favoriete personen op TV? Kan je uitleggen waarom je hen zo leuk/goed/grappig/mooi, enz. vindt?
3. Zijn er ook personen in de Bijbel die een veel beter voorbeeld voor jou zouden kunnen zijn?
4. Hoe kan je in deze maatschappij leven zonder overspoeld te worden met beelden, muziek en films die niet passen in een christelijke levensstijl?
5. Hoe bepaal jij of iets geschikt is om naar te kijken of niet? Heb je daar bepaalde regels voor? Of kijk je gewoon naar wat anderen (vrienden, vriendinnen, ouders) ook kijken?
6. Zijn er bepaald programma's of films waar je absoluut niet naar kijkt?
7. Wat zou je kunnen helpen om een goede keuze te maken ten aanzien van wat je kijkt?
8. Heb je ooit wel eens een christelijke film gezien die je echt mooi vond?
9. Luister je naar christelijke muziek?
10. Wat maakt jou, als vertegenwoordiger van Gods koninkrijk, anders dan al die anderen die naar de TV kijken?

6. AFSLUITEN

Samenvatting

Deze gedachten zijn in de eerste instantie voor u als gespreksleider. Deel met de groep uw gedachten en uw ideeën.

De invloed van de TV en de media is niet meer weg te denken uit ons leven. De media is er nu eenmaal, of we dat willen of niet. Het is onze taak als gespreksleiders om jongeren te ondersteunen bij het maken van een bewuste keuze ten aanzien van de programma's en de films die zij zien.

Dit is een proces dat meer behelst dan alleen het zien van goede programma's. Het gaat ook om de relatie met God. Hoe beter zij zullen begrijpen wat God met hen van plan is, des te makkelijker zullen zij hun keuze kunnen bepalen ten aanzien van de media. Daarom is het ook belangrijk dat wij hen steeds weer wijzen op hetgeen Jezus voor hen kan betekenen. Wanneer zij in staat zijn om zijn voorbeeld te volgen, zult u zien dat het hun harten en hun geest zal veranderen.

13. MEDIA EN AMUSEMENT, DEEL 2

HEB JIJ EEN GOEDE FILTER?

---

1. VOORBEREIDING

A. De Bijbel

1 Tessalonicenzen 5:21 •

'Onderzoek alles op zijn waarde en houd vast wat goed is.'

Lucas 12:57 •

'Waarom maakt u voor uzelf niet uit wat juist is?'

Hosea 4:6 •

'Mijn volk komt om want het heeft geen vertrouwen in Mij.

Jullie gaven het vertrouwen in Mij op en daarom geef Ik jullie op, je zult niet langer mijn priesters zijn.

Omdat je de wet van je God vergeten hebt, zal ook Ik jullie kinderen vergeten.'

2 Korintiërs 10:7 •

'Zie de feiten onder ogen. Als iemand er zo van overtuigd is dat hij Christus toebehoort, laat hij dan ook bedenken, dat wij Christus evengoed toebehoren als hij.'

Filippenzen 1:9-11 •

'Ik vraag in mijn gebed, dat uw liefde steeds groter wordt en gepaard mag gaan met kennis en volledig inzicht, zodat u kunt beoordelen waar het op aankomt. Dan zult u op de dag van Christus zuiver en onberispelijk zijn, en rijk aan vruchten van de gerechtigheid, die u dankt aan Jezus Christus, tot lof en eer van God.'

Matteüs 13:14-16 •

'Zo gaat in hen de profetie van Jesaja in vervulling:

“Luister zo goed als u kunt, verstaan zult u niet.

Kijk zo scherp als u wilt, zien zult u niet.

Want het hart van dit volk is ontoegankelijk, ze hebben hun oren toegestopt en hun ogen dichtgeknepen.

Want anders zouden ze zien met hun ogen en horen met hun oren, ze zouden inzicht verkrijgen, tot inkeer komen en door mij worden genezen.”

Maar jullie zijn gelukkig te prijzen met ogen die zien en oren die horen.'

1 Korintiërs 10:23 •

'Alles mag, zegt u. Zeker, maar niet alles leidt tot iets goeds. Alles mag. Ja, maar niet alles bouwt op.'

(Kijk voor aanvullend materiaal ook in de studiegids)

B. Waar gaat “Media en amusement, deel 2” over?

De les van deze week is een vervolg op de les van vorige week. Deze week zullen we zien of wij, ondanks het feit dat wij overspoeld worden door de media, toch nog steeds een onderscheid kunnen blijven maken tussen goede en slechte invloeden.

“Christenen worden opgeroepen om ‘in’ de wereld te staan, maar niet ‘van’ de wereld te zijn. (Zie ook Johannes 17:14-18.) In onze huidige samenleving zijn de media steeds nadrukkelijker aanwezig. Wij zouden daar boven moeten staan en ons steeds weer af moeten vragen in hoeverre de beelden die vanuit de media tot ons komen, in overeenstemming zijn met de ideeën en normen van het evangelie.”⁵

Ook jongeren ontkomen niet aan de invloed van de media. Zij bevinden zich niet op een onbewoond eiland, maar staan juist midden in de samenleving waarin zij een belangrijke doelgroep vormen. Hoe om te gaan met de media is dus een belangrijk onderwerp. Deze les wil jongeren een steuntje in de rug geven en jongeren manieren aanreiken waarmee zij een gezonde beslissing kunnen nemen ten aanzien van hetgeen zij willen zien, horen en ervaren.

C. Wat is het doel van deze les?

Na afloop van deze les zijn de tieners in staat om:

1. in te zien dat er vanuit de media zowel goede als slechte dingen op hen afkomen;
2. zich niet te laten misleiden door de prachtige buitenkant, maar zich bewust te zijn waar het in de media werkelijk om gaat;
3. zelf een bewuste keuze te maken ten aanzien van hetgeen zij willen zien en horen.

D. Wat heeft u nodig aan materiaal?

Voor de rubriek *Start* •

Activiteit A: 5 grote vellen papier (A3 formaat), papier, pennen.

Activiteit B: een aantal communicatiemiddelen, bijvoorbeeld: een cassetterecorder, een cassette, een videorecorder, papier, pennen, kleurpotloden, tafels, stoelen, kleine prijsjes voor de winnaars.

Voor de rubriek *Dwarsverbanden* •

Bijbels, kopieën van het werkblad van deze week.

Voor de rubriek *Toepassen* •

Papier en pennen of potloden.

2. OVERBRUGGEN

A. De afgelopen week

Geef de groep ca. 10 minuten de tijd om:

1. te vertellen welke tekst zij uit het woensdaggedeelte (zie werkblad) hebben gekozen als *Tekst van de Week*. Geef hen de gelegenheid hun tekst uit het hoofd op te zeggen;
2. hun eigen stelling bekend te maken, (zie hiervoor werkblad gedeelte van maandag). Vergeet niet de groep te wijzen op de citaten die wellicht uit andere (niet christelijke) bronnen afkomstig zijn. Dit soort citaten komt echter niet in alle lessen voor;
3. de antwoorden te bespreken die zij bij het gedeelte van zondag hebben gegeven. Bespreek de verschillende antwoorden in de groep en sluit af met de ideeën uit het gedeelte “Waar gaat ‘Media en amusement, deel 2’ over?” uit de handleiding.

Als u een grote groep hebt, maak dan verschillende kleinere groepjes, eventueel onder leiding van een andere volwassene.

---

⁵ John McDonnell “Christian Discernment in a Mass-Media Culture”, www.medialit.org.

B. Alternatieve onderdelen

- >> Zangdienst
- >> Zending
- >> Nieuws van andere projecten.

3. START

Opmerking vooraf. Stel vooraf uw eigen programma samen uit de verschillende mogelijkheden die worden geboden in de rubrieken: — *Start*, *Dwarsverbanden*, *Toepassen* en *Afsluiten*. U kunt onmogelijk alles gebruiken. In de rubriek *Start* vindt u meestal 3 keuze mogelijkheden: 2 activiteiten en 1 illustratie. Kies in ieder geval een van de twee activiteiten en gebruik de illustratie als u denkt dat deze bijdraagt aan het geheel. Ook in de rubriek *Dwarsverbanden* wordt u een keuze voorgelegd. U kunt onmogelijk alle drie de suggesties uitvoeren binnen de tijd die beschikbaar is. De rubriek *Toepassen* bevat een activiteit en een serie vragen. Beide zijn bedoeld om de stof te verwerken en eigen te maken.

Het is van belang de groep actief bij de stof te betrekken. Daarom zijn de verschillende activiteiten bedacht. Actief samenwerken schept een onderlinge band en respect voor elkaar.

Aarzel niet om de aandacht weer op de les van deze week te vestigen, als de discussie te ver mocht afdwalen.

A. Startactiviteit

Stap 1 • Schijf op grote vellen papier (bij voorkeur A3 formaat of groter) de volgende stellingen op en hang deze op een plek waar ze voor iedereen zichtbaar zijn.

1. Alle mediaboodschappen zijn bedacht met een specifiek doel.
2. Alle boodschappen zijn geschreven in een specifieke taal.
3. Een boodschap kan door verschillende mensen verschillend begrepen worden.
4. Een boodschap verpakt de ideeën en doelen van de makers.
5. Iedere boodschap heeft tot doel om invloed uit te oefenen.

Bespreek bovenstaande stellingen met de groep.

Wijs de groep op het feit dat er in de media vrijwel niets is dat zomaar, spontaan en zonder bijbedoelingen gebeurt. Zelfs de interviews die op straat met toevallige voorbijgangers worden gehouden, zijn niet zomaar "toevallig". Ze zijn vaak ingestudeerd of zodanig gemonteerd dat ze precies de boodschap uitstralen die de makers op het oog hebben. Over de teksten wordt zorgvuldig nagedacht, zoals jullie dat ook doen wanneer je een presentatie voor de klas moet houden of wanneer je een verslag schrijft. De makers van televisie/film of radio willen ons iets duidelijk maken, en dat willen ze niet zomaar omdat ze jou aardig vinden. Ze willen ons ergens van overtuigen; om hun spullen te kopen, om hun programma's te zien, om hun cd's te kopen, enz.

Stap 2 • Toon de groep een reclame of advertentie. Bespreek daarbij onderstaande vragen.

1. Wie heeft deze reclame gemaakt?
2. Op welke manier probeert deze reclame onze aandacht te trekken?
3. Op welke manier zouden anderen, die anders zijn dan jij, deze reclameboodschap kunnen opvatten?
4. Welke levensstijl, waarden, normen en ideeën spreken uit deze reclame? (Zijn er ook dingen die met opzet niet worden getoond?)
5. Welk doel heeft deze reclame?

Stap 3 • Verdeel de groep in kleinere groepjes en geef hen elk een reclameboodschap of advertentie om te bespreken en de vijf vragen uit stap 2 te beantwoorden. Het werkt het beste als ze de antwoorden opschrijven.
Bespreek de antwoorden die zij gevonden hebben met de hele groep.

Napraten • Vraag: Wat laat deze oefening zien? Het is hierbij van belang dat ze het proces snappen. Het gaat erom dat zij bij deze oefening iets leren, dat zij ook zelf kunnen toepassen bij alles wat zij horen of zien.

Hoe zou jij deze oefening zelf kunnen doen? Hoe groot is de kans dat je nu nog door de reclamemakers wordt verleid om iets te doen of te kopen?

Heeft reclame ook invloed op jou? Er zullen altijd jongeren zijn die zeggen dat reclame geen invloed op hen heeft! **Op welke manier hebben de kleren die je draagt en de muziek waar je naar luistert met elkaar te maken? Leg eens uit?**

B. Alternatieve startactiviteit

Stap 1 • Zet, voordat de sabbatschool begint, een aantal tafels klaar. Op iedere tafel legt u een communicatiemiddel; pen en papier, een camcorder, een cassette recorder, een foto-toestel, enz.

Stap 2 • Vestig geen aandacht op de voorwerpen wanneer iedereen binnenkomt. Laat iedereen een plekje zoeken. Laat vervolgens als voorbereiding op de activiteit, een reclame of advertentie zien.

Vertel dan dat zij een advertentie, reclamespotje of radiospotje gaan maken. Geef ieder groepje een eigen doelgroep (tieners, ouders van jonge kinderen, ouderen die al met pensioen zijn, studenten, huisvrouwen, enz.), en een onderwerp (een auto, tandpasta, een boek met verhalen uit de Bijbel, een cd met gospelsongs, enz.)

U kunt deze oefening eventueel koppelen aan de leerpunten uit activiteit A. Zo zullen jongeren beter begrijpen waar het in reclame over gaat.

Stap 3 • Geef de groepen voldoende tijd om hun advertentie voor te bereiden. Wanneer iedereen klaar is, presenteren de groepen voor elkaar hun advertentie. Na afloop wordt er gestemd welke advertentie het beste was. De winnaars worden beloond met een prijs.

Napraten • Vraag: Hoe was het om voor even aan de andere kant te staan en nu zelf reclame te maken? Vond je het leuk? Maakte het verschil toen jullie te horen kregen voor welke specifieke doelgroep jullie een advertentie moesten maken? Hoe kwam je er achter hoe je deze groep moest aanspreken? Hoe zouden echte advertentiemakers het doen?

Vraag: Zou jij als reclamemaker willen werken? Maakt het daarbij verschil dat je een christen bent? Maakt dat het dan makkelijker of juist moeilijker? Welke uitdagingen zouden er voor jou als christen zijn om bij een reclamebureau te werken?

C. Startillustratie

Vertel in uw eigen woorden het volgende verhaal:

John is een gewone tiener — hij vindt het leuk om tv te kijken, naar muziek te luisteren en computerspelletjes te spelen. Toch is er een belangrijk verschil. John gaat naar iedere nieuwe film die uitkomt, ongeacht of die nu voor zijn leeftijd geschikt is of niet. Van zijn ouders mag hij net zoveel tv kijken als hij wil. Hij heeft zelf een eigen TV en een Sony Play Station op z'n kamer. Hij heeft z'n eigen computer met Internet en ADSL-verbinding. Als je eerlijk bent, moet je concluderen dat John niet meer achter z'n beeldscherm vandaan komt. Zijn ouders maken zich zorgen, maar tegelijkertijd hebben ze het gevoel dat ze er niets tegenin kunnen brengen; ze kijken zelf ook veel TV.

Maar sinds kort is er toch wat veranderd. John heeft zich aangesloten bij de jeugdgroep van de kerk en hij is ervan overtuigd geraakt dat hij zijn leven moet veranderen. Hij denkt er zelfs over om zich te laten dopen. De jeugdleider heeft hem aangeraden om een tijdje te 'vasten' (d.w.z. de tijd nemen om je leven op iets anders te richten en nieuwe prioriteiten te stellen.) John zal gedurende een bepaalde periode een aantal dingen laten. Even geen TV meer, geen films, geen Internet en geen spelcomputer. Alleen op deze manier kan John er achter komen waar hij tot nu toe zijn tijd aan besteedde en of deze dingen nog passen bij zijn nieuwe levensstijl.

John staat op een kruispunt in zijn leven. Welke goede raad zou jij hem geven?

Napraten • Vraag: Herken je dingen van jezelf in het verhaal van John? De jongeren hoeven hier niet op te antwoorden. **Waarin verschilt John van andere jongeren van zijn leeftijd?** (Hij begon kritisch na te denken over de dingen waar hij naar keek en de spelletjes die hij speelde.) **Wat zou jij doen als je in John's schoenen stond? Hoe zou jij het vinden om een tijdje helemaal geen TV meer te kijken, geen muziek meer te luisteren en geen computer/internet spelletjes meer te spelen? Zou jij dat kunnen?** **Wat vind je van de rol van John's ouders?** (Zij maken zich zorgen, maar geven tegelijkertijd het foute voorbeeld.) **Ken je ouders die hetzelfde doen?**

4. DWARSVERBANDEN

A. Verbinding maken met het koninkrijk

Vertel in uw eigen woorden:

Lees met elkaar **Hosea 4:6**. "Mijn volk komt om doordat het met Mij niet vertrouwd is." Wat heeft deze uitspraak te maken met reclame? Zou God willen dat wij helemaal op de hoogte zijn van wat er in de aanbieding is, wat er allemaal gekocht kan worden en wat er allemaal in de wereld aan de hand is? Zo niet, waarom niet? Zo ja, waarom wel? Is het belangrijk om op de hoogte te zijn met alles wat er in de maatschappij speelt, wanneer God ons de opdracht heeft gegeven om iedereen over zijn liefde voor de mens te vertellen? Is het belangrijk om te weten wat "in" is en wat "uit" is? Zou het makkelijker zijn om onze boodschap te verkondigen als we weten wat mensen aanspreekt en wat niet? Wat betekent dat dan: 'wel in de wereld staan met niet bij de wereld horen'? (Zie ook Johannes 17:14-18.)

B. Verbanden leggen met de illustratie

Vraag iemand het verhaal van het sabbatgedeelte voor te lezen of het in eigen woorden te vertellen.

Bespreek het volgende: Het gezin van Sean is geen uitzondering. Er zijn veel gezinnen die op deze manier leven. Wat zou de reden zijn, dat wij zoveel spullen willen hebben? Zou het zo kunnen zijn dat wij juist deze dingen willen hebben, omdat wij omringd worden door mensen die ons aanpraten dat we die dingen echt nodig hebben?

Vertel: Laten we eens een lijst maken van spullen die we graag willen hebben en waarom we dat zo graag willen. Willen wij het zelf of wordt het ons door anderen (de reclamemakers, de TV, enz.) aangepreft? Laat iedereen iets noemen dat hij/zij graag wil hebben. Noteer alle suggesties op een flip-over of whiteboard. Laat hen ook noemen waarom ze juist dit ding zo graag willen hebben en wat zij denken dat het ongeveer kost. Noteer ook de prijzen.

Spreek geen oordeel uit over hun verlanglijstje, maar een beetje plagen kan de lol van deze oefening verhogen.

C. Verbanden leggen met het dagelijks leven

Schets het volgende scenario:

Het nieuwe schooljaar staat weer voor de deur en meisje X en jongen Y gaan naar de stad om nieuwe kleren te kopen. Eenmaal in de winkel aangekomen, kunnen ze uit verschillende kleren kiezen; dure merkkleding of kleding zonder merk. Stel dat ze beiden genoeg geld hebben om ook merkkleding te kopen. Wat zouden ze volgens jou moeten kiezen?

De kans is groot dat jongeren die genoeg geld hebben, voor de merkkleding zullen kiezen. Maar je zou je ook kunnen afvragen waarom zij die merkkleding willen kopen. Wie vertelt hen dat ze er in die kleding veel beter uitzien? De meeste merkkleding is tussen de 50% en 200% duurder dan "gewone" kleding, terwijl ze wat betreft uiterlijk en kwaliteit nauwelijks van elkaar verschillen. Denk daar maar eens over na!

Vraag: Wat zou jij doen? Waarom ben jij bereid om meer te betalen voor merkkleding? Kan je een paar argumenten geven?

Vertel: Door de media, de reclame, de televisie enz. wordt ons iedere keer weer verteld wat goed, hip, cool, gezond, mooi, enz. is en hoe we ons moeten kleden om populair te zijn en er goed uit te zien.

Vraag: Hoe zou je vanuit je christelijke levensstijl hierop moeten reageren? Doen we mee net als iedereen? Of is er nog een andere manier om hiermee om te gaan?

5. TOEPASSEN

A. Toepassingsactiviteit

Bekijk met elkaar het logboek in het vrijdaggedeelte van het werkblad. Deel pennen en papier uit en laat ieder voor zich het logboek invullen voor de afgelopen week. Wanneer u een kleine groep heeft, kunt ook het logboek ook klassikaal invullen.

Napraten • Vraag: Wat kan je over je eigen kijkgedrag concluderen als je naar jouw logboek kijkt? Wat zegt het over onze groep? Kijk je vooral naar één soort programma's (soaps, tv-shows, sport, spelletjes?). Hoeveel tijd heb je bij elkaar opgeteld voor de TV doorgebracht?

Discussievragen:

1. Hoe ben je tot de keuze gekomen om een bepaald programma te bekijken? Had je vooraf al besloten dat je dat programma graag wilde zien, of bleef je toevallig al zappend bij een bepaald programma hangen?
2. Was je van te voren van plan om zolang TV te kijken?
3. Besteed jij meer of juist minder tijd aan TV kijken dan de overige leden van jullie gezin?
4. Lees je wel eens een boek (anders dan alleen voor school)?
5. Kijk je wel eens naar het Journaal?
6. Heb je deze week iets gekocht naar aanleiding van een advertentie die je hebt gezien?
7. Heb je deze week speciaal tijd ingepland zodat je een bepaald TV-programma of film kon zien?

8. Stel dat je volgende week ook een logboek bijhoudt. Hoe denk je dat dat logboek eruit zal zien? Welke verschillen verwacht je?
9. Spreek je met je ouders, vrienden of broers/zussen over de dingen die je gezien hebt op de TV of in een film?

B. Toepassingsvragen

1. Lees de teksten uit het gedeelte "De Bijbel zegt..." nog eens door. Wat zeggen deze teksten over ons leven in een wereld die omgeven is door media? (Bespreek de teksten stuk voor stuk.)
2. Wat is het verband tussen hetgeen wij net hebben besproken en de volgende tekst? 'Want al het wereldse, alles waarop de mensen hun zinnen zetten en waar ze hun ogen niet vanaf kunnen houden en alle aardse zaken waarvan de mensen zo hoog opgeven, dat alles komt niet uit de Vader voort maar uit de wereld.' (1 Johannes 2:16.)
3. Kan je je als christen eigenlijk wel afzijdig houden en jezelf onttrekken aan de macht van de media?
Hij [= Jezus] antwoordde: 'Wat bij mensen niet mogelijk is, is wel mogelijk bij God.' (Lucas 18:27.)
4. Zou het een verschil uitmaken wanneer meer christenen in de reclame-industrie gingen werken? Denk je dat zij invloed zouden kunnen uitoefenen, of zou het eerder andersom zijn (en zullen zij eerder beïnvloed worden door het reclamewereldje?).

6. AFSLUITEN

Samenvatting

Vat de volgende tekst in uw eigen woorden samen.

Wij hebben van God oren gekregen om te horen, ogen om te zien en een verstand om dingen te begrijpen. Daarom is het belangrijk dat wij ons goed realiseren waar we ons verstand mee voeden. Het gaat hier om meer dan alleen maar dingen die "leuk" of "gezellig" zijn. Christus is immers aanwezig bij alles wat wij doen. Dat maakt ons leven anders dan dat van hen die Christus (nog) niet in hun leven hebben toegelaten.

Wanneer wij verstandig met de invloeden van de media willen omgaan, moeten we niet vergeten met welk doel de media ons probeert te beïnvloeden. Zelfs als het om ogenschijnlijk onschuldig amusement gaat, moeten we alert blijven. Op deze manier kunnen we onze eigen route blijven volgen — richting Gods koninkrijk.

Echter, we hoeven niet zo ver te gaan dat we niets meer durven. Er zijn zeker ook goede, educatieve programma's. We moeten ons steeds weer de vraag stellen: "Past dit programma/deze film/deze muziek/enz. binnen een christelijke levensstijl?" Het zijn misschien geen vragen van levensbelang, maar het gaat erom dat wij een bewuste keuze maken voor de invloeden die wij in ons leven toelaten. Daarom moeten wij ons bewust zijn van de invloeden die de media op ons uitoefenen. En daarmee hebben we deze week weer een nieuwe stap gezet in de goede richting!